

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Магістерська робота

на тему «Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства»

Виконав: студентки 2-го курсу, групи 2-МЕФ

Спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мандич Л.О.

Керівник: к.е.н., доцент Скриль В.В.

Рецензент: директор ПП «Юридична компанія
«Фелікс Арт-А»», Грищенко О.Л.

Полтава, 2022 року

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Сутність інвестиційної привабливості підприємства	8
1.2. Фактори та умови формування інвестиційної привабливості підприємства	18
1.3. Державне регулювання інвестиційної діяльності.....	24
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	31
2.1. Підходи до оцінки інвестиційної привабливості у міжнародній та вітчизняній практиці	31
2.2. Методики та методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства	40
2.3. Методика розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства	56
Висновки до розділу 2.....	59
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ДАРНИЦЯ».....	60
3.1. Загальна характеристика діяльності ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» та техніко-економічних показників підприємства	60
3.2. Аналіз фінансового стану підприємства	67

				МР 2-ЕФ 9770698			
	П. І. Б.	Підпис	Дата	Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства	Літ.	Арк.	Акрушів
<i>Розроб.</i>	<i>Мандич Л.О</i>				3	122	
<i>Перевір.</i>	<i>Скриль В.В.</i>						
<i>Н. Контр.</i>	<i>Скриль В.В.</i>				Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування		
<i>Затверд.</i>	<i>Птащенко Л.О.</i>						

3.3. Оцінка інвестиційної привабливості ПрАТ «Фармацевтична компанія «Дарниця»	73
Висновки до розділу 3.....	78
РОЗДІЛ 4. ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ДАРНИЦЯ»	80
4.1. Заходи щодо покращення результатів господарської діяльності та підвищення рівня інвестиційної привабливості підприємства	80
4.2. Організаційний план впровадження інвестиційного проекту та оцінювання ризиків	87
4.3. Економічне обґрунтування проекту забезпечення інвестиційної привабливості підприємства	97
Висновки до розділу 4.....	105
ВИСНОВКИ.....	107
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	111
ДОДАТКИ.....	114

				MP 2-МЕФ 9770698			
	П. І. Б.	Підпис	Дата	Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства	Літ.	Арк.	Акрушів
Розроб.	Мандич Л.О.					4	122
Перевір.	Скриль В.В.						
Н. Контр.	Скриль В.В.				Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування		
Затверд.	Птаценко Л.О.						

ВСТУП

Сьогодні успішна діяльність будь-якого підприємства неможлива без здійснення ним інвестиційної діяльності. Залучені інвестиції сприяють динамічному розвитку підприємства і дозволяють йому вирішувати завдання щодо розширення господарської діяльності за рахунок зростання фінансових та матеріальних ресурсів. Інвестиційна діяльність для підприємства є можливістю посилити власні конкурентні переваги як на внутрішньому ринку, так і на зовнішньому.

Проведення оцінювання інвестиційної привабливості підприємства є важливим етапом, який передуює розробці інвестиційної стратегії підприємства. Результати оцінювання інвестиційної привабливості підприємства є важливим джерелом інформації для потенційних інвесторів, готових інвестувати в підприємство. Також оцінка інвестиційної привабливості є необхідною для самого підприємства, адже є своєрідним індикатором, що показує ефективність господарської діяльності підприємства.

Теоретичним та практичним аспектам управління інвестиційною привабливістю підприємства присвячено роботи таких вітчизняних та зарубіжних авторів як: А. Г. Балдинюк, В. В. Білик, А. О. Близнюк, Л. М. Борщ, І. В. Бродюк, В. О. Василенко, М. П. Войнаренко, І. О. Галиця, С. М. Дідух, В. В. Джеджула, А. І. Кабальюк, С. В. Ковальчук, Д. В. Крилов, О. М. Лендел, О. Г. Мельник, О. С. Наконечна, В. М. Нижника, Н. Г. Слободян, К. С. Хорішко та інші.

Метою магістерської роботи є розвиток теоретичних положень та практичних завдань оцінювання інвестиційною привабливістю підприємства.

Відповідно до поставленої мети дослідження необхідно вирішити такі завдання:

- визначити сутність інвестиційної привабливості підприємства;

- дослідити інструментарій оцінювання інвестиційної привабливості компанії;
- розглянути методи аналізу інвестиційної привабливості підприємства;
- дати техніко-економічну характеристику підприємства;
- проаналізувати фінансовий стан підприємства;
- оцінити інвестиційну привабливість підприємства;
- запропонувати напрями забезпечення інвестиційної привабливості підприємства;
- охарактеризувати організаційний план впровадження інвестиційного проекту та оцінювання ризиків;
- провести економічне обґрунтування проекту забезпечення інвестиційної привабливості.

Об'єктом дослідження є система оцінювання інвестиційною привабливістю підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні засади, практичні та рекомендаційні аспекти оцінювання інвестиційною привабливістю підприємства.

Методи дослідження. У магістерській роботі використовувалися принципи, прийоми та методи наукового пізнання, положення діалектичних методів дослідження, економічної теорії і практики та інші загальнонаукові підходи до проблем управління інвестиційною привабливістю підприємства. Зокрема, основними загальнонауковими методами дослідження, які використані в роботі є: діалектичний метод пізнання; логічний і формальнологічний методи; метод порівняння, узагальнення, систематизації та синтезу (при дослідженні суті інвестиційної привабливості); групування, статистичні, математичні, графічного аналізу (при оцінюванні інвестиційної привабливості підприємства); системний і комплексний підходи, економіко-статистичні, методи прогнозування (для визначення шляхів удосконалення процесу управління інвестиційною привабливістю підприємства).

Інформаційною базою дослідження є посібники, монографії вітчизняних та зарубіжних вчених з питань оцінювання інвестиційною привабливістю підприємства, статті періодичного друку, аналітичні матеріали, статистичні матеріали та Інтернет-ресурси з питань оцінювання інвестиційною діяльністю підприємств в Україні. Дослідження проводилися на матеріалах підприємства.

Структура магістерської роботи. Магістерська робота складається зі вступу, 4 розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел, додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність інвестиційної привабливості підприємства

На сучасному етапі економічного розвитку України гостро постає питання активізації інвестиційних процесів в країні для підвищення її репутації на міжнародній арені, а також для інтеграції України в світове економічне співтовариство. Тому пріоритетними завданнями уряду в процесі розробки заходів економічного розвитку України має бути стимулювання інвестиційної діяльності та створення сприятливого інвестиційного середовища.

Ключовим індикатором привабливості підприємств для інвесторів є однойменний показник – інвестиційна привабливість підприємства.

За допомогою оцінки інвестиційної привабливості можна визначити поточний фінансовий стан суб'єкта господарювання, визначити перспективи його розвитку, а також залучити інвестиції у необхідних обсягах для отримання позитивного ефекту у майбутньому від освоєного залученого капіталу [1].

Інвестиційна привабливість суб'єктів господарювання, а також напрями її підвищення є предметом вивчення багатьох науковців. Проте, на теперішній час різні науковці не дають єдиного визначення сутності інвестиційної привабливості, бо кожен з учасників, який безпосередньо стосується процесу інвестування вкладає в інвестиційну привабливість власне тлумачення.

Незважаючи на значну поширеність категорії «інвестиційна привабливість підприємства» у теорії та практиці, її трактування характеризуються значною різноманітністю. Така неоднозначність та багатовекторність зумовлює відмінне сприйняття та розуміння змістового наповнення інвестиційної привабливості підприємства, що надалі може сприяти викривленню реального стану у цій сфері, маніпулюванню думкою зацікавлених інвесторів. У межах діагностики інвестиційної привабливості підприємства виникає необхідність чітко

окреслити напрями оцінювання, що впливає із змістового трактування цієї категорії. З огляду на вищевикладене, виникає необхідність в обґрунтованому уточненні змісту поняття «інвестиційна привабливість підприємства».

Так, І.О. Бланк, визначає інвестиційну привабливість підприємства як інтегральну характеристику окремих компаній (фірм) об'єктів майбутнього інвестування з позиції перспективності розвитку, обсягу і перспектив збуту продукції, ефективності використання активів і їх ліквідності, стану платоспроможності та фінансової стійкості [36].

Дещо іншу думку має А. Я. Єлович, оскільки розуміє під інвестиційною привабливістю інтегральну характеристику підприємства як об'єкту майбутнього інвестування, що відображає економічну цінність підприємства і ступінь його відповідності споживацьким цілям інвестора [38].

Т.В. Майорова значно розширює поняття інвестиційної привабливості, як інтегральну характеристику з точки зору наявного фінансового стану, можливостей розвитку техніко-економічного та організаційного рівня виробництва, соціальної безпеки та інформаційної забезпеченості [26].

Досить широко трактує ІПП Стащук О.В.: «це економічна та соціально-економічна доцільність інвестування, підвищення ефективності залучення інвестиційних ресурсів для розвитку підприємства, що базується на узгодженні інтересів та можливостей інвестора та реципієнта для забезпечення досягнення цілей для кожного з них при прийнятому рівні доходності та ризику інвестицій» [40].

Інші автори такі, як: В.П.Савчук, С.І. Прилипко, Є.Г. Величко визначають інвестиційну привабливість підприємства як сукупність характеристик його фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливості залучення інвестиційних ресурсів.

А.Г. Завгородній, Г.Л. Вознюк, Т.С. Смовженко вважають, що інвестиційна привабливість – це узагальнена характеристика переваг і недоліків інвестування окремих об'єктів чи напрямів з позиції конкретного інвестора.

При цьому відрізняють інвестиційну привабливість окремих регіонів, галузей економіки, реальних проектів, окремих фінансових (фондових) інструментів.

Дещо по-іншому трактує інвестиційну привабливість А.І. Черваньов, а саме інвестиційна привабливість підприємства характеризується сукупністю показників його фінансово-економічного стану, на основі аналізу яких потенційний інвестор може прийняти управлінське рішення щодо доцільності вкладення вільних засобів у розвиток цього підприємства без значного ризику їх втрати або неотримання очікуваного доходу на інвестований капітал [49].

На думку М.Н. Крейніної, інвестиційна привабливість підприємства – рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного підприємства, яке може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників, у тому числі інтегральної оцінки.

Суттєво звужують поняття «інвестиційної привабливості» П.Т. Саблук, М.І. Кісіль, та зводять його до «можливості створення на підприємстві умов для реалізації інвестиційного проекту і забезпечення оптимального співвідношення між ефективністю вкладень і рівнем ризику» [23].

На думку О.В. Виноградової, інвестиційна привабливість – справедлива кількісна та якісна характеристика зовнішнього і внутрішнього середовища об'єкта потенційно можливого інвестування.

В.А. Соболев та І.В. Кошилев визначають інвестиційну привабливість, як загальну характеристику виробництва, що може забезпечити найефективнішу реалізацію інвестиційної стратегії інвестора.

О.В. Пирог визначає інвестиційну привабливість підприємства як загальну характеристику переваг і недоліків інвестування окремих напрямків та об'єктів, з позиції конкретного інвестора.

На противагу їм, О.П. Коюда розглядає інвестиційну привабливість з позиції перспективного розвитку підприємства та можливості залучення інвестиційних ресурсів. Тобто, розглядається можливість розвитку підприємства

без залучення стратегічного інвестора і за рахунок залучення кредитних ресурсів.

Цікавою є думка Н.С. Краснокутської, яка визначає інвестиційну привабливість підприємства як сукупність економіко-психологічних характеристик його діяльності, які задовольняють вимоги інвестора [45]. Тобто, пов'язує інвестиційну привабливість з психологічним кліматом, рівнем корпоративної культури підприємства, рівнем розвитку управлінських якостей менеджменту тощо.

Спіфанова І. Ю. зазначає, що інвестиційна привабливість – це не тільки фінансово-економічний показник, але й модель системи кількісних і якісних показників, що оцінюють зовнішнє середовище (політичне, економічне, соціальне, правове) і позиціонування об'єкта в зовнішньому середовищі, його фінансово-технічний потенціал і дає змогу варіювати кінцевий результат [52].

Найбільш комплексне тлумачення інвестиційної привабливості підприємства зустрічаємо у працях О.Г. Мельник та Ю.Г. Логвиненко, де автори розглядають досліджувану категорію у контексті фінансово-економічних, соціальних, логістичних, технологічно-майнових, адміністративно-правових, партнерських, іміджево-брендових, товарних характеристик підприємства, що формують умови для залучення інвестиційного капіталу. Крім цього, науковці наголошують на тому, що інвестиційна привабливість підприємства залежить від інвестиційної привабливості регіону базування, країни, що свідчить про інтегровану характеристику цього поняття.

У І. В. Нападовської інвестиційна привабливість – це системна сукупність перспективних можливостей вкладення коштів з метою отримання економічних вигід у майбутньому як наслідок результатів минулої господарської діяльності потенційного об'єкта інвестування, суб'єктивно оцінюваної інвестором. Досить відмінний від попередніх погляд.

Більш узагальнено до визначення підходять Л. С. Валірунова, О. Б. Казакова, вважаючи інвестиційну привабливість сукупністю деяких

об'єктивних ознак, властивостей, засобів, можливостей економічної системи, яка обумовлює потенційний платіжний попит на інвестиції.

Чорна Л.О. пропонує розглядати сутність поняття «інвестиційна привабливість підприємства» як взаємозв'язок 2 характеристик: з боку економічного змісту (інвестиції) і з боку психологічної форми (привабливість). Виходячи з вищевикладеного, під інвестиційною привабливістю підприємства, на думку вченого, слід розуміти сукупність економіко-психологічних характеристик фінансово-господарської діяльності підприємства, які відповідають вимогам інвестора та забезпечують досягнення ефекту від вкладень при відповідному рівні ризику [56].

Згідно з нормативними документами, інвестиційна привабливість підприємства визначається як рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного підприємства, яке може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників, у тому числі інтегральної оцінки [1]. Тобто, процес оцінки інвестиційної привабливості підприємства знову зводиться до певних вимог та вподобань інвесторів. Таким чином, багатогранність, широке розмаїття та суперечливість трактування сутності поняття «інвестиційна привабливість» пояснюється тим, що кожен з учасників процесу інвестування вкладає в нього свій зміст та розуміє його по-своєму. Хоча, більшість дослідників сходяться на думці, що інвестиційна привабливість має розглядатися як багаторівнева система. В цілому сутність трактування поняття «інвестиційна привабливість» наведена у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Дефініції поняття «інвестиційна привабливість»

Автор	Трактування поняття
1	2
Бланк І.О.	інтегральна характеристика окремих компаній (фірм) об'єктів майбутнього інвестування з позиції перспективності розвитку, обсягу і перспектив збуту продукції, ефективності використання активів і їх ліквідності, стану платоспроможності та фінансової стійкості

Продовження табл.1.1

1	2
Слович А.Я.	інтегральна характеристика підприємства як об'єкта майбутнього інвестування, що відображає економічну цінність підприємства і ступінь його відповідності споживацьким цілям інвестора
Майорова Т.В.	інтегральна характеристика з точки зору наявного фінансового стану, можливостей розвитку техніко-економічного та організаційного рівня виробництва, соціальної безпеки та інформаційної забезпеченості
Стащук О.В.	економічна та соціально-економічна доцільність інвестування, підвищення ефективності залучення інвестиційних ресурсів для розвитку підприємства, що базується на узгодженні інтересів та можливостей інвестора та реципієнта для забезпечення досягнення цілей для кожного з них при прийнятному рівні доходності та ризику інвестицій
Савчук В.П., Величко Є.Г.	сукупність характеристик його фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливості залучення інвестиційних ресурсів
Завгородній А.Г., Вознюк Г.Л.	узагальнена характеристика переваг і недоліків інвестування окремих об'єктів чи напрямів з позиції конкретного інвестора
Черваньов А.І.	характеризується сукупністю показників його фінансово-економічного стану, на основі аналізу яких потенційний інвестор може прийняти управлінське рішення щодо доцільності вкладення вільних засобів у розвиток цього підприємства без значного ризику їх втрати або неотримання очікуваного доходу на інвестований капітал
Крейніна М.Н.	рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного підприємства, яке може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників
Саблук П.Т., Кісіль М.І.	можливості створення на підприємстві умов для реалізації інвестиційного проекту і забезпечення оптимального співвідношення між ефективністю вкладень і рівнем ризику
Виноградова О.В.	справедлива кількісна та якісна характеристика зовнішнього і внутрішнього середовища об'єкта потенційно можливого інвестування
Соболь В.А., Кошилев І.В.	загальна характеристика виробництва, що може забезпечити найефективнішу реалізацію інвестиційної стратегії інвестора
Пирог О.В.	загальна характеристика переваг і недоліків інвестування окремих напрямків та об'єктів, з позиції конкретного інвестора
Коюда О.П.	позиція перспективного розвитку підприємства та можливість залучення інвестиційних ресурсів
Краснокутська Н.С.	сукупність економіко-психологічних характеристик діяльності підприємства, які задовольняють вимоги інвестора. Тобто, пов'язується інвестиційна привабливість з психологічним кліматом, рівнем корпоративної культури підприємства, рівнем розвитку управлінських якостей менеджменту тощо
Єпіфанова І.Ю.	модель системи кількісних і якісних показників, що оцінюють зовнішнє середовище (політичне, економічне, соціальне, правове) і позиціонування об'єкта в зовнішньому середовищі, його фінансово-технічний потенціал і дає змогу варіювати кінцевий результат

Продовження табл.1.1

1	2
Мельник О.Г., Логвиненко Ю.Г.	автори розглядають досліджувану категорію у контексті фінансово-економічних, соціальних, логістичних, технологічно-майнових, адміністративно-правових, партнерських, іміджево-брендових, товарних характеристик підприємства, що формують умови для залучення інвестиційного капіталу
Нападовська І.В.	системна сукупність перспективних можливостей вкладення коштів з метою отримання економічних вигід у майбутньому як наслідок результатів минулої господарської діяльності потенційного об'єкта інвестування, суб'єктивно оцінюваної інвестором
Валірунова Л.С., Казакова О.Б.	сукупністю деяких об'єктивних ознак, властивостей, засобів, можливостей економічної системи, яка обумовлює потенційний платіжний попит на інвестиції
Чорна Л.О.	сукупність економіко-психологічних характеристик фінансово-господарської діяльності підприємства, які відповідають вимогам інвестора та забезпечують досягнення ефекту від вкладень при відповідному рівні ризику.

На сьогодні досить актуальним є дослідження підходів до визначення поняття інвестиційної привабливості підприємства в розрізі сучасних тенденцій розвитку економіки, переваги та недоліки яких наведені у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Підходи до визначення поняття «інвестиційної привабливості підприємства»

Автори та їх підходи	Переваги підходу	Недоліки підходу
1	2	3
1. На основі фінансового аналізу		
1. Бланк І.О. «інвестиційна привабливість підприємства» - являє собою аналіз інвестиційної привабливості підприємства на основі фінансових показників таких як: фінансова стійкість, прибутковість, ліквідність активів та оборотність активів [36].	Зосередження уваги на напрямках інвестування та складових інвестиційної привабливості.	Недостовірність інформації при аналізі фінансових показників, їх розрахунку у часі.
2. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П. «ПП» - сукупність характеристик фінансово-господарських та управлінської діяльності підприємства, перспектив розвитку та можливостей залучення інвестиційних ресурсів на основі формалізації оціночних методів.	Добре, коли інвестора хвилюють конкретні показники, щоб не тратити кошти та час, оцінюючи психологічний аспект.	Підхід передбачає однозначну можливість формалізації оціночних методів, що залишає поза увагою психологічний аспект даної проблеми.

Продовження табл. 1.2

1	2	3
3. Спеціалісти Агентства з питань запобігання банкрутства підприємств - визначають ППП як розрахунок інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємств, в якому відтворюються значення показників оцінки майнового стану, фінансової стійкості (платоспроможності), ліквідності активів, прибутковості інвестиційного об'єкта, оцінки ділової активності, оцінки ринкової активності, скориговані відповідно до їхньої вагомості, та інших факторів.	Такий підхід дозволяє оцінити багато аспектів господарської діяльності шляхом розрахунку незначної кількості показників, що дають характеристику поточного стану об'єкта та не потребує значних витрат часу на проведення.	Підходу бракує конкретності та чіткості, що суттєво знижує можливість його застосування практиками.
2. На основі вкладення грошей в цінні папери		
4. Бочаров В.В. «ППП» - досягнення мінімального ризику при вкладенні грошей у цінні папери тільки тих підприємств, які є стабільними та забезпечать отримання високого прибутку.	Вкладення грошей у цінні папери дає змогу інвестору контролювати управлінням на підприємстві, отримувати постійний дохід у формі дивідендів.	Українські підприємства не можуть ефективно використовувати інструменти ринку цінних паперів, оскільки цей ринок знаходиться на стадії становлення і є малоефективним.
5. Донцов С.С. «ППП» - це надійність отримання прибутку при вкладанні грошей в цінні папери підприємства[59].	Можливість інвестора приймати участь в управлінні підприємством.	Цей підхід не враховує майбутніх перспектив розвитку суб'єкта господарювання.
3. На основі психологічного аспекту		
6. Нападівська І.В. «ППП» – це системна сукупність потенційних можливостей вкладання коштів з метою отримання економічної ефективності у майбутньому як наслідок результатів минулої господарської діяльності потенційного об'єкта інвестування, суб'єктивно оцінювана інвестором.	Потенційна можливість може принести великий прибуток.	Підхід не містить зіставлення цілей інвестора з їх можливостями без ризикової реалізації, а також не враховує ступінь готовності інвестора прийняти на себе цей ризик.
7. Чорна Л. О. «ППП» – взаємозв'язок двох характеристик: з боку психологічного змісту інвестицій і з боку психологічної форми(привабливість) [56].	Якісна оцінка інвестиційної привабливості, яка буде враховувати такі аспекти як:привабливість продукції підприємства, кадрова, інноваційна, фінансова, територіальна, екологічна привабливість.	Характеризується необхідністю обробки значного обсягу інформації для одержання бажаного результату.

Необхідно відзначити, що інвестиційна привабливість підприємства – це самостійна економічна категорія, що характеризується не тільки стійкістю

фінансового стану підприємства, прибутковістю капіталу, курсом акцій і рівнем виплачуваних дивідендів. Разом із цим інвестиційна привабливість підприємства формується завдяки конкурентоспроможності продукції, клієнтоорієнтованості підприємства, що виражається в якнайповнішому задоволенні потреб споживачів. Важливе значення для підвищення інвестиційної привабливості підприємства має рівень інноваційної діяльності в рамках стратегічного розвитку підприємства. Слід зазначити, що задачі з реалізації інновацій є ведучими у всій системі чинників, що визначають рівень інвестиційної привабливості підприємства.

Узагальнюючи вищевикладене, можна стверджувати, що представники вітчизняної економічної школи у більшості своїй під інвестиційною привабливістю розуміють інтегральну характеристику об'єкта майбутнього інвестування, або як сукупність показників фінансово-економічного стану, управлінської діяльності, що задовольняють інтереси інвесторів. Тоді як, вчені-економісти англо-американської школи, такі, як Ю. Блех, Е. Брігхем, У. Гетц, У. Шарп взагалі не виділяють окремої категорії «інвестиційна привабливість підприємства».

Отже, можна зробити висновок, що інвестиційна привабливість підприємства (ПП) – це його інтегральна характеристика як об'єкта майбутнього інвестування з позиції перспектив розвитку (динаміки обсягів продажу, конкурентоспроможності продукції), ефективності використання ресурсів і активів, їхньої ліквідності, стану платоспроможності і фінансової стійкості, а також низки неформалізованих показників (професійні здібності керівництва, галузева та регіональна приналежність підприємства, стадія життєвого циклу, добросовісність підприємства як партнера).

Визначення інвестиційної привабливості будь-якого об'єкта господарювання потребує особливої уваги щодо оточення підприємства, яке розташоване в певному адміністративно-територіальному регіоні країни. Підприємство – це соціально-економічна система, яка постійно змінюється, розвивається та вдосконалюється. Перспективи діяльності підприємств в

Україні, їх виробнича стратегія обмежені як внутрішнім, так і зовнішнім середовищем, законодавчим простором, що пов'язаний з економічною ситуацією, станом розвитку ринкової інфраструктури та ін. Стан справ у галузях і регіонах України, економіки в цілому свідчить про високий рівень впливу ризиків внутрішнього та зовнішнього характеру відносно всіх потенційних об'єктів інвестування. Схематично вплив умов на інвестиційну привабливість підприємства наведено на рисунку 1.1.

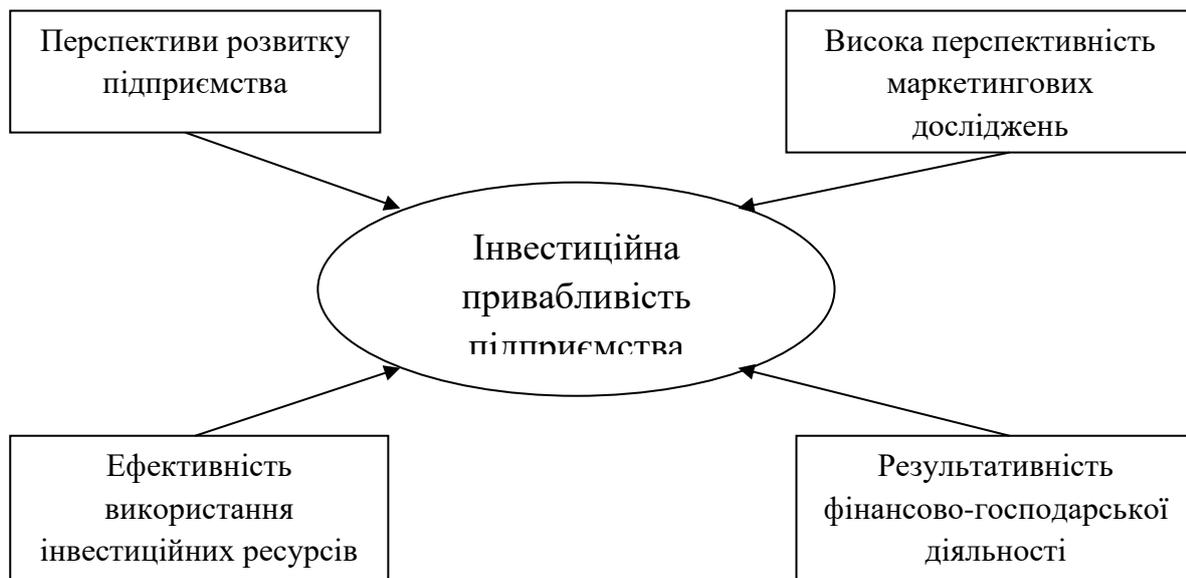

Рис. 1.1. Схема впливу умов на привабливість підприємства

Інвестори, а особливо іноземні, прагнуть мати інформацію про умови, які впливають на формування інвестиційної привабливості підприємства. Наявність повної інформації про галузь, регіон та, особливо, умови господарювання суттєво впливають на показник привабливості підприємства. Отже, інвестиційна привабливість може розглядатися на рівні країни, галузі, регіону, підприємства. Виходячи з цього, підприємство – це об'єкт, в який вкладаються кошти інвестором і чия привабливість повинна визначатися обов'язково і на всіх рівнях. Досвід роботи з вітчизняними та іноземними інвесторами свідчить, що стратегічного інвестора завжди буде цікавити привабливе підприємство в інвестиційно-привабливій галузі та привабливому

регіоні. За інших рівних умов інвестор не буде вкладати кошти у підприємство, яке належить до галузі кризового стану, або розташоване в непривабливому регіоні.

1.2 Фактори та умови формування інвестиційної привабливості підприємства

Окрему увагу необхідно приділити факторам впливу на інвестиційну привабливість підприємства. Кожен автор виділяє різноманітні фактори. Наприклад, Якименко Є. А. виділяє такі фактори, як фінансовий стан, привабливість продукції, знос основних фондів, якість персоналу [25]. Бланк І. А. [13], Майорова Т. В. [14], Воробйов Ю. М., Воробйова О. І. [26] в своїх роботах відокремлюють п'ять показників: важливість галузі, характеристики споживання продукції, рівень державного втручання, соціальна роль галузі, фінансові умови роботи галузі. Всі фактори можна згрупувати в дві групи: фактори опосередкованого впливу і фактори безпосереднього впливу підприємства на інвестиційну привабливість. До першої групи відносяться фактори, які не піддаються впливу окремого підприємства, на них можна впливати тільки на державному рівні. До другої групи відносяться фактори, на які підприємство може впливати і змінювати їх показники, характеристики тощо [27], їх перелік наведений в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства

Фактори опосередкованого впливу	Фактори безпосереднього впливу
1	2
Галузева приналежність	Виробнича програма
Географічне місце розташування	Маркетингова діяльність
Наявність і доступність природних ресурсів	Управлінський облік і контролінг
Екологічна ситуація	Корпоративне управління
Культура і освіта населення	Кадровий потенціал
Економічна стабільність України	Юридична діяльність
Соціально-політична стабільність	Технологія виробництва
Нормативно - правове поле сфери діяльності підприємства	Наявність плану стратегії розвитку

Продовження табл. 1.3

1	2
Інформаційне поле	Конкурентоспроможність
Пільги для інвесторів	Унікальність об'єкту
Розвинута інфраструктура	Тривалість інвестиційної програми
Ступінь економічної свободи підприємств	Рейтинг підприємства в галузі
Позиція України на світовому ринку	Платіжна дисципліна
Наявність у держави органів, що контролюють	Стан майна і фінансових ресурсів
Темпи інфляції	Розмір витрат
Можливість експортувати продукцію	Структура капіталу
Рівень доходів населення	
Конкуренція в галузі	

Для того, щоб забезпечити ефективне управління інвестиційною привабливістю підприємств (ІПП), необхідно провести достовірну оцінку характеру впливу ключових чинників на рівень інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання. Оскільки, в наукових джерелах не існує одноставного підходу до визначення чинників, які впливають на інвестиційну привабливість суб'єкта господарювання, то необхідно провести аналіз, який дає змогу визначити ключові фактори, які впливають на рівень інвестиційної привабливості підприємства [28]. До факторів, що впливають на інвестиційну привабливість, можна віднести чинники прямого впливу (внутрішні) та чинники непрямого впливу (зовнішні), представлені на рисунку 1.2. та на рисунку 1.3 зображено термінологічну платформу дослідження.

Чинники прямого впливу (внутрішні):

1. Оцінюючи інвестиційну привабливість підприємства за технічним чинником, аналізують існуючі та необхідні для його розвитку основні засоби за їх складом, структурою, у тому числі і віковою, їх потужність, продуктивність, рівень та час фактичного використання, за відповідністю використовуваних виробничих технологій світовим стандартам, рівнем науково-технічної підготовки, обґрунтовують висновки про можливість збільшення нагромаджень підприємства, які залежать від використання основних засобів. За виявлення в процесі аналізу відставань обчислюють витрати щодо усунення.

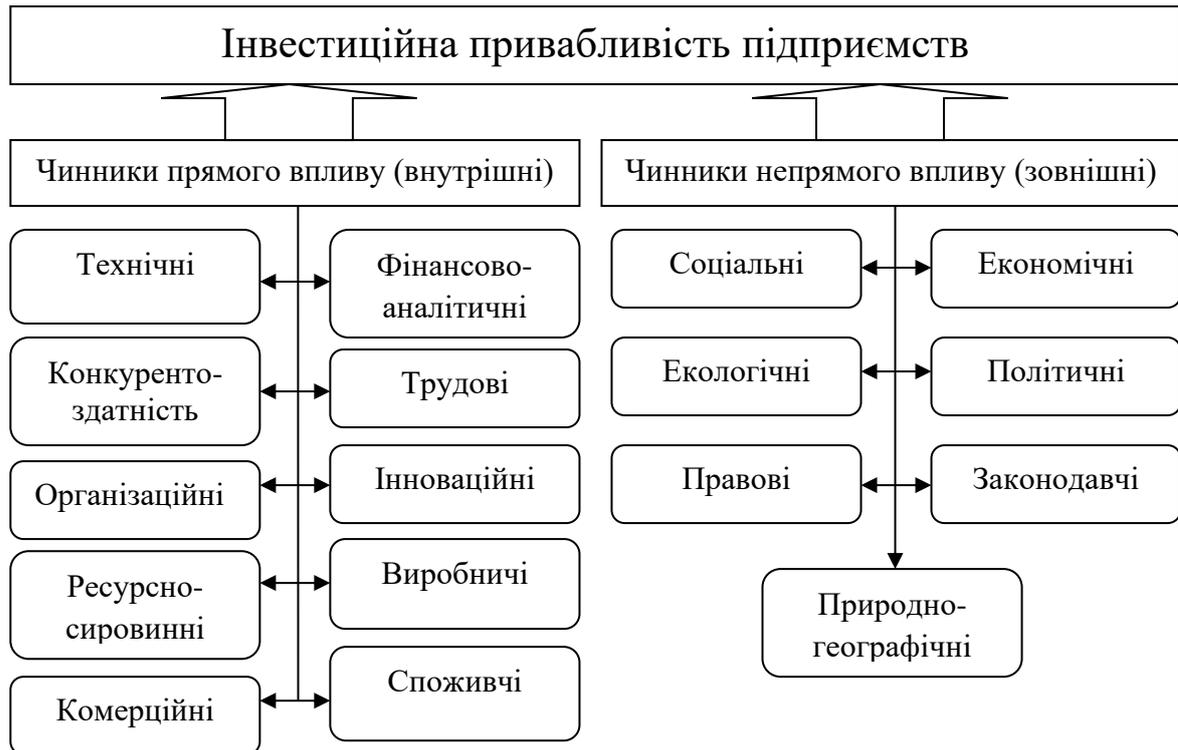

Рис. 1.2. Чинники, що визначають рівень інвестиційної привабливості підприємства [85]

2. Оцінювання інвестиційної привабливості за трудовим чинником передбачає аналіз кваліфікаційного, демографічного складу працівників. За невідповідності кадрового складу прогресивним зразкам оцінюють можливості його перепідготовки, фінансові та часові витрати, необхідні для досягнення трудовим колективом відповідного рівня кваліфікаційних параметрів, і форми збільшення підприємством людського капіталу. Крім того, є необхідним визначення факторів і резервів зростання продуктивності праці; принципів організації оплати праці та форм матеріального заохочення підвищення її ефективності.

3. Вплив організаційного чинника розглядається через оцінку ефективності існуючого комплексу заходів з поєднання живої праці з матеріальними елементами виробництва, організації праці з точки зору використання різноманітних її форм; організації і технології управління. Це

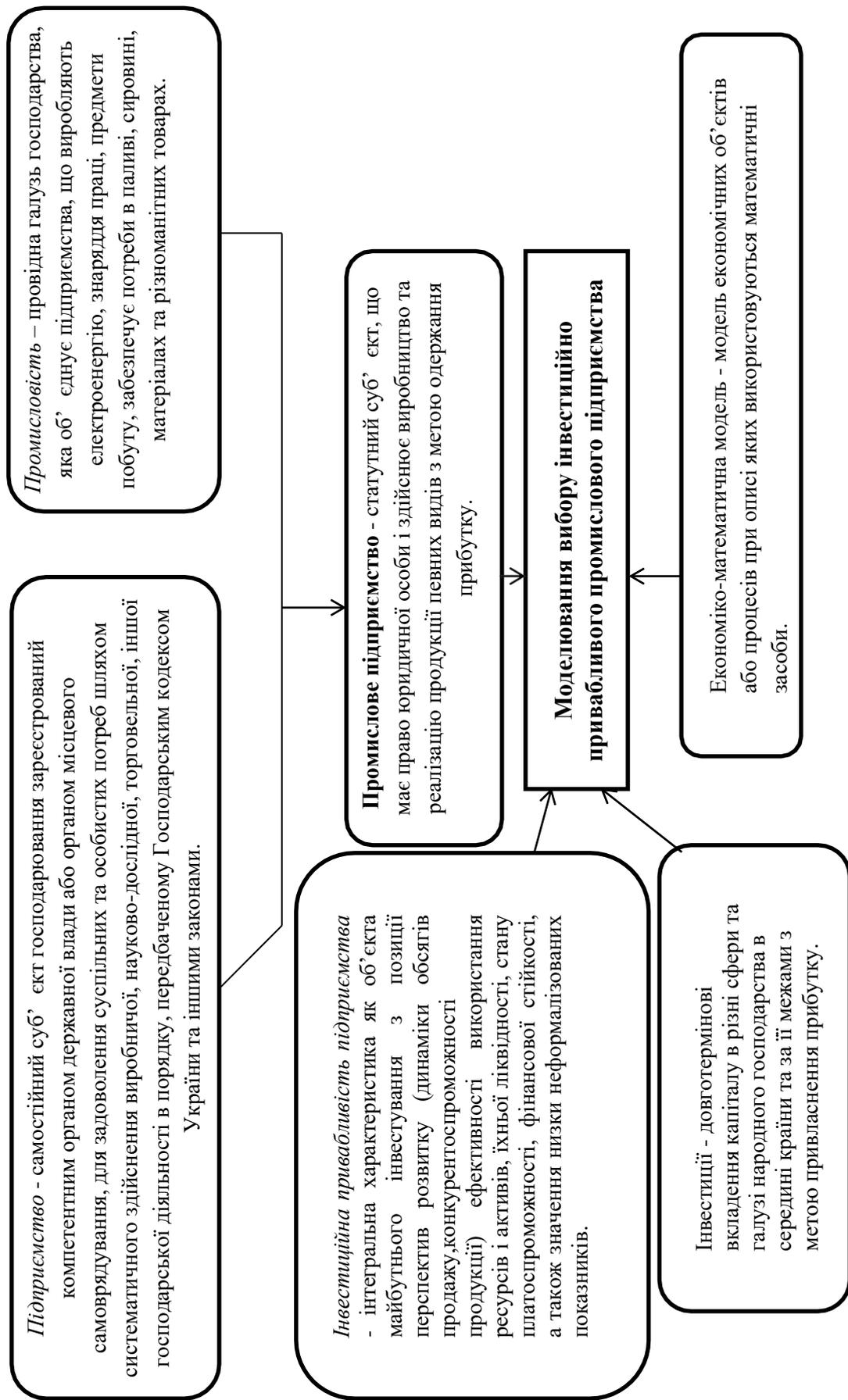

Рис.1.3. Термінологічна платформа дослідження

дозволяє здійснювати планування заходів з організації виробництва з урахуванням можливостей залучення інвестиційних ресурсів.

5. Розглядаючи ресурсно-сировинний чинник, оцінюють доступність отримання необхідних матеріалів, у потрібних видах і кількості, сировини і комплектуючих виробів, кон'юнктури їх ринку, умови здійснення логістичних заходів і стосунків, їх вартість та наближеність підприємства до сировинної бази.

6. Врахування впливу комерційного чинника базується на аналізі потенційної місткості ринку та наступних його змінах з метою прогнозування масштабів майбутньої діяльності підприємства – об'єкта інвестиційних вкладень, його потреби в інвестиційних ресурсах, витратомісткості господарської діяльності та прибутків майбутніх періодів.

7. Аналіз показників дохідності, рентабельності, прибутковості, ліквідності, ділової активності, фінансової стійкості суб'єкта господарської діяльності з врахуванням терміну окупності інвестиційних вкладень та їх прибутковості спрямований на оцінку фінансово-аналітичних чинників.

8. Чинник конкурентоздатності відчувається через здатність суб'єкта господарювання адекватно реагувати на зміни зовнішнього середовища та здійснювати ефективну політику завоювання чи утримання певного сегменту ринку.

9. Діяльність суб'єктів підприємницької діяльності щодо створення, освоєння, здійснення якісно нових видів техніки, предметів праці, об'єктів інтелектуальної власності, технологій, а також впровадження досконаліших форм організації праці й управління господарською діяльністю підприємства, спрямованих на підвищення прибутковості підприємства і зменшення періоду окупності інвестиційного проекту, вимірюється через вплив інноваційних чинників.

10. Виробничий аспект оцінки передбачає дослідження сукупності засобів і предметів праці у вартісній формі та грошових активів, необхідних для ведення господарської діяльності підприємства, а також наявність та ефективне

використання будівель, споруд, машин, устаткування та інших засобів з метою отримання прибутку та підвищення потенціалу підприємства.

11. Досліджуючи вплив споживчих чинників, встановлюють спроможність суб'єкта господарювання створити якісний продукт чи послугу для задоволення потреб населення, які відповідають сучасним критеріям якості.

Чинники непрямого впливу (зовнішні):

1. Вплив географічного чинника оцінюється через параметри місцезнаходження суб'єкта господарської діяльності, рівень зайнятості та безробіття в регіоні, наявність потенційної робочої сили залежно від її кваліфікаційного рівня та спеціалізації, сприятливість географічних характеристик, вартість оренди землі, близькість до ресурсно-рекреаційних джерел, робочої сили, комунікацій, можливість утилізації побічних продуктів і знищення відходів на місці або самовивезенням.

2. Аналізуючи господарську діяльність підприємства з точки зору її відповідності існуючим нормативним актам з екології, охорони довкілля, санітарно-гігієнічним нормам, обчислюючи фінансові та інші витрати для зменшення негативного впливу на довкілля, при наявних відхиленнях від цих норм інвестор доповнює дослідження інвестиційної привабливості підприємства за впливом екологічного чинника.

3. Правові чинники розглядаються через чинні ставки оподаткування суб'єктів господарської діяльності, амортизаційну політику держави, митні правила, наявність податкових пільг при здійсненні інвестиційних проектів, умови кредитування тощо.

4. Сукупність чинників впливу грошово-кредитної сфери, банківської системи та інших складових інфраструктури економіки, механізмів експортно-імпорتنих операцій, інфляційних процесів, коливання курсу національної валюти, рівня ресурсної безпеки та потенціалу інвестування, фінансової стабільності, наявності вільних трудових ресурсів, відповідної професійної кваліфікації і вартості складає системи економічних чинників.

5. Стабільність політичної системи, наявність чи відсутність конфліктів між політичними опонентами, частотність зміни урядів, кількість політичних скандалів, ступінь довіри до влади тощо наповнює в моделі оцінки впливу факторів модуль політичних чинників.

6. Законодавчі чинники характеризуються впливом норм Конституції, загальних і спеціальних галузей права, що захищають права власності і інвесторів, і передбачають пряму дію і механізми справляння, а також ефективністю судової системи на діяльність суб'єкта господарювання.

7. Соціальні чинники визначаються впливом суспільства на діяльність підприємства, вподобань споживачів, соціального становища та платоспроможністю населення.

Таким чином, інвестиційна привабливість підприємства є комплексом якісних і кількісних показників, що всебічно визначають спроможність примноження інвестованого капіталу і є похідною характеристикою від інвестиційного клімату в країні, і як інтегральний показник, що формується під впливом чинників прямого і непрямого впливу, визначає бажання чи відмову інвестора вкладати гроші в такий інструмент як підприємство.

1.3. Державне регулювання інвестиційної діяльності

Сучасне нормативно-правове забезпечення інвестиційної політики було розпочате з прийняттям Конституції України 24.08.1991 р. (далі – КУ). В Основному Законі держави проголошено основні засади створення та функціонування інвестиційного ринку, які встановлюються виключно законами України, що приймаються Верховною Радою України. Акт проголошення незалежності України затвердив, що проведення інвестиційної політики забезпечує Кабінет Міністрів України, який у своїй діяльності використовує укази Президента та нормативні акти Уряду (постанови, розпорядження).

Основним спрямуванням Закону України «Про інвестиційну діяльність» є загальні правові, соціальні та економічні засади інвестиційного процесу в

Україні. Його суть полягає у забезпеченні рівного захисту прав, інтересів і майна резидентів та нерезидентів незалежно від форм власності, а також у дієвому інвестуванні економіки України, розвитку міжнародного економічного співробітництва та світовій інтеграції. У законі задекларовано, що практичні дії громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій формують поняття «інвестиційна діяльність». Основою інвестиційної діяльності виступають: 1) інвестиції громадян, недержавних підприємств, господарських асоціацій, спілок, товариств, громадських і релігійних організацій, інших юридичних осіб, заснованих на праві колективної власності; 2) інвестиції органів державної влади, державних підприємств та установ; 3) інвестиції органів місцевого самоврядування; 4) інвестиції іноземних держав, юридичних осіб і громадян іноземних держав; 5) спільне інвестування.

Варто акцентувати увагу, що Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про інвестиційну діяльність» щодо державних інвестиційних проектів від 23.03.2017 р. №1981-VIII, передбачається приведення термінології у відповідність із чинним законодавством, визначення терміна «інвестиційний проект» та змісту складових частин інвестиційного проекту, напрямів, шляхів та заходів державної підтримки і стимулювання інвестиційної діяльності, а також запровадження державної реєстрації інвестиційних проектів та пропозицій, які потребують державної підтримки та проведення оцінки їх економічної ефективності.

Нормами Закону України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР, визначаються особливості режиму іноземного інвестування на території України. Акт містить положення про: види та форми здійснення іноземних інвестицій; об'єкти іноземного інвестування та оцінку іноземних інвестицій; державні гарантії захисту іноземних інвестицій; організаційно-правові форми підприємств з іноземним фінансуванням та їх установчі документи; оподаткування таких підприємств та умови реалізації їх продукції (робіт, послуг); особливості зовнішнього інвестування на основі концесійних договорів, договорів про спільну інвестиційну діяльність та

інвестиційної діяльності у спеціальних (вільних) економічних зонах; розгляд спорів за участю іноземних інвесторів.

Особливо важливе значення, у регулюванні інвестиційних правовідносин, належить Закону України «Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження» від 17.12.2000 р. № 1457-III, адже норми, що містяться у ньому спрямовані на захист конкуренції між суб'єктами підприємницької діяльності, створеними із залученням іноземних коштів незалежно від часу внесення зовнішніх інвестицій та їх реєстрації. У той же час, законодавцем закріплено, що державні гарантії захисту іноземних інвестицій, визначені законодавством України, не регулюють питання валютного, митного та податкового законодавства, чинного на території України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Наступним нормативним актом у цій сфері виступає Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з метою усунення випадків ухилення окремих підприємств, створених за участю іноземних інвесторів, від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)» від 20.12.2001 р. № 2899-III.

З метою усунення зайвих складнощів і обмежень, Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання іноземних інвестицій та кредитування» від 27.04.2010 р. № 2155-VI, парламент вніс певні зміни до законодавства, якими значно підвищив інвестиційну привабливість української економіки для закордонних інвесторів; створив більш сприятливий клімат іноземного інвестування та скасував посилений контроль держави за зовнішніми інвестиціями.

Не можна оминати увагою Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. № 959-XII. Важливість даного нормативно-правового акту обумовлено його спрямуванням на впровадження правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності, включаючи: зовнішню торгівлю; економічне, науково-технічне співробітництво; спеціалізацію та

кооперацію в галузі виробництва, науки і техніки; економічні зв'язки в будівництві, на транспорті, експедиторських, страхових, розрахункових, кредитних та інших банківських операцій; надання різноманітних послуг, робіт та товарів.

Підґрунтя для стимулювання співпраці між державним та приватними секторами заклав Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 р. № 2404-VI, його метою є підвищення конкурентоспроможності економіки країни та активізації процесу залучення інвестицій до державного бюджету, а також започаткував реформування усієї інвестиційної сфери.

Окреме місце в системі інвестиційного законодавства займає Закон України «Про інститути спільного інвестування» від 05.07.2012 р. № 5080- VI. Він визначає правові та організаційні основи створення, діяльності, припинення суб'єктів спільного інвестування; особливості управління активами зазначених суб'єктів; порядок розкриття інформації про їх діяльність; вимоги до складу, структури та зберігання таких активів; особливості емісії, обігу, обліку та викупу цінних паперів інститутів спільного інвестування тощо.

Доречно згадати Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» від 01.01.2013 р. № 5205-VI, який визначив основи державної політики в інвестиційній сфері протягом 2013-2032 років. Головним чином, положення закону спрямовані на створення сприятливих умов для активізації інвестиційної діяльності шляхом концентрації державних ресурсів у тих напрямках розвитку економіки, які користуються найбільшим попитом серед населення, з метою запровадження сучасних технологій, створення нових робочих місць та розвитку регіонів. Даним актом передбачені особливості оподаткування ввізним митом суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проекти у найбільш затребувані сфери господарської діяльності.

Невід'ємною складовою належного забезпечення національних інтересів, здійснення ключових цілей та завдань зовнішньої політики України, – є чинні міжнародні договори, ратифіковані Верховною Радою України.²⁰

Міжнародноправові стандарти регулювання інвестиційних процесів, зокрема норми Сеульської конвенції 1985 р. визначають пріоритетні напрямки для укріплення міжнародного співробітництва, якими є економічний розвиток та збільшення вкладів для залучення капіталовкладень в економіки держав. У свою чергу, нормами Вашингтонської Конвенції 1965 р. встановлено, що держави, які зацікавлені у становленні взаємовигідних партнерських відносин, мають приділяти увагу ефективному вирішенню інвестиційних спорів задля підвищення привабливості інвестиційного клімату та забезпечення сталого економічного розвитку.

Окремої уваги заслуговує постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2030 року» від 03.03.2021 р. № 179 (далі – Національна Стратегія), що спрямована на імплементацію європейських норм у вітчизняне законодавство. Відповідно до поставленої мети, державна політика здійснюватиметься за такими векторами:

1) вектор розвитку – забезпечення сталого розвитку держави, проведення структурних реформ та, як наслідок, підвищення стандартів життя. Україна має стати державою з сильною економікою та передовими інноваціями;

2) вектор безпеки – забезпечення гарантій безпеки держави, бізнесу та громадян, захищеності інвестицій і приватної власності;

3) вектор відповідальності – забезпечення гарантій, що кожен громадянин, незалежно від раси, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак, матиме доступ до високоякісної освіти, системи охорони здоров'я та інших послуг в державному та приватному секторах.

Розглядаючи Національну Стратегію, доречно згадати Закон України “Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні” від 17.12.2020 р. № 1116-IX про так званих “інвестиційних нянь”. Концепція закону передбачає наступні шляхи привернення уваги до українського ринку: інвестор, який інвестує в Україну 100 і більше мільйонів

доларів, отримає контракт з Україною; до інвестора приєднується менеджер – «investment nanny», що координуватиме усі питання щодо процесу інвестування; закріплення значних податкових пільг для інвесторів: зокрема, до 01.01.2035 р. від оподаткування ввізним митом звільниться устаткування та обладнання, яке ввозитиметься на територію України для реалізації нових інвестиційних проектів. Необхідно наголосити, що вже за перші місяці 2021 року UkraineInvest отримав 15 запитів від потенційних інвесторів на суму понад 1 мільярдів доларів.

Особливістю вітчизняного інвестиційного законодавства є те, що окремі аспекти в інвестиційній сфері, окрім зазначених нормативно-правових актів, регулюються нормами різних галузей права, і відповідно до цього регулювання інвестиційної діяльності на національному рівні є нестабільним, а нормативно-правова база зазнає постійних змін, що суттєво впливає на інвестора та завдає йому певних збитків.

Не меншої уваги заслуговують закони України «Про транскордонне співробітництво», «Про концесію», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», «Про угоди про розподіл продукції», «Про господарські товариства», «Про інноваційну діяльність», «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про акціонерні товариства», «Про холдингові компанії в Україні», «Про стимулювання розвитку регіонів», «Про регулювання містобудівної діяльності» тощо.

На жаль, незважаючи на наявність великої кількості нормативно-правових актів, в Україні все ще існує ряд невирішених питань, які значно гальмують процеси залучення іноземних інвестицій. Більшість науковців наголошують на існуванні явних прогалин у законодавстві, що суттєво впливають на інвестиційний клімат реципіюючої країни. Наприклад, І. І. Павленко та В. Ю. Білінська, у своїх наукових працях, дійшли висновку, що основними гальмівними факторами для залучення зовнішнього капіталу є: колізія існуючих нормативно-правових актів; неефективність судової системи

та законодавчого забезпечення інвестиційного процесу; часта зміна положень щодо порядку залучення іноземних інвестицій.

Висновки до розділу 1

Отже, аналізуючи вищевикладений матеріал можна зробити загальний висновок про те, що активізація інвестиційної діяльності спрямована на залучення фінансових і матеріальних ресурсів вітчизняних і зарубіжних інвесторів, а також раціональне їх використання у різних секторах української економіки. Кількість вкладених інвестицій у є одним із критеріїв ефективності його функціонування. Інвестори, які вкладають інвестиції в підприємства, повинні бути впевнені у правильному виборі ділового партнера та збереженні і ефективному їх використанні. Оцінка інвестиційної привабливості розглядається на рівні країни, галузі, регіону, підприємства. Причому, підприємство у цій системі є кінцевою точкою вкладання коштів, де реалізуються конкретні проекти, а привабливість кожного інвестиційного проекту визначається для всіх складових національного господарства – країни, галузі, регіону, підприємства. У зв'язку із цим, набуває актуальності оцінювання інвестиційної привабливості підприємств.

З нормативно-правової точки багато, що зроблено для покращення інвестиційного розвитку підприємств. Однак, безсистемність законодавства, призводить до його дисгармонізації. Пріоритетним завданням державної політики України має бути парадигма економічного зростання та поліпшення добробуту населення через реалізацію сучасної моделі інвестиційного розвитку країни. Прозорість, стабільність інституційного середовища, низький рівень корупції та тіньової економіки, – запорука успіху будь-якої розвиненої держави.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Підходи до оцінки інвестиційної привабливості у міжнародній та вітчизняній практиці

З урахуванням ситуації, яка склалася не тільки на теренах нашої держави, але й за її межами, розвиток діяльності багатьох підприємств та галузей стають під загрозу. Втручання держави в даний процес не може в повній мірі врегулювати відносини між господарюючими суб'єктами, оскільки як і економічна, так і політична ситуація знаходиться у кризовому стані.

Закриваються підприємства, знищується середній та малий бізнес, скорочується діяльність великих підприємств, інвестори відмовляються вкладати капітал в будь-які підприємства через нестабільність курсу іноземної валюти. Валютна нестабільність призводить до суттєвих збитків.

Основною причиною цього є віртуалізація економіки, яка створена за рахунок фондового ринку. Оскільки саме за допомогою фондового ринку відбувалося нарощування вартості підприємства, шляхом підняття цін на акції та створення таким чином гудвілу корпорації, що є позитивом для її діяльності та репутації. Але дана ціна не була забезпечена жодним матеріальним активом, тому при досить високій вартості підприємства, воно могло бути цілковитим банкрутом.

Дана ситуація притаманна компаніям країн, де розвинутий фондовий ринок. Україна до них не належить, але теж потерпає від руйнівної сили кризи. Оскільки сучасний стан економічного розвитку країни в цілому характеризується високим рівнем зносу основних засобів, досить низьким рівнем капіталізації підприємств, виникає необхідність стимулювання росту інвестицій в основний капітал підприємств, оскільки саме інвестиції забезпечують підвищення рівня розвитку економіки. Внаслідок цього зростає

необхідність проведення аналізу інвестиційної привабливості підприємств з метою визначення у здійсненні інвестицій.

За умов євроінтеграції та глобалізації вітчизняної економіки соціально-економічний розвиток України неможливий без достатнього фінансування інвестицій. Разом із тим процес залучення інвестиційних ресурсів в економіку України був суттєво загальмований впливом політичної та економічної криз останніх років. Унаслідок цього активізувались інфляційні процеси, знизився інвестиційний потенціал державного бюджету, погіршився фінансовий стан підприємств, зріс вплив банківських депозитів, збільшилась кількість збиткових фінансово-кредитних установ, скоротились обсяги банківського кредитування підприємств, знизилась інвестиційна активність іноземних інвесторів. Чималою мірою вповільнення інвестиційного процесу в Україні зумовлене корупцією органів державної влади, потужним податковим тягарем та недосконалою законодавчою базою, насамперед у сфері захисту прав інвесторів.

В умовах загострення ринкової конкуренції між підприємствами за нові ринки збуту готової продукції оцінка інвестиційної привабливості окремого суб'єкта господарювання є важливим питанням при прийнятті інвестиційного рішення потенційним інвестором.

Найважливіше місце у ході аналізу інвестиційної привабливості підприємств займають оцінка стану фінансово-господарської діяльності економічних об'єктів, оцінка фінансових ризиків та вірогідності банкрутства. Внаслідок цього зростає необхідність проведення аналізу інвестиційної привабливості підприємств з метою визначення виробничої і фінансової стратегії, що дозволить в максимально короткі строки поліпшити фінансово-господарський стан та претендувати на здобуття потрібних для подальшого розвитку фінансових коштів. Загальна методика оцінки інвестиційної привабливості підприємств складається з декількох взаємопов'язаних етапів, які представлені на рисунку 2.1.

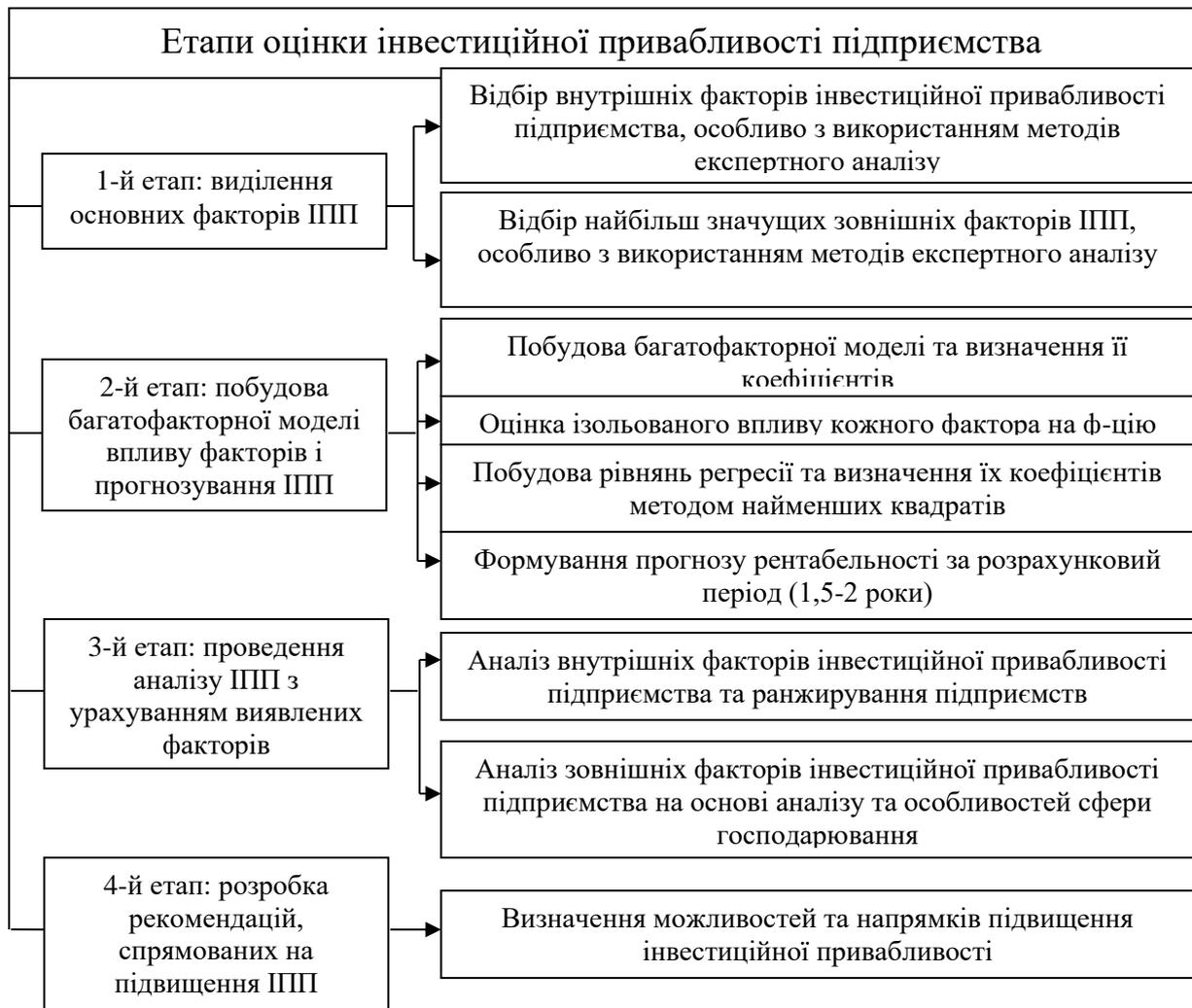

Рис. 2.1. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємств

На першому етапі пропонується обмежити коло факторів впливу за допомогою методу Делфі. Це необхідний захід, оскільки дослідження всієї їх сукупності досить складно. У результаті роботи експертної групи у декілька етапів відбираються фактори, що визначають інвестиційну привабливість на різних рівнях, а після – показники їх оцінки.

На другому етапі використовується багатофакторна регресійна модель, яка оцінює вплив на результативний показник за ряд років, зовнішніх і внутрішніх факторів, під впливом яких формується інвестиційна привабливість підприємства.

На третьому етапі проводиться аналіз внутрішніх і зовнішніх факторів інвестиційної привабливості. Сукупність зовнішніх факторів визначається на

основі анкетування, тому вона буде різнитися в залежності від об'єкта дослідження. Аналіз внутрішніх факторів обмежується дослідженням негативних складових інвестиційної привабливості, виявлених також емпіричним шляхом на основі опитування репрезентативної вибірки, що складається з фахівців і управлінських працівників підприємств досліджуваної галузі.

Заключним четвертим етапом пропонованого методичного підходу є розробка рекомендацій, спрямованих на підвищення інвестиційної привабливості підприємства. На основі отриманих даних приймаються рішення щодо усунення негативного впливу і посилення позитивного впливу факторів на інвестиційну привабливість [44].

На основі порівняння переваг і недоліків кожного з підходів, найбільш доцільні для застосування до оцінки інвестиційної привабливості українських підприємств, на нашу думку, є підходи оцінки на основі фінансового аналізу, оскільки вони є більш точними та конкретними, бо характеризуються конкретними показниками та не потребують значних витрат часу. Наведені підходи зосереджені саме на напрямках інвестування та складових інвестиційної привабливості.

При оцінці інвестиційної привабливості підприємства вітчизняні науковці виділяють наступні підходи [16]:

- аналіз фінансових показників діяльності підприємства;
- комплексний підхід, який враховує ще й інші аспекти функціонування суб'єкта господарювання та оцінює підприємство з різних аспектів;
- ринковий підхід, який оцінює привабливість цінних паперів компанії та аналізує показники фондового ринку;
- вартісний підхід, головним критерієм при оцінці інвестиційної привабливості підприємства якого є зростання його вартості.

Більшість вчених вважають простим та зручним підхід, що базується на аналізі фінансового стану підприємства. Розрахунок коефіцієнтів представлений у табл.2.1.

Таблиця 2.1

Показники майнового стану [20]

Показник	Розрахунок	Зміст
Сума господарських коштів, що їх підприємство має у розпорядженні	підсумок балансу	Дає загальну вартісну оцінку активів, які перебувають на балансі підприємства. Зростання цього показника свідчить про збільшення майнового потенціалу підприємства.
	(ф. 1 р. 1300)	
Коефіцієнт зносу основних засобів	відношення зносу основних засобів до первісної вартості основних засобів	Характеризує частку зношених основних засобів у загальній їх вартості Позитивним є зменшення значення показника.
	ф. 1 р. 1012/ ф. 1 р. 1011	
Коефіцієнт придатності основних засобів	відношення залишкової вартості основних засобів до первісної	Показує, яка частина основних фондів придатна для експлуатації в процесі господарської діяльності.
	ф. 1 р. 1010/ ф. 1 р. 1011	
Коефіцієнт оновлення	відношення первісної вартості основних засобів, що надійшли за звітний період, до первісної вартості основних засобів, наявних на балансі підприємства на кінець звітного періоду	Показує, яку частину від наявних на кінець звітного періоду становлять нові основні засоби.
	ф.5 р.260 (гр.5)/ф.1 р.1011 (к. р.)	
Коефіцієнт вибуття	відношення первісної вартості основних засобів, що вибули за звітний період, до первісної вартості основних засобів, наявних на балансі підприємства на початок звітного періоду	Показує, яка частина основних засобів вибула за звітний період.
	ф.5 р.260 (гр.8)/ ф.1 р.1011 (п. р.)	
Частка основних засобів в активах	відношення залишкової вартості основних засобів до загальної суми активів	Динаміка зменшення показника протягом певного періоду є позитивною в умовах стабільного або зростаючого обсягу виробництва.
	ф.1 р. 1010/ ф.1 р. 130029	
Коефіцієнт мобільності активів	співвідношення оборотних та необоротних активів підприємства	Характеризує рівень мобільності активів підприємства, його підвищення є позитивним фактором.
	ф.1 р. 1195/ ф.1 р. 1095	

Таблиця 2.2

Показники фінансової стійкості підприємств [20]

Показник	Розрахунок	Зміст
1	2	3
Коефіцієнт автономії	відношення власного капіталу підприємства до підсумку балансу	Показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у його діяльність нормативне значення > 0,5
	ф1 р.1495 / ф1 р.1900	
Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів	відношення власного капіталу до позикових і залучених джерел	Показує, скільки одиниць власних коштів припадає на кожен одиницю позикових і залучених нормативне значення >1
	ф1 р. 1495/(р.1595 + р.1695 + р.1700)	

Продовження табл. 2.2

1	2	3
Коефіцієнт фінансової стійкості	відношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань до підсумку балансу	Показує, яку частку активів підприємство здатне фінансувати за рахунок власного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі і свідчить про його здатність залишатися платоспроможним в довгостроковій перспективі.
	$\phi 1 (p.1495+p.1595) / \phi 1 p.1900$	
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	відношення власного оборотного капіталу підприємства до власних джерел фінансування	Показує, яка частина власного оборотного капіталу перебуває в обороті, тобто у тій формі, яка дає змогу вільно маневрувати цими коштами, а яка капіталізована.
	$\phi 1(p.1195 - p.1695) / \phi 1 p.1495$	
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	відношення власного оборотного капіталу підприємства до оборотних активів	Показує рівень фінансування оборотних активів за рахунок довгострокових джерел фінансових ресурсів.
	$\phi 1(p.1195 - p.1695) / \phi 1 p.1195$	

Таблиця 2.3

Показники ліквідності підприємства [20]

Показник	Розрахунок	Зміст
Коефіцієнт покриття	відношення оборотних активів допоточних зобов'язань підприємства	Показує достатність ресурсів підприємства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань. Нормативне значення >1,5-2,5
	$\phi 1 p.1195 / \phi 1 p.1695$	
Коефіцієнт швидкої ліквідності	відношення найбільш ліквідних оборотних активів (грошових засобів та їх еквівалентів, поточних фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості) допоточних зобов'язань підприємства	Характеризує платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами. Нормативне значення >0,6-0,8.
	$\phi 1(p.1195 - p.1100 - p.1110) / \phi 1 p.1695$	
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	відношення грошових засобів та їхніх еквівалентів і поточних фінансових інвестицій до поточних зобов'язань	Показує, яка частина боргів підприємства може бути сплачена негайно. Нормативне значення >0,2-0,35
	$\phi 1(p.1160 + p.1165) / \phi 1 p.1695$	

Таблиця 2.4

Показники прибутковості підприємств [20]

Показник	Розрахунок	Зміст
Рентабельність капіталу	відношення чистого прибутку до середньорічної вартості капіталу	Свідчить про ефективність використання всього майна підприємства.
	$\frac{\phi 2 \text{ р.2350 або р.2355}}{2} // \frac{\phi 1(\text{р.1300 (гр.3) + р.1300 (гр.4)})}{2}$	
Рентабельність власного капіталу	відношення чистого прибутку до середньорічної вартості власного капіталу	Показує ефективність використання власного капіталу
	$\frac{\phi 2 \text{ р.2350 або р.2355}}{2} / \frac{\phi 1(\text{р.1495 (гр.3) + р.1495 (гр.4)})}{2}$	
Рентабельність реалізованої продукції	відношення валового прибутку до собівартості реалізованої продукції	Показує ефективність виробництва і реалізації продукції підприємства.
	$\frac{\phi 2 \text{ р.2090 або р.2095}}{\phi 2 \text{ р.2050}}$	
Рентабельність продажу	відношення чистого прибутку до чистої виручки від реалізації	Показник, який показує, скільки прибутку припадає на одиницю реалізованої продукції.
	$\frac{\phi 2 \text{ р.2350 або р.2355}}{\phi 2 \text{ р.2000}}$	

Таблиця 2.5

Показники ділової активності підприємств [20]

Показник	Розрахунок	Зміст
Коефіцієнт оборотності активів	відношення чистої виручки від реалізації до середньорічної вартості активів	Характеризує ефективність використання підприємством усіх наявних у нього ресурсів незалежно від джерел їх залучення.
	$\frac{\phi 2 \text{ р.2000}}{\phi 1(\text{р.1300(гр.3) + р.1300(гр.4)})} / 2$	
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	відношення чистої виручки від реалізації до середньорічного розміру дебіторської заборгованості	Показує, скільки разів за рік обернулися кошти, вкладені в розрахунки, тобто скільки разів ця заборгованість утворюється та погашається протягом року.
	$\frac{\phi 2 \text{ р.2000}}{\phi 1((\text{р.1125} \div \text{р.1155}) \text{ гр.3} + (\text{р.1120} \div \text{р.1155}) \text{ гр.4})} / 2$	
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	розраховується як відношення собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) до середньорічної величини кредиторської заборгованості	Показує швидкість обертання кредиторської заборгованості підприємства за період, що аналізується, розширення або зниження комерційного кредиту, що надається підприємству
	$\frac{\phi 2 \text{ р.2050}}{\phi 1((\text{р.1610} \div \text{р.1650}) \text{ гр.3} + (\text{р.1610} \div \text{р.1650}) \text{ гр.4})} / 2$	
Коефіцієнт оборотності запасів	відношення чистої виручки від реалізації до середньорічного розміру запасів	Показує, як часто обертаються запаси для забезпечення поточного обсягу продажу.
	$\frac{\phi 2 \text{ р.2000}}{\phi 1(\text{р.1100гр.3} + \text{р.1100гр.4})} / 2$	
Фондовіддача	відношення чистої виручки від реалізації до середньорічної вартості основних засобів	Характеризує ефективність використання основних засобів і показує скільки отримано виручки на одиницю вкладених основних засобів.
	$\frac{\phi 2 \text{ р.2000}}{\phi 1(\text{р.1010гр.3} + \text{р.1010гр.4})} / 2$	
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	відношення чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) до середньорічної величини власного капіталу підприємства	Показує ефективність використання власного капіталу підприємства.
	$\frac{\phi 2 \text{ р.2000}}{\phi 1(\text{р.1495(гр.3) + р.1495(гр.4)})} / 2$	

При застосуванні даного підходу проводиться комплексна оцінка теперішнього становища підприємства. Але така оцінка не відображає перспективи розвитку та поліпшення результатів діяльності аналізованого підприємства. Інвесторів цікавлять результати, які вони очікують отримати від компанії в майбутньому, а не минулі або теперішні результати її роботи.

Автори комплексного підходу оцінюють інвестиційну привабливість підприємства з урахуванням перспектив розвитку об'єкта інвестування та не однобічно. Головними чинниками інвестиційної привабливості вважається фінансовий стан, наявне устаткування та рівень застосовуваних технологій. Досить цікава та поширена є практика, коли інвестор вкладає інвестиційні ресурси у збиткове підприємство із застарілими технологіями, устаткуванням, основними фондами. А причинами такого рішення є перспективність ринку, бренд підприємства, імідж тощо.

Оцінювання інвестиційної привабливості може враховувати нематеріальні активи, адже наявність та розвиненість нематеріальних активів може істотно впливати на інвестиційну привабливість. Але іноді не встановлюється взаємозалежність між нефінансовими показниками та очікуваними результатами від їх впровадження, що призводить до неправильності оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

Нині відомо кілька підходів, за допомогою яких даються грошові оцінки вартості підприємства бізнесу:

- прибутковий підхід (income approach);
- витратний підхід (asset based approach);
- порівняльний підхід (market approach).

В основі вартісного підходу знаходяться показники, вибір яких залежать від типу інвестора та його мотивації, а також від горизонту здійснюваної оцінки [16].

Важливо відмітити, що українським законодавством передбачений підхід щодо оцінки інвестиційної привабливості підприємства шляхом розрахунку інтегрального показника за показниками майнового стану підприємства,

фінансової стійкості, ліквідності активів, прибутковості інвестованого об'єкта та ділової активності. Даний підхід розглядається в «Методиці інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій» [5].

Наведений підхід визначення інвестиційної привабливості, що передбачений українським законодавством, не задовольняє в повній мірі потреби інвесторів у неупередженій, об'єктивній та достатній інформації для прийняття інвестиційних рішень. Тому, щоб збільшити інвестиційну привабливість підприємств в Україні потрібно слідувати наступним напрямом підвищення міжнародної інвестиційної привабливості підприємства [15]:

1. Мінімізувати витрати – встановити оптимальне значення обсягу виробництва.

2. Провести політику активного маркетингу – впровадити реклами через різні джерела та розширити географію просування збуту продукції.

3. Слідувати стратегічному партнерству – країни-партнери.

4. Провести технологічну реструктуризацію – оптимізація виробничого процесу. 5. Прискорити оборот грошових коштів – скоротити обсяги готівкових розрахунків та проводити своєчасну інкасацію виручки.

6. Управляти ризиками – проводити регулярну оцінку ймовірного збитку й приймати рішення щодо управління потенційними ризиками.

7. Єдність персоналу – заохочувати до співробітництва працівників різних відділів.

8. Розширити модельний ряд – розробити нову продукцію високого попиту.

9. Удосконалити системи управління бізнес-процесами – поліпшити систему планування, обліку і контролю за основними показниками діяльності підприємства.

10. Максимізувати реалізацію експортного потенціалу – брати активну участь у тендерах та диверсифікація продукції у межах ринку.

Вищенаведені напрями підвищення міжнародної інвестиційної привабливості підприємства не характеризуються як неможливі, вони реальні

та можуть застосовуватися українськими підприємствами, потрібен лише час на їх впровадження.

Україні необхідно сформувати міжнародну інвестиційну привабливість підприємства, щоб: забезпечити конкурентоспроможність продукції та підвищити її якість; структурно перебудувати виробництво; створити необхідну сировинну базу для ефективного функціонування підприємств; вирішити соціальні проблеми; залучити необхідні інвестиції для забезпечення ефективного функціонування підприємств, їх стабільного стану для подальшого розширення та розвитку виробництва; відновити основні виробничі фонди; підвищити технічний рівень праці та виробництва тощо [17].

На основі аналізу усіх підходів щодо оцінки інвестиційної привабливості підприємства, які розроблені у вітчизняній та світовій практиці, ми з'ясували, що більшість з них базуються на основі фінансового аналізу або на інтегральній оцінці інвестиційної привабливості підприємства, але відсутній єдиний підхід, який об'єднує би інвесторам процес прийняття рішень.

2.2. Методики та методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Взагалі в економічній літературі поняття сутності й аналізу основних підходів оцінки інвестиційної привабливості розглядалися у низці робіт відомих вітчизняних та зарубіжних дослідників, зокрема І.О.Бланка, В.В.Бандуріна, С.А.Буткевича, Ф.П.Гайдуцького, Л.О.Мамуль, Т.А.Чернявської, Д.А.Епштайна, С. Естрина, К.Е. Мейера. Проте слід зазначити, що, незважаючи на численні публікації, єдина точка зору щодо методичних підходів до аналізу та оцінки інвестиційної привабливості все ж відсутня.

На сучасному етапі розвитку теорії інвестування існує багато методик оцінки інвестиційної привабливості підприємства: методика інтегральної оцінки, методика рейтингової оцінки, методика комплексної оцінки, матрична методика, методика експертної оцінки, багатофакторна

методика, індикативна методика, модель Дюпона. Розглянемо їх детальніше.

1. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємства, розроблена за ініціативою керівництва Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств і організацій у 1998 р. Мета зазначеної методики полягає в розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємств й організацій. Вона застосовується для визначення напрямів прискорення реалізації інвестиційних проектів, залучення до інвестицій вітчизняних та іноземних підприємців. В інтегральному показнику відтворюються значення показників оцінки майнового стану, фінансової стійкості(платоспроможності), ліквідності активів, прибутковості інвестиційного об'єкта, оцінки ділової активності, оцінки ринкової активності, скориговані відповідно до їхньої вагомості, та інших факторів.

Фінансовий аналіз оцінки інвестиційної привабливості підприємства за цією методикою є доволі громіздким, оскільки передбачає розрахунок понад сорока показників за напрямками господарської діяльності підприємства. Отримані результати потребують обробки та узагальнення для визначення більш вагомих показників, для чого залучаються експерти(що тягне за собою додаткові витрати). Оцінка отриманих значень ускладнюється відсутністю переліку еталонних значень інтегрального показника [61].

2. Методика рейтингової оцінки – передбачає розрахунок інвестиційного рейтингу за допомогою здійснення комплексного аналізу статистичної інформації, показників розвитку кожного суб'єкта господарювання, тобто дозволяє вивчити конкурентну позицію підприємства в галузі чи регіоні. Недоліком цієї методики є те, що з позиції підвищення ефективності управління в рамках підприємства вона є неефективною [35].

Метод рейтингової оцінки проводиться в два етапи. Перший етап полягає в аналізі обмежень, що накладаються інвестором, з метою «відсіювання» підприємств і формування «вузького списку» кандидатів, що задовольняють початковим вимогам і претендують на отримання коштів для фінансування своєї інвестиційної програми. Другий припускає рейтингову оцінку підприємств з «вузького списку» - ранжирування по мірі зниження інвестиційної привабливості підприємств, що потрапили в нього.

Таким чином, при складанні рейтингу аналізуються дві групи фінансових показників, які характеризують інвестиційну привабливість. У першу з них об'єднані п'ять показників, що характеризують ефективність діяльності підприємств, а саме можливість отримання прибутку. У другу групу входять п'ять фінансових показників, які характеризують платоспроможність підприємств або, іншими словами, опосередковано оцінюють імовірність повернення вкладених інвесторами коштів. У таблиці 2.6 представлена бальна оцінка параметрів інвестиційної привабливості підприємства.

Таблиця 2.6

Бальна оцінка параметрів інвестиційної привабливості підприємства за методикою рейтингової оцінки

Показники	Оцінка				
	добре	задовільно	в межах припустимого значення	незадо- вільно	Дуже незадо- вільно
Рентабельність продажу, %	>20	5-20	0-5	-20-0	<-20
Рентабельність активів, %	>15	5-15	0-5	-10-0	<-10
Рентабельність власного капіталу	>45	15-45	0-15	-30-0	<-30
Частка зносу основних засобів, %	<20	20-30	30-45	45-60	>60
Рентабельність оборотних активів, %	>30	10-30	0-10	-20-0	<-20
Коефіцієнт поточної ліквідності	>1,3	1,15-1	1-1,15	0,9-1	<0,9
Коефіцієнт швидкої ліквідності	>1	0,8-1	0,7-0,8	0,5-0,7	<0,5
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,3	0,2-0,3	0,15-0,2	0,1- 0,15	<0,15
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами, %	>22	12-22	0-12	-11-0	<-11
Коефіцієнт автономії, %	>50	20-50	10-20	3-10	<3

3. Методика комплексної оцінки інвестиційної привабливості підприємства – це комплексна оцінка діяльності підприємства, що є його характеристикою, отриманою в результаті комплексного дослідження, тобто одночасного і погодженого вивчення сукупності показників, що відображають всі (або більшість) аспекти господарських процесів, і яка містить узагальнюючі висновки про результати діяльності підприємства на основі виявлення якісних та кількісних відмінностей від бази порівняння (плану, нормативів, попередніх періодів, досягнень на інших аналогічних об'єктах, інших можливих варіантів розвитку) [41]. Ця методика включає в себе: оцінку майнового стану підприємства; оцінку показників рентабельності; оцінку ліквідності, платоспроможності та кредитоспроможності; аналіз показників ділової активності. Комплексний метод дає змогу виявити саме ті напрямки в діяльності підприємства, в яких виникають проблеми, а також дає змогу досліджувати причини, що їх зумовили. Однак виникає велика складність зробити обґрунтовані висновки щодо фінансового стану підприємства загалом. Комплексний метод є також дуже трудомістким.

Недоліками цього методу є відсутність нормативних значень більшості коефіцієнтів, що використовуються, і те, що зміни величин коефіцієнтів у динаміці не можуть бути інтерпретовані належним чином (як і під час оцінки фінансового стану підприємства коефіцієнтним методом). Ці недоліки обмежують використання даного методу оцінки на практиці, особливо під час оперативної оцінки фінансового стану підприємства.

4. Матрична методика – передбачає формування інтегрального показника шляхом побудови матриці, де кількість рядків визначається числом показників, що оцінюють фінансовий стан підприємства, а кількість стовпців – кількістю складових, що забезпечують коректне визначення відповідних кількісних показників. Елементи матриці формуються так: елементи першого рядка визначаються за допомогою показників

ліквідності; елементи другого рядка визначаються за допомогою коефіцієнтів стійкості фінансового стану підприємства; елементи третього рядка характеризують оборотність активів підприємства; елементи четвертого рядка матриці оцінюють прибутковість капіталу .

Якщо значення показника, що розраховується, дорівнює або близьке до нормативу (або вище за нього), то в матриці на місці цього елемента ставиться 1, якщо значення суттєво нижче нормативу – 0. Після чого будується матриця. Тобто сума елементів усіх чотирьох рядків матриці має дорівнювати 11 або 9. У разі, якщо сума елементів матриці менша за 9, можна зробити висновок, що дане підприємство не є привабливим як об'єкт інвестування [61].

Така методика більшою мірою характеризує інвестиційну привабливість порівняно з підприємствами-конкурентами та супроводжується великою кількістю розрахунків, що ускладнюють сприйняття та розуміння основних показників діяльності підприємства.

5. Методика експертної оцінки. Ця методика полягає в експертній оцінці різноманітних показників діяльності підприємства. Експерт з власних міркувань і власного досвіду обирає найбільш важливі показники, аналізує їх динаміку розвитку та формує висновки стосовно інвестиційної привабливості підприємства. Перевага цієї методики полягає у можливості адаптації показників і факторів, що вивчаються для потреб конкретних інвесторів. Недоліком методики виступає певна суб'єктивність та залежність висновків від позицій експерта [39].

6. Багатофакторна методика – передбачає використання багатофакторної регресійної моделі, яка оцінює вплив на результуючий показник зовнішніх та внутрішніх чинників, під впливом яких формується інвестиційна привабливість підприємства, а саме: фінансовий стан підприємства, стан основних засобів, якість персоналу, інвестиційний потенціал підприємства [58].

7. Індикативна методика – дає змогу оцінити фінансовий стан підприємства з використанням інтегрального показника, основним індикатором є рентабельність активів та додана вартість. Ця методика враховує досвід роботи підприємства, а також дозволяє виконати прогноз діяльності з урахуванням залучених інвестицій. Основними недоліками цієї методики є такі: складність адаптації до галузевих особливостей підприємств; відсутність ретельного обґрунтування вагових коефіцієнтів при окремих показниках, використовуваних при отриманні інтегрального показника інвестиційної привабливості [61]. В рамках даної методики розраховується індекс інвестиційної привабливості на основі використання моделі оцінки рентабельності активів підприємства.

Оцінка рівня рентабельності активів здійснюється на основі семифакторної моделі:

$$R_{SA} = \frac{Pr}{B} \times \frac{B}{OA} \times \frac{OA}{KO} \times \frac{KO}{DZ} \times \frac{DZ}{KZ} \times \frac{KZ}{ZK} \times \frac{ZK}{A} = a \times b \times c \times d \times k \times l \times m, \quad (2.1)$$

де R_{SA} - рентабельність чистих активів;

Pr – прибуток від реалізації продукції, тис. грн.;

B – виручка від реалізації продукції, тис. грн.;

OA – оборотні активи, тис. грн.;

KO – короткострокові зобов'язання, тис. грн.;

DZ – дебіторська заборгованість, тис. грн.;

ZK – залучений капітал, тис. грн.;

A – активи, тис. грн.

Після розрахунку рівня рентабельності підприємства визначається сукупний коефіцієнт інвестиційної привабливості за формулою:

$$I_{IH} = \prod_{k=1}^m I_{IHk}, \quad (2.2)$$

де I_{IH} – інтегральний індекс інвестиційної привабливості, визначений як відношення відносних індексів окремих показників.

8. Модель Дюпона. Ця модель визначає спроможність підприємства ефективно генерувати прибуток, реінвестувати його та підвищувати ефективність діяльності. В основу оцінки інвестиційної привабливості підприємства покладено ієрархічну залежність показників для розрахунку інтегрального результату. Модель Дюпона дає змогу здійснити оцінку як фінансового, так і інвестиційного стану підприємства.

Модель Дюпона включає в себе такі основні характерні риси:

- розрахунок інтегрального показника;
- використання показників, що характеризують фінансову діяльність підприємства;
- використання математичних методів розрахунку показників.

Як інтегральний показник у моделі використаний показник рентабельності власного капіталу, який, на думку багатьох вчених, є важливим критеріальним показником для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства. Він формується на основі показників фінансового важеля та рентабельності активів, від правильності використання яких залежить фінансовий стан та інвестиційна привабливість підприємства. Зацікавленість керівників підприємства у з'ясуванні причин, що забезпечують зміну рентабельності активів, велика, тому що позитивна динаміка цього показника говорить про привабливість підприємства для інвестора, а негативна тенденція – засвідчує про наявність проблем.

Вибір результативного показника на вершині піраміди моделі Дюпона, складеної з окремих показників, пов'язаний з тим, що його величина залежить від рішень, прийнятих керівництвом у трьох сферах діяльності підприємства, а саме: фінансовій, інвестиційній та основній. Зміна цього показника говорить про спільну тенденцію підвищення або зниження ефективності бізнесу.

Ще однією перевагою моделі Дюпона є те, що використовувана система показників не вимагає проведення додаткових досліджень для отримання початкових даних. Значення показників отримуються

документальним способом на основі вторинного спостереження з наявних форм фінансової, статистичної та інших форм звітності підприємства.

Характерними рисами моделі Дюпона, які можна назвати її перевагами, є:

- інтегральний показник рентабельності власного капіталу побудований на ієрархічній системі взаємопов'язаних показників, тобто кожен займає своє місце та є достатньо обґрунтованим;

- кожен показник займає своє місце в ієрархії, обґрунтованість використання показників забезпечується методом їх об'єднання в єдину систему, коли показник кожного рівня встановлений на основі детермінованих зв'язків із показниками нижчого рівня;

- детермінованість зв'язків між показниками включає необхідність використання вагових коефіцієнтів, оскільки взаємний вплив показників один на одного вже закладені та відображені у детермінованих зв'язках.

Розширена формула Дюпона має наступний вигляд:

$$ROE = TB \times IB \times OM \times AT \times LR, \quad (2.3)$$

де TB (Tax Burden) – податковий тягар (чистий прибуток / прибуток до сплати податків) або k податкових виплат;

IB (Interest Burden) – процентний тягар (прибуток до сплати податків / прибуток до сплати відсотків і податків) або k процентних виплат;

OM (Operating Margin) – операційна рентабельність (прибуток до сплати відсотків і податків / чистий обсяг продажів) або рентабельність продажів;

AT – оборотність активів;

LR – ефект фінансового левериджу.

Отже, модель Дюпона є однією із найефективніших методик оцінки інвестиційної привабливості підприємств. Для забезпечення її врахування необхідно здійснити прив'язку теоретичної схеми моделі Дюпона до

конкретних показників фінансової звітності підприємств. У таблиці 2.7 описано основні характерні риси та недоліки методик оцінювання інвестиційної привабливості підприємств.

Таблиця 2.7

Характеристика методик за змістом використовуваних процедур

Методика	Основні риси	Переваги	Недоліки
1	2	3	4
1.Методика інтегральної оцінки	ППП оцінюється за інтегральним показником, що враховує майновий стан підприємства, його фінансову стійкість, ліквідність, прибутковість, ділову та ринкову активність.	Дозволяє акцентувати увагу на фінансово-економічному аспекті діяльності підприємства	Потребує обробки значного обсягу інформації, що уповільнює процес прийняття управлінських рішень; оцінка отриманих значень ускладнюється відсутністю переліку еталонних значень інтегрального показника.
2.Методика рейтингової оцінки	Передбачає розрахунок інвестиційного рейтингу за допомогою комплексного аналізу наявної статистичної інформації показників розвитку кожного суб'єкта господарювання	Дозволяє визначити конкурентну позицію в галузі або регіоні	З позицій підвищення ефективності управління в рамках підприємства не є ефективною.
3. Методика комплексної оцінки	Комплексна оцінка діяльності підприємства, що є його характеристикою, отриманою в результаті комплексного дослідження, Ця методика включає в себе: оцінку майнового стану підприємства, оцінку показників рентабельності, оцінку ліквідності, платоспроможності та кредитоспроможності, аналіз показників ділової активності.	Дає змогу виявити саме ті напрямки в діяльності підприємства, в яких виникають проблеми, а також дає змогу досліджувати причини, що їх зумовили.	Відсутність нормативних значень більшості коефіцієнтів, що використовуються, і те, що зміни величин коефіцієнтів у динаміці не можуть бути інтерпретовані належним чином.
4.Матрична методика	Передбачає формування інтегрального показника шляхом побудови матриці, де кількість рядків визначається числом показників, що оцінюють фінансовий стан підприємства, а кількість стовпців – кількістю складових, що забезпечують коректне визначення відповідних кількісних показників	Характеризує інвестиційну привабливість у порівнянні з підприємствами-конкурентами.	Супроводжується великою кількістю розрахунків, що ускладнюють сприйняття та розуміння основних показників діяльності підприємства.

Продовження табл.2.7

1	2	3	4
5.Методика експертної оцінки	Полягає в експертній оцінці різноманітних показників діяльності підприємства. Експерт з власних міркувань і власного досвіду обирає найбільш важливі показники, аналізує їх динаміку розвитку.	Можливість адаптації показників і факторів, що вивчаються для потреб конкретних інвесторів	Недоліком методики виступає певна суб'єктивність та залежність висновків від позицій експерта.
6.Багатофакторна методика	Передбачає використання багатофакторної регресійної моделі, яка оцінює фінансовий стан підприємства, стан основних засобів, якість персоналу, інвестиційний потенціал підприємства.	Оцінює зовнішні та внутрішні чинники, під впливом яких формується інвестиційна привабливість.	Супроводжується великою кількістю розрахунків.
7.Індикативна методика	дає змогу оцінити фінансовий стан підприємства з використанням інтегрального показника, основним індикатором є рентабельність активів та додана вартість.	Ця методика враховує досвід роботи підприємства, а також дозволяє виконати прогноз діяльності з урахуванням залучених інвестицій.	Складність адаптації до галузевих особливостей підприємств; відсутність ретельного обґрунтування вагових коефіцієнтів при окремих показниках, використовуваних при отриманні інтегрального показника інвестиційної привабливості.
8.Модель корпорації Дюпон	Визначає спроможність підприємства ефективно генерувати прибуток, реінвестувати його та підвищувати ефективність діяльності. В основу оцінки інвестиційної привабливості підприємства покладено ієрархічну залежність показників для розрахунку інтегрального результату	дає змогу здійснити оцінку як фінансового, так і інвестиційного стану підприємства; використовується система показників не вимагає проведення додаткових досліджень для отримання початкових даних.	Не пристосована для порівняння підприємств між собою.

За іншою класифікаційною ознакою усі методи оцінки інвестиційної привабливості можна розподілити за трьома підходами: витратним, дохідним, ринковим.

Суть витратного підходу полягає в оцінці сукупності активів, необхідних для виробництва продукції або послуг, а також обсягу коштів, необхідних для того, щоб створити компанію аналогічного профілю. Отримані результати дають інвестору підстави для подальшого прийняття інвестиційного рішення.

Більшість аналітиків для визначення результату впровадження інвестицій використовують дохідний підхід при оцінці інвестиційної привабливості. Останній орієнтований на прогнози очікуваних доходів, оскільки однією з головних задач, що стоять перед інвестором, є вибір тих підприємств, які можуть забезпечити високу ефективність інвестицій.

При ринковому підході виділяють найбільш значущі ознаки, які повинні бути загальними для всіх підприємств і відображати найбільш важливі для інвестора сторони діяльності оцінюваних підприємств. Потім відбувається порівняння аналогічних показників усіх аналізованих підприємств, і виставляються підсумкові рейтингові оцінки. І, відповідно, що ближче значення рейтингової оцінки до еталонних, то вищий рівень інвестиційної привабливості.

Сучасність вимагає креативного підходу, тому сучасні вчені у своїй науковій праці пропонують на основі цих підходів власні методи, але удосконалені з урахуванням вимог сьогодення.

Найменш поширеним в економічній практиці є витратний підхід. Леонов Л. В, Беляев Є. В. пропонують методику, засновану на оцінці вартості активів підприємств. На їх думку, фінансовий посередник повинен правильно визначати ринкову ціну активів виконавця замовлень на основі бухгалтерської звітності для адекватної оцінки його інвестиційної привабливості.

Цей підхід має певні недоліки:

- не передбачає визначення вигід або ефективності для інвестора;
- показує сьогоденню вартість без можливості прогнозування вартості у майбутньому з урахуванням можливих змін.

Але витратний підхід є єдиним, який використовує фактичну фінансову інформацію для аналізу, тому дані, отримані при використанні цього методу, є найбільш об'єктивними.

Дохідний підхід зустрічається в роботі Лисенка М.Д. Автором обґрунтовано необхідність оптимізації складу превентивного інвестиційного портфеля згідно з критерієм прибутковості за інтегральним коефіцієнтом інвестиційної привабливості об'єкта з використанням методу лінійного програмування.

У роботі Мешкова А. В. пропонується виявлення слабких місць функціонування підприємства, аналіз яких у свою чергу дозволяє визначити фактори підвищення інвестиційної привабливості підприємства, тобто рушійні сили, що вже впливали на інвестиційну привабливість у минулому і можуть впливати в майбутньому, на основі цього формується уява про одержання прибутку від вкладання коштів у дійсно інвестиційно-привабливі підприємства.

Гвоздецькою І. В. розроблено матричний метод, який передбачає поєднання впливів фінансово-економічних факторів та маркетингових показників діяльності підприємства. Запропонований метод забезпечує достатньо об'єктивне бачення фінансової ситуації та потенційні можливості підприємства, в яке передбачається вкласти інвестиції.

С. А. Панков при оцінці інвестиційної привабливості пропонує використовувати аналітичний метод, що ґрунтується на відповідності динамічних змін основних показників стратегічним пріоритетам розвитку підприємства.

У своїх роботах М. В. Стирський розглядає інвестиційну привабливість підприємств з точки зору учасника ринку цінних паперів. Пропонована ним методика оцінки інвестиційної привабливості, так званий «трикутник прибутковості», базується на оцінці динаміки індексних та інших показників активності фондового ринку.

Основним недоліком дохідного підходу є складність прогнозування майбутнього доходу від інвестиційної операції через динамічну зміну

зовнішнього середовища в Україні, непрозорість інформації, складність отримання реальної статистичної звітності, трудомісткість процесу. Проте це єдиний підхід, який дозволяє спрогнозувати майбутні вигоди.

Що стосується ринкового підходу, то до нього звертається найбільша кількість інвесторів при оцінці інвестиційної привабливості. На основі ринкового підходу побудована рейтингова оцінка в роботі І. Д. Скляр, Ю. М. Шкодкіна. Автори пропонують як основний критерій інвестиційної привабливості використовувати фінансові показники.

Іванов С. В. оцінив інвестиційну привабливість через систему інвестиційно-значущих показників. Визначені фактори стали основою для розрахунку методом багатомірної середньої інтегральних показників. Інтегральні рівні видів економічної діяльності, визначені у вигляді коефіцієнтів, співвіднесених з середнім рівнем у державі, прийнятим за 100% або за 1. Згідно з отриманим значенням показників, види діяльності були розподілені за шкалою ризику (зони мінімального, підвищеного, критичного і недопустимого ризику).

Такі українські вчені, як Садеков А. А., Лисова Н. А., у своїй монографії пропонують оцінювати інвестиційну привабливість як інтегральну чи комплексну величину суворо визначеного набору формалізованих показників, стандартизованих за єдиним принципом для коректної ставності.

Дудка Т. В. пропонує при оцінці інвестиційної привабливості використовувати «Паспорт інвестиційної привабливості промислового підприємства», який дозволяє охарактеризувати поточний і перспективний стан підприємства і зробити висновок про його привабливість для потенційного інвестора. Наведена у восьми розділах цього документа інформація є основою для складання рейтингу інвестиційної привабливості підприємств.

А. Гайдуцький використовує метод порівнянь, який має охоплювати такі основні складові інвестиційного процесу: порівняння між об'єктами інвестування, між суб'єктами інвестування (інвесторами) та між умовами інвестування (чинниками інвестиційної привабливості). Вчений вважає, що

для порівняння між об'єктами й умовами інвестування може бути використано матричний метод підготовки вихідних даних. За вертикаллю розташують об'єкти інвестування, а за горизонталлю – показники, які характеризують умови інвестування, а точніше, чинники інвестиційної привабливості об'єктів інвестування.

Цей підхід простий у застосуванні та інтерпретації, отримані дані спираються на фінансову та статистичну звітність, він коректується з огляду на відмінності порівнюваних об'єктів. Недоліками цього підходу є складність збору інформації про ціни на аналогічні об'єкти та встановлення відмінностей між порівнюваними об'єктами.

Також уваги заслуговує метод, запропонований російським вченим Севрюгіним Ю. В., який пропонує оцінювати інвестиційну привабливість шляхом приведення якісних та кількісних факторів до єдиної розмірності шляхом групування значень виявлених показників інтегрального показника за трибальною шкалою. Виявлення складових інтегрального показника відбувається на основі відбору їх експертами. Групі показників і кожному показнику у групі присвоюється вагомий коефіцієнт шляхом опитування експертів.

Особливостями моделі є:

- використання відкритої для всіх зацікавлених осіб інформації про підприємство, яка підлягає обов'язковому розкриттю в періодичних друкованих виданнях та в мережі Інтернет відповідно до чинного законодавства;
- зміна параметрів кваліметричної моделі (фактори оцінки, коефіцієнт вагомості, абсолютні значення факторів);
- оцінка інвестиційної привабливості підприємств різних організаційно-правових форм.

І.А. Бланк вважає, що оцінка інвестиційної привабливості підприємства базується на визначенні стадії життєвого циклу підприємства. Однак за умови негативного інвестиційного клімату країни неможливо правильно визначити стадію життєвого циклу підприємства.

На заході досить розповсюдженим є метод рейтингової оцінки. Найбільш популярнішими є: Fortune 500, Global 1000, BusinessWeek 1000. Вони оцінюють інвестиційну привабливість, виходячи з фінансово-господарських показників підприємств: об'єми доходів, прибутків, активів; ефективність інвестицій; збільшення прибутків, доходів, працівників; рівень ринкової вартості компанії.

Підходи до сутності методик оцінки інвестиційної привабливості підприємств різних вчених представлені в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Методики оцінки інвестиційної діяльності підприємства за різними авторами

<i>1. Витратний підхід</i>	
<p>Переваги: Єдиний підхід, що використовує фактичну фінансову інформацію для аналізу, дані при використанні цього аналізу є найбільш ефективними.</p>	<p>Недоліки: Не передбачає визначення вигід або ефективності для інвестора; Показує сьогодишню вартість без можливості прогнозування.</p>
Леонов Л.В., Беляєв Є.В.	На думку авторів, фінансовий посередник повинен правильно визначити ринкову ціну активів виконавця замовлень на основі бухгалтерської звітності
<i>2. Дохідний підхід</i>	
<p>Переваги: Це єдиний підхід, який дозволяє спрогнозувати майбутні вигоди.</p>	<p>Недоліки: Складність прогнозування майбутнього доходу від інвестиційної операції через динамічну зміну зовнішнього середовища в Україні, непрозорість інформації, трудомісткість процесу.</p>
Лисенко М.Д.	Обґрунтовано необхідність оптимізації складу превентивного інвестиційного портфеля згідно з критерієм прибутковості за інтегральним коефіцієнтом ІПП з використанням методу лінійного програмування.
Мешков А.В.	Пропонується виявлення слабких місць функціонування підприємства, аналіз яких дозволяє визначити фактори підвищення ІПП.
Гвоздецька І.В.	Розроблено матричний метод, який передбачає поєднання впливів фінансово-економічних та маркетингових показників діяльності підприємства. Забезпечує достатньо об'єктивне бачення фінансової ситуації та потенційні можливості підприємства, в яке передбачається вкласти інвестиції.

Продовження табл.2.8

Панков С.А.	Пропонує використовувати аналітичний метод, що ґрунтується на відповідності динамічних змін основних показників стратегічним пріоритетам розвитку підприємства.
Стирський М.В.	Розглядає інвестиційну привабливість підприємств з точки зору учасника ринку цінних паперів. Пропонована ним методика оцінки інвестиційної привабливості, так званий «трикутник прибутковості», базується на оцінці динаміки індексних та інших показників активності фондового ринку.
<i>3.Ринковий підхід</i>	
Переваги: Простий у застосуванні та інтерпретації, отримані дані спираються на фінансову та статистичну звітність.	Недоліки: Складність збору інформації про ціни на аналогічні об'єкти та встановлення відмінностей між порівнюваними об'єктами.
Скляр І.Д., Шкодкіна Ю.М.	Автори пропонують як основний критерій інвестиційної привабливості використовувати фінансові показники
Іванов С.В.	Оцінив інвестиційну привабливість через систему інвестиційно-значущих показників. Визначені фактори стали основою для розрахунку методом багатомірної середньої інтегральних показників. Інтегральні рівні видів економічної діяльності, визначені у вигляді коефіцієнтів, співвіднесених з середнім рівнем у державі, прийнятим за 100% або за1.
Гайдуцький А.	Використовує метод порівнянь, який має охоплювати такі основні складові інвестиційного процесу: порівняння між об'єктами інвестування, між суб'єктами інвестування (інвесторами) та між умовами інвестування (чинниками інвестиційної привабливості).
Сєврюгін Ю.В.	Пропонує оцінювати інвестиційну привабливість шляхом приведення якісних та кількісних факторів до єдиної розмірності шляхом групування значень виявлених показників інтегрального показника за трибальною шкалою.
Бланк І.А.	Вважає, що оцінка інвестиційної привабливості підприємства базується на визначенні стадії життєвого циклу підприємства. Однак за умови негативного інвестиційного клімату країни неможливо правильно визначити стадію життєвого циклу підприємства.

Таким чином, інвестиційна привабливість відіграє вагомий роль в активізації інвестиційних процесів. В умовах обмеженості ресурсів і

гострої конкуренції між підприємствами за одержання більш якісних і дешевих ресурсів, у тому числі і фінансових, на перший план виходить питання про створення в інвесторів представлення про підприємство, як привабливий об'єкт інвестування – формуванні інвестиційної привабливості. Роль визначення інвестиційної привабливості підприємств полягає в тому, що потенційних інвесторів необхідно переконати в доцільності вкладень за допомогою конкретних показників.

Зі зміною економічних умов на ринку змінюється трактування та застосування різних показників, тому виникає необхідність у більш конкретному трактуванні та методиці визначенні показників аналізу діяльності підприємства.

Галузева специфіка суб'єктів господарювання обумовлює індивідуальний підхід до аналізу діяльності кожного підприємства. А тому необхідно розробити загальну методіку для аналізу підприємств за видами діяльності, з урахуванням притаманних їм ризиків, витрат на основну діяльність та структуру формування прибутку.

2.3. Методика розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства

Більшість науковців вважають, що оцінювати рівень інвестиційної привабливості підприємства необхідно на основі розрахунку інтегрального показника. Суть даної методіки полягає у тому, щоб поєднати у кінцевому одному показнику різні чинники, які відрізняються за назвою, одиницею виміру, вагомістю тощо. Інтегральний показник пропонується розраховувати на основі показників майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності, прибутковості й ділової активності підприємства, скорегувавши дані показники та коефіцієнти на вагові коефіцієнти, що показують ступінь впливу зовнішніх факторів та ризиків на кінцевий результат.

Варто зауважити, що інтегральний метод недосконалий, його недоліки проявляються у: можливості вибору неповної сукупності фінансових показників, або у їх помилковому виборі; вірогідності суб'єктивізму при визначенні питомої ваги фінансових показників; складності при визначенні оптимальних або нормованих значень показників; відсутності стандартизованих значень інтегрального показника.

Наведені недоліки не критичні, адже вони згладжуються комплексністю та всестороннім аналізом фінансового стану підприємства при оцінюванні його інвестиційної привабливості [21].

При застосуванні даного методу інтегральний показник розраховується на основі узагальнюючих показників за рівнем майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності, прибутковості та ділової активності. При застосуванні даних показників відображаються результати діяльності досліджуваного підприємства за звітний період та представляється його фінансово-господарський стан на момент прийняття інвестиційних рішень.

Таблиця 2.9

Система елементів, що враховуються при оцінці інвестиційної привабливості на основі фінансової звітності підприємства [22]

Ліквідність та платоспроможність	Потенціал формування фінансових ресурсів
Фінансова стійкість	Повнота використання фінансових ресурсів
Прибутковість	Рівень фінансового ризику
Ділова активність	Ефективність виробництва

Для оцінки інтегрального показника, в першу чергу, необхідно розрахувати фінансові коефіцієнти (одиничні показники) для кожного показника, що враховує його нормування. Розрахунок проводиться за формулою:

$$K_i = P_i / P_{i_норм}, \quad (2.4)$$

де K_i – нормований одиничний показник фінансового стану підприємства;
 P_i – фактичне значення одиничного показника;

$P_{i_норм}$ – нормативне значення одиничного показника;

i – порядковий номер одиничного показника, фінансового коефіцієнта в блочній оцінці.

Дана формула використовується в тому випадку, якщо для стійкого фінансового стану фактичне значення перевищує нормативне. Якщо ж фактичне значення навпаки повинне бути меншим, то формулу використовують в оберненому вигляді.

У разі якщо коефіцієнт не має нормативного значення, то його нормування слід здійснювати на основі порівняння з найкращим значенням за досліджуваний період [23,24].

Наступним кроком необхідно розрахувати підсумкову блочну оцінку з урахуванням ваги одиничних показників:

$$K_j = \sum n(K_i * a_i), \quad (2.2)$$

де a_i – вагомість одиничного фінансового коефіцієнта в блочній оцінці;

n – кількість показників у межах блоку, що характеризує окрему сторону фінансового стану підприємства;

j – номер блоку у проведенні комплексної оцінки фінансового стану підприємства.

Вагу фінансових коефіцієнтів можна визначати на основі статистичних спостережень, зокрема досить поширеним є метод оцінки вагомості коефіцієнтів експертним методом. Пропонуємо для розрахунку ваги фінансових коефіцієнтів використовувати коефіцієнт варіації фінансових показників господарської діяльності українських підприємств [23].

Для визначення інтегрального показника фінансового стану використаємо наступну формулу:

$$K = \sum_{i=0}^k (K_j * \beta_j), \quad (2.3)$$

де K_k – інтегральний показник фінансового стану підприємства;

β_j – вагомість аналітичних блоків фінансового стану в комплексній оцінці;

m – кількість блоків оціночних показників [25].

Також, досить поширена є практика при комплексній оцінці фінансового стану використання рівнозначних вагових значень для кожного фінансового коефіцієнта в блочній оцінці.

Отже, можемо стверджувати, що рівень інвестиційної привабливості – це основний важіль залучення інвестицій в країну чи в окреме підприємство, а методика розрахунку інтегрального показника при оцінці інвестиційної привабливості підприємства дозволяє інвесторам досліджувати усі аспекти діяльності та враховувати значну сукупність показників.

Висновки до розділу 2

Узагальнюючи результати, слід зазначити, що нині існує досить багато підходів до оцінки інвестиційної привабливості. Кожен підхід є унікальним та має як переваги, так і недоліки.

Оцінка інвестиційної привабливості підприємств передбачає: здійснення аналізу фінансовогосподарського стану; визначення факторів, що впливають на інвестиційну привабливість; застосування оптимального методу визначення інвестиційної привабливості, якій максимально ураховує специфіку діяльності, його потенціал та відповідає цілям інвестування.

Доцільне інвестування дозволяє розширити виробничий потенціал підприємства, покращити стан основних фондів, підвищити якість продукції та конкурентоспроможність підприємства.

РОЗДІЛ 3
АНАЛІ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ
ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ДАРНИЦЯ»

3.1. Загальна характеристика діяльності ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» та техніко-економічних показників підприємства

Фармацевтична промисловість – галузь промисловості, пов'язана з дослідженням, розробкою, масовим виробництвом, вивченням ринку і розподілом лікарських засобів, переважно призначених для профілактики, полегшення і лікування хвороб [1]. В наш час фармацевтична промисловість одна з найбільш успішних і впливових галузей. Фармацевтична галузь відрізняється від інших галузей промисловості тим, що потребує високого рівня відповідальності влади і бізнесу за якість виготовленої продукції та її доступність за ціною для широких верств населення з метою збереження здоров'я нації, підвищення продуктивності праці, а також якості і тривалості життя людей

Фармацевтична промисловість України включає в себе виробництво лікарських засобів та виробів медичного призначення, оптово-роздрібну торгівлю, зберігання та розподіл через налагоджену мережу збуту (аптеки, аптечні пункти тощо). Фармацевтична промисловість є однією з найбільш динамічних і прибуткових галузей. Для України це важлива частина ринку, яка значною мірою визначає національну та оборонну безпеку країни, з великою наукоємною та розвиненою кооперацією. 48% фармацевтичних компаній зосереджуються на інноваціях досліджень і розробок, технологій та обладнання, отриманні та застосуванні нових знань [11].

Фармацевтичне виробництво, одне з лідерів за продуктивністю, за показником ВВП на одного працюючого – 1 млн 356 тис. гривень,

фармацевтична промисловість попереду серед усіх галузей переробної промисловості. Високий рівень продуктивності створює ресурси для інвестування в розвиток та залучення найкращих і високооплачуваних працівників. За даними Держстату, заробітна плата в цій сфері вдвічі вища, ніж у переробній промисловості [12].

На початку 2021 року споживання ліків зросло до 96 доларів США на одну особу в рік. Провідна роль належить аптечному сектору – 85% ринку безпосередньо фінансується споживачами і лише 15% – державою. Є чітка позитивна динаміка: аптечний ринок зростає в середньому на 12,6% на рік. Під впливом пандемії Covid-19 у 2020 році цей показник дещо сповільнився до 7,9%, але незважаючи на труднощі, всі рейтингові компанії відзначили зростання продажів, причому 13 з них змогли збільшити частку ринку, згідно з індексом Evolution Index [13, 14].

ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» – національний виробник лікарських засобів, що має давні фармацевтичні традиції. Це – шанована та успішна фармацевтична компанія.

ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» – це зареєстроване на території України приватне акціонерне товариство, резидент України, його фактична і юридична адреса: вул. Бориспільська, 13, м. Київ, Україна. «Дарниця» – національний виробник лікарських засобів, що має давні фармацевтичні традиції. Перші препарати – гематоген рідкий і у таблетках, випускались з 1932 р. Київською філією Українського інституту експериментальної ендокринології, на базі якої було і створено в подальшому перший в Україні фармацевтичний завод. Дарницький хіміко-фармацевтичний завод був створений у 1954 р., який у 1976 р. було перетворено на Київське виробничофармацевтичне об'єднання «Дарниця» [70], на багатократно модернізованій виробничій базі якого наразі функціонує підприємство.

«Дарниця» забезпечує близько 7-9 % фармацевтичної продукції вітчизняного виробництва (табл. 3.1), кожна сьома одиниця продукції, представлена у вітчизняній аптечній мережі, виготовлена на цьому

підприємстві. Чисельність зайнятих у виробничих, торговельних та інших підрозділах підприємства складає майже 5 % від чисельності усіх зайнятих у фармацевтичній промисловості в Україні. Про це свідчать дані порівняльні підприємства та інформація Державної статистичної служби України [37; 52].

Таблиця 3.1

Обсяги виробництва та реалізації продукції

Показник	2017	2018	2019	2020	2021
Обсяг реалізації ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця», млн грн	1128,3	1711,5	2130,8	2529,7	3002,1
Обсяг реалізації фармацевтичних підприємств України, млн грн	14595,8	20295	26060,9	30175,3	34633,2
Питома вага обсягу реалізації ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» в обсязі реалізації фармацевтичних підприємств в Україні, %	7,73%	8,43%	8,18%	8,38%	8,67%
Індекс зростання обсягу реалізації ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» (у фактичних цінах) % до попереднього року	x	151,7	124,5	118,7	118,7
Індекс зростання обсягу реалізації фармацевтичних підприємств України (фактичних цінах), % до попереднього року	x	139,0	128,4	115,8	114,8
Індекс цін виробників фармацевтичної галузі, % до попереднього року	119,0	133,0	114,3	109,4	112,7

Наведені вище особливості фармацевтичних підприємств країн світу, зокрема країн ЄС, щодо відносної стійкості до кризових явищ є характерними і для вітчизняних виробників цієї галузі, таких як ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця». В 2017-2021 рр., періоді, в якому більшість галузей промисловості мали низхідний тренд в своєму розвитку, скорочуючи обсяги виробництва і реалізації продукції як у натуральних, так і у вартісних показниках вимірювання, ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» збільшувала обсяги реалізованої продукції. Слід відзначити, що таке зростання частково відбувалось на фоні загального зростання цін виробників.

Основними видами діяльності підприємства є виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів; оптова торгівля фармацевтичними товарами та роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах. Підприємство діє на підставі таких ліцензій:

- ліцензія, видана Державною службою України з контролю за наркотиками «Придбання, зберігання, перевезення, знищення, використання прекурсорів Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів»;
- ліцензія, видана Державною службою України з лікарських засобів «Виробництво лікарських засобів»;
- ліцензія, видана Державною службою України з лікарських засобів «Роздрібна торгівля лікарськими засобами»;
- ліцензія, видана Міністерством охорони здоров'я України.

Виробництво лікарських засобів здійснюється у відповідності з вимогами GMP2, правилами та нормами безпеки праці, а також санітарно-гігієнічними вимогами до виробництва фармацевтичних препаратів в таких формах:

- твердих лікарських форм (таблеток, таблеток покритих оболонкою, капсул, сашет). Виробнича потужність за цією формою становить більше 4 млрд. одиниць на рік;
- розчини для ін'єкцій в ампулах – більше 300 млн. ампул (об'ємом 1мл, 2мл, 5мл, 10мл та 20мл) на рік. Особливістю ампульного виробництва «Дарниці» є повністю автоматизована система виготовлення розчинів, яка дозволяє виключити ризик помилки оператора (людський фактор) під час здійснення критично важливих етапів технологічного процесу, включаючи приготування розчинів для ін'єкцій, а також підготовчі операції, такі як очистка та стерилізація системи;
- крапель (стерильних та нестерильних) – можливий випуск крапель у флаконах об'ємом від 5 до 50 мл у кількості близько 20 млн. шт. в рік;

- м'яких лікарських форм (мазі, креми, гелі, шампуні, розчини для зовнішнього застосування) – більше 30 млн. туб та флаконів;
- стерильних порошків для приготування розчинників для ін'єкцій – виробництво антибіотиків цефалоспоринового ряду здійснюється у кількості більше 21 млн. флаконів в рік;
- інфузійних розчинів у флаконах – інноваційна виробнича дільниця забезпечує випуск 16 млн. флаконів на рік.

Інформацію щодо обсягів виробництва та реалізації продукції, їх динаміки та структури ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» наведено у табл. 3.2-3.3. В структурі виробництва і реалізації продукції підприємства переважають тверді і ампульні форми лікарських засобів, які в досліджуваному періоді сягають до 60 % та 25 % відповідно.

Динаміка обсягів виробництва і реалізації продукції є позитивною, однак керівництво підприємства, оцінюючи перспективи розвитку власного виробництва припускають песимістичні сценарії розвитку, вказуючи що «...незважаючи на повільне економічне зростання в Україні у 2021 році, наслідки політичної та економічної ситуації в Україні передбачити вкрай складно, проте вони можуть мати суттєвий вплив на економіку України та майбутній фінансовий стан компанії...» [37].

Позитивна динаміка виробництва і реалізації продукції підприємства підкріплюється відповідними техніко-економічними показниками діяльності, наведеними у Додатку А.

Впродовж всього досліджуваного періоду підприємство працює з рівнем рентабельності, який перевищує досягнутий середньогалузевий рівень (рис. 3.1).

Як засвідчує попередньо проведений аналіз, ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» належить до найбільш динамічно зростаючої галузі промисловості у світу – фармацевтичної. Підприємство є лідером на вітчизняному ринку фармацевтичних продуктів і препаратів.

Таблиця 3.2

Динаміка та структура виробництва основних видів продукції ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» у 2017-2021 рр.

Продукція	Од. вим.	Значення за рік					Темп зростання				
		2017	2018	2019	2020	2021	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020	2021/2017
Ампули	тис. од.	24528,94	14879,05	25368,22	26600,98	28187,10	0,606592	1,704962	1,048595	1,059627	1,1491368
	тис. грн.	464721,00	363084,30	606102,50	618623,10	708598,60	0,781295	1,669316	1,020658	1,145445	1,5247828
	%	32,70	24,10	27,50	25,50	24,90	-8,60	3,40	-2,00	-0,60	-7,80
Мазі	тис. од.	4058,14	3694,24	4649,81	4441,88	5250,41	0,910328	1,258665	0,955282	1,182024	1,2937972
	тис. грн.	89414,80	101712,30	136224,80	149831,60	192177,60	1,137533	1,339315	1,099885	1,282624	2,1492818
	%	6,30	6,70	6,20	6,20	6,70	0,4	-0,5	0	0,5	0,4
Таблетки	тис. од.	158347,74	128766,49	151831,63	140449,83	148442,10	0,813188	1,179124	0,925037	1,056905	0,9374438
	тис. грн.	791863,60	880870,60	1280563,80	1482331,60	1706736,50	1,112402	1,453748	1,157562	1,151386	2,1553415
	%	55,80	58,40	58,00	61,00	59,90	2,6	-0,4	3	-1,1	4,1
Інфузії	тис. од.	н/д	5193,06	4783,44	4923,45	6923,85	X	0,921123	1,02927	1,406301	X
	тис. грн.	н/д	86448,70	108002,80	124133,90	151982,90	X	1,249328	1,149358	1,224346	X
	%	н/д	5,70	4,90	5,10	5,30	X	-0,8	0,2	0,2	X
Анти-біотики	тис. од.	н/д	2588,52	1721,68	1551,60	3524,65	X	0,66512	0,901214	2,271621	X
	тис. грн.	н/д	76923,80	75561,70	55087,70	89575,20	X	0,982293	0,729043	1,626047	X
	%	н/д	5,10	3,40	2,30	3,10	X	-1,7	-1,1	0,8	X

Таблиця 3.3

Динаміка та структура виробництва основних видів продукції ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» у 2017-2021 рр.

Продукція	Од. вим.	Значення за рік					Темп зростання				
		2017	2018	2019	2020	2021	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020	2021/2017
Ампули	тис. од.	18709,012	19622,935	23849,69	28980,64	31015,746	1,048849	1,215399	1,215137	1,070223	1,6577971
	тис. грн.	347500,5	494529,9	566124,1	653604,1	731402,3	1,423106	1,144772	1,154524	1,11903	2,1047518
	%	29	28,9	26,6	25,8	24,4	-0,1	-2,3	-0,8	-1,4	-4,6
Мазі	тис. од.	3547,223	3675,278	4369,99	5018,66	5420,637	1,0361	1,189023	1,148437	1,080096	1,5281354
	тис. грн.	74766,1	99310,4	127826,2	164632,6	193780	1,328281	1,287138	1,287941	1,177045	2,5918163
	%	6,2	5,8	6	6,5	6,4	-0,4	0,2	0,5	-0,1	0,2
Таблетки	тис. од.	142634,61	140714,14	146489,9	155245,45	161315,481	0,986536	1,041046	1,059769	1,0391	1,1309701
	тис. грн.	706004,8	985398,9	1253189	1513280,7	1822567,6	1,39574	1,271758	1,207544	1,204382	2,581523
	%	59	57,6	58,8	59,6	60,7	-1,4	1,2	0,8	1,1	1,7
Інфузії	тис. од.		4087,069	4543,478	5643,58	7850,905		1,111671	1,242128	1,391121	
	тис. грн.		68362,8	105897	131700,9	161170,5		1,549044	1,24367	1,223762	
	%		4	5	5,2	5,4		1	0,2	0,2	
Анти-біотики	тис. од.		1871,42	1913,46	2105,27	3657,66		1,022464	1,100242	1,737383	
	тис. грн.		63892,8	77721,7	66459,8	93215		1,216439	0,8551	1,402577	
	%		3,7	3,6	2,6	3,1		-0,1	-1	0,5	

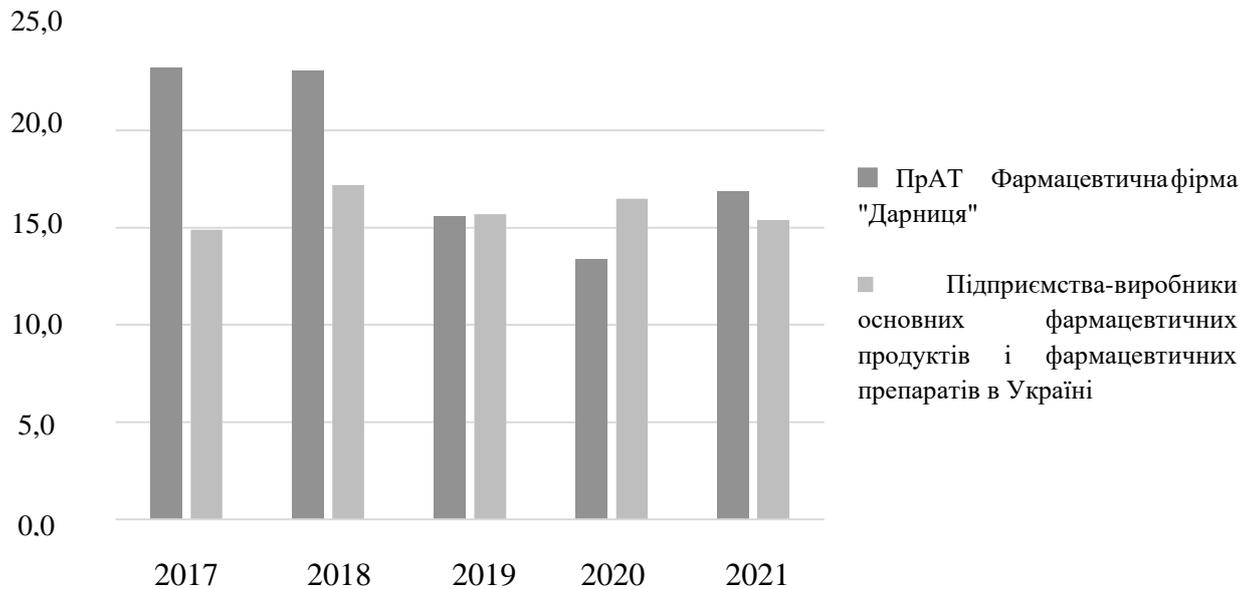

Рис. 3.1. Рентабельність операційної діяльності ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» у порівнянні із середньогалузевим її рівнем

Це обумовлює підвищений інтерес до нього з боку потенційних інвесторів і ставить перед власниками і менеджментом підприємства завдання щодо управління інвестиційною привабливістю на основі науково-обґрунтованої моделі її оцінювання.

3.2. Аналіз фінансового стану підприємства

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів [1].

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства. В першу чергу на фінансовому стані підприємства позитивно позначаються безперебійний випуск і реалізація високоякісної продукції.

Досліджуване підприємство ПрАТ «Дарниця» впродовж 2017-2021 рр. за показниками оцінки його фінансового стану характеризується, як фінансово-стійке, рентабельне, таке, що має високий рівень ліквідності, платоспроможності та ділової активності. Це підтверджують результати аналізу його звітності.

Порівняння динаміки показників підсумку балансу і операційного прибутку (рис. 3.2 та рис. 3.3) у цілому вказує на позитивну динаміку – показники балансу зростають відносно стійкими темпами, як і показники операційного прибутку за винятком останнього досліджуваного року.

Позитивний тренд в зміні балансу підприємства підтверджується проведеним структурно-динамічним аналізом балансу підприємства. Результати цих розрахунків наведені у додатку Б. В структурі активів підприємства переважають оборотні активи, близько $\frac{1}{2}$ яких складають записи, що є характерним для виробничих підприємств такого типу. Негативним в структурі балансу є відносно високий рівень зносу необоротних активів – на рівні від 40 % до 50 %. Однак, в українських реаліях такий знос обладнання може оцінюватись як задовільний, оскільки в середньому по промисловості він сягає в різні періоди аж до 90 %.

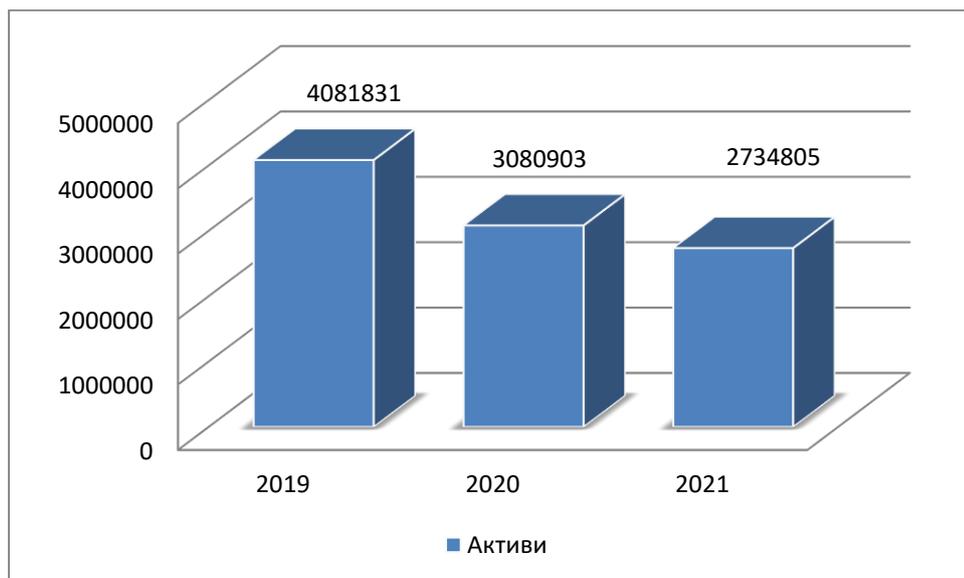

Рис. 3.2. Підсумок балансу ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» у 2019-2021 рр.

У структурі пасивів підприємства найбільша частка – це власний капітал – від 75 % до 85 %. Позитивна оцінка структури балансу підприємства підтверджується розрахунками балансу ліквідності. Негативною є оцінка лише стійке від’ємне значення за рівнем забезпечення зобов’язань.

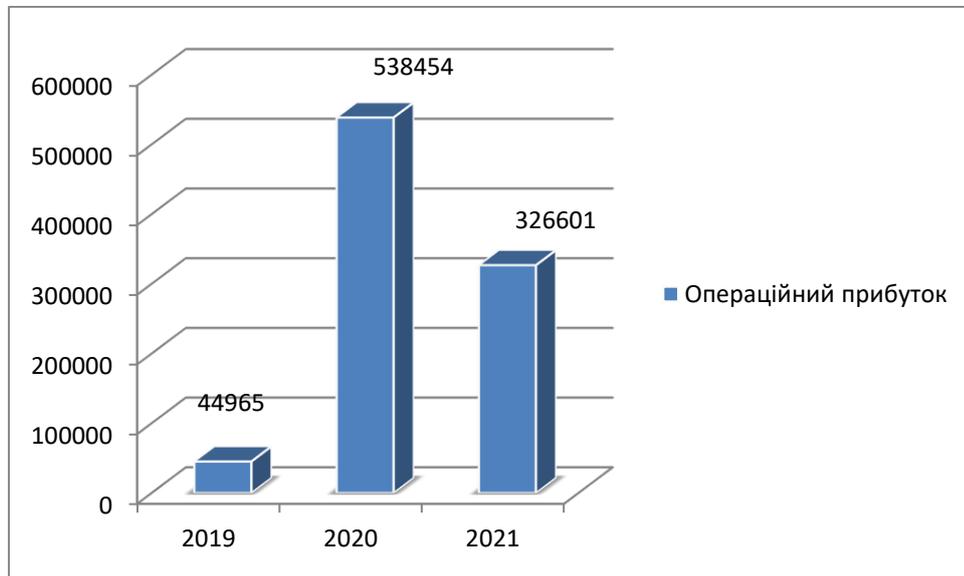

Рис. 3.3. Операційний прибуток ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» у 2019-2021 рр.

Тут можна надавати двояке тлумачення: з одного боку, перевага власного капіталу забезпечує високий рівень фінансової автономії підприємства, а з іншого, знижує потенційні можливості нарощування ефективності використання і зниження вартості залученого капіталу. Перевага власному капіталу характерна для більшості підприємств як фармацевтичної галузі в Україні, так і промисловості в цілому. Це пов’язане із пріоритетністю фінансової автономії для власників підприємств.

Показники фінансової стійкості підприємства (табл. 3.4) постійно зростають. Це є результатом описаної вище консервативної політики власників підприємств щодо управління власним капіталом – прагнення мінімізувати обсяги залучених до обороту позикових коштів. Зазвичай в науковій літературі низький рівень залучення позикових і інвестиційних ресурсів пов’язують з

низькою інвестиційною привабливістю та відсутністю доступу до позитивних ресурсів. Однак у випадку фармацевтичної галузі, це не так.

Підприємства, як правило і винятком «Дарниця» не є, мають значні обсяги поточних і накопичених нерозподілених прибутків, які відкривають широкі можливості для залучення інвестиційних ресурсів на фондовому і кредитному ринках. Однак рівень захищеності прав приватної власності, практика бізнесу націлюють власників на збереження автономії.

Таблиця 3.4

Показники фінансової стійкості ПрАТ «Фармацевтична фірма
«Дарниця» у 2019-2021 рр.

Назва показника	2019	2020	2021
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,791	0,72	0,79
Коефіцієнт фінансової залежності	1,264	1,39	1,26
Коефіцієнт заборгованості	0,209	0,28	0,21
Відношення заборгованості до власного капіталу	0,264	0,39	0,26

Підприємство має високий рівень ліквідності впродовж досліджуваного періоду. Позитивним є факт зростання практично всіх розрахованих показників ліквідності:

- коефіцієнту абсолютної ліквідності – від 0,556 до 1,224;
- коефіцієнту проміжної ліквідності – від 1,424 до 5,756;
- коефіцієнту загальної ліквідності – від 1,972 до 7,768.

Це підтверджує те, що підприємство реалізовує фінансові стратегії, націлені на збільшення обсягу вкладених в бізнес власних коштів. Власний оборотний капітал підприємства постійно зростає. Це відбувається на фоні зростання (частково номінального через зміни грошового ринку) капіталу в запасах.

Таблиця 3.5

Показники ліквідності ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» у 2019-2021 рр.

Назва показника	Формула розрахунку	2019	2020	2021
1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	0,854	2,400	1,224
2. Коефіцієнт проміжної ліквідності	(Оборотні активи - товарно-матеріальні запаси) / Поточні зобов'язання	1,947	4,817	5,757
3. Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	2,883	6,436	7,768
4. Власний оборотний капітал	Власний капітал - Необоротні активи	1 186 116	1 806 797	1 791 663

Підприємство має також високий рівень ділової активності (табл. 3.6). Негативний вплив на рівень ділової активності спричиняє зростання періоду погашення дебіторської заборгованості, що фактично означає надання підприємством кредитів споживачам.

Таблиця 3.6

Показники ділової активності ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» у 2019-2021 рр.

Назва	Формула	2019	2020	2021
1	2	3	4	5
Оборотність дебіторської заборгованості	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість дебіторської заборгованості	3,782	5,526	3,187
Оборотність кредиторської заборгованості	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість кредиторської заборгованості	1,301	3,701	8,239
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	Кількість днів у періоді / Оборотно-ліквідна дебіторська заборгованість	96,505	66,046	114,512

Продовження табл.3.6

1	2	3	4	5
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	Кількість днів у періоді / Оборотність кредиторської заборгованості	280,659	98,618	44,301
Оборотність постійних активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість постійних активів	1,936	3,227	1,705
Оборотність активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість активів	0,686	1,032	0,706
Оборотність чистих активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість чистих активів	0,878	1,318	0,779
Оборотність товарно-матеріальних запасів	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість товарно-матеріальних запасів	1,212	2,504	2,189
Період обороту товарно-матеріальних запасів, днів	Кількість днів у періоді / Оборотність товарно-матеріальних запасів	301,103	145,740	166,770
Тривалість операційного циклу, днів	Період погашення дебіторської заборгованості + Період обороту товарно-матеріальних запасів	397,608	211,786	281,282
Тривалість фінансового циклу, днів	Період погашення дебіторської заборгованості + Період обороту товарно-матеріальних запасів - Період погашення кредиторської заборгованості	116,949	113,168	236,981

Можливо, це пов'язане із участю підприємства в державних програмах типу «Доступні ліки» і більш високим терміном погашення державою заборгованості за поставки. Однак це припущення можна підтвердити лише за відповідною оцінкою даних оперативного обліку підприємства. Аналіз результатів фінансової діяльності (Додаток В) вказує на те, що підприємство отримує прибутки в результаті операційної діяльності, яка є високорентабельною. Це підтверджується і локальним розрахунком показників прибутковості (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Показники прибутковості ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» у
2019-2021 рр.

Назва	Формула	2019	2020	2021
Рентабельність активів	Чистий прибуток / Середньорічна вартість активів	15,369	16,151	9,553
Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток / Середньорічна вартість власного капіталу	20,185	20,711	12,728
Рентабельність продажу	Операційний прибуток / Чиста виручка	25,999	17,936	12,911
Рентабельність чистих активів	Чистий прибуток / Середньорічна вартість чистих активів	20,105	19,353	10,421
Рентабельність оборотних активів	Операційний прибуток / Середньорічна вартість оборотних активів	27,599	27,228	15,569

Проведений аналіз фінансового стану підприємства надає підстави стверджувати, що підприємство має потенційно високий рівень інвестиційної привабливості, що може бути підтверджено результатами відповідних оцінок.

3.3. Оцінка інвестиційної привабливості ПрАТ «Фармацевтична компанія «Дарниця»

Інвестиційна діяльність підприємств є однією із складників всієї фінансово-господарської діяльності підприємств, оскільки в сучасних умовах неможливо досягти успіху в бізнесі без перспективного планування, розширення діяльності, розробки нових і удосконалення продуктів, що вже випускаються, реалізації комерційно-ефективних інвестиційних проектів, що

дозволяють покращити показники фінансового стану та конкурентоспроможність господарюючого суб'єкта.

Слід зазначити, що кризові явища останніх років в економіці країни негативно позначились на процесах інвестиційної діяльності, що, перед усім, обмежило доступ підприємств до інвестиційних ресурсів та зростання вартості їх залучення із диверсифікованих джерел. У зв'язку із цим питання підвищення інвестиційної привабливості господарюючого суб'єкта для потенційних інвесторів займають важливе місце в процесі управління ним інвестиційною діяльністю.

Фармацевтична компанія «Дарниця» в кризових умовах функціонування зберігає стійкий фінансовий стан, інші показники оцінки фінансового стану та результативності також позитивно характеризують перспективи підприємства. Однак високий і відносно стабільний рівень рентабельності не гарантує підприємству високого рівня інвестиційної привабливості для сторонніх суб'єктів інвестиційного і фінансового ринку.

Для здійснення оцінки інвестиційної привабливості використовуються різні моделі, в числі яких найбільшого поширення отримали методи на основі підрахунку інтегральних коефіцієнтів та побудова на їх основі рейтингів привабливості та моделі оцінювання факторів результативності діяльності.

В основу інтегральної оцінки інвестиційної привабливості зазвичай покладаються показники, які можна визначити за результатами поширюваної підприємствам фінансової звітності.

Цей підхід ґрунтується на розрахунку таких показників:

- 1) показники фінансової стійкості;
- 2) показники ліквідності і платоспроможності;
- 3) показники оборотності активів (ділової активності);
- 4) показники рентабельності.

Ці показники характеризують всі сторони фінансово-господарської діяльності, котрі цікавлять інвесторів при вирішенні питання щодо можливості вкладення фінансових ресурсів. На основі розрахованих показників

проводиться підрахунок інтегрального коефіцієнта інвестиційної привабливості за формулою:

$$K_{ip} = \sqrt{\sum_{i=1}^n (1 - \frac{x_{ij}}{x_{iet}})^2}, \quad (3.1)$$

де K_{ip} – індекс інвестиційної привабливості підприємства;

n – кількість фінансових коефіцієнтів що беруть участь у розрахунку;

X_{ij} – значення фінансового коефіцієнта i у підприємства;

X_{iet} – еталонне значення фінансового коефіцієнта.

Як еталонне значення може бути вибране або нормативне.

Результати розрахунків індексу інвестиційної привабливості свідчать про її достатній рівень. Але, для більш результативного оцінювання інвестиційної привабливості варто провести розрахунок і іншим методом. Так, в основу іншого підходу оцінювання інвестиційної активності покладено трифакторну модель Дюпона, детально описану у першому розділі цієї роботи і яка використовується для встановлення факторів формування рентабельності власного капіталу. При автономному використанні моделі Дюпона в оцінках інвестиційної привабливості рішення приймається на основі значення показника рентабельності власного капіталу за формулою:

$$ROI = RS \times AT \times FL, \quad (3.2)$$

де ROI – рентабельності власного капіталу;

RS – рентабельність продажу;

AT – оборотність активів;

FL – фінансовий важіль.

Модель Дюпона показує, який фактор з включених до неї спричиняє вплив на рівень показника рентабельності власного капіталу. Результати розрахунків моделі Дюпона фармацевтичної компанії «Дарниця» наведені у табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Розрахунок індексу інвестиційної привабливості ПрАТ «Фармацевтична компанія «Дарниця» у 2018-2021 рр.

Назва показника			2019	2020	2021
Коефіцієнт абсолютної ліквідності			0,854	2,400	1,224
Коефіцієнт проміжної ліквідності			1,947	4,817	5,757
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)			2,883	6,436	7,768
Власний оборотний капітал			1 186 116	1 806 797	1 791 663
Оборотність дебіторської заборгованості			3,782	5,526	3,187
Оборотність кредиторської заборгованості			1,301	3,701	8,239
Період погашення дебіторської заборгованості, днів			96,505	66,046	114,512
Період погашення кредиторської заборгованості, днів			280,659	98,618	44,301
Оборотність постійних активів			1,936	3,227	1,705
Оборотність активів			0,686	1,032	0,706
Оборотність товарно-матеріальних запасів			0,878	1,318	0,779
Період обороту товарно-матеріальних запасів, днів			1,212	2,504	2,189
Тривалість операційного циклу, днів			301,103	145,740	166,770
Тривалість фінансового циклу, днів			397,608	211,786	281,282
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)			0,791	0,72	0,79
Коефіцієнт фінансової залежності			1,264	1,39	1,26
Коефіцієнт заборгованості			0,209	0,28	0,21
Рентабельність активів			15,369	16,151	9,553
Рентабельність продажу			25,999	17,936	12,911
Рентабельність чистих активів			20,105	19,353	10,421
Рентабельність оборотних активів			27,599	27,228	15,569
Фондовіддача			3,69	4,49	5,11
Продуктивність праці			2451,9	2607,9	2972,4
Індекс інвестиційної привабливості			7,76	5,43	5,5

Таблиця 3.8

Результати розрахунку моделі Дюпона для ПрАТ «Фармацевтична фірма
«Дарниця» у 2019-2021 рр.

Показник	Умовні позначення	2019	2020	2021
Чистий прибуток		383686	469638	342111
Виручка		1711495	3002135	2529678
Активи		2734805	3080903	4081831
Власний капітал		2096678	2438380	2937400
Рентабельність продажу (Return on Sales)	RS	0,22	0,16	0,14
Оборотність активів (Asset Turnover)	AT	0,69	1,03	0,71
Фінансовий важіль (Financial Leverage)	FL	1,31	1,28	1,33
Рентабельність власного капіталу (Return on Equity)	ROE	0,20	0,21	0,13

Методи регресійного аналізу дають змогу оцінити щільність зв'язку між ознаками та оформити уявлення про вид цього зв'язку у вигляді рівняння, що описує залежність між середнім значенням однієї залежної ознаки та значеннями незалежних факторів, вплив яких на залежну ознаку намагаються оцінити.

Для оцінки рівня впливу факторів, включених до моделі Дюпона на рівень інвестиційної активності підприємств в цій роботі здійснена спроба побудувати модель панельної регресії з використанням крос-платформного програмного пакету для економетричного аналізу Gretl (Gnu Regression, Econometrics and Time-series Library). Здійснення аналізу інвестиційної привабливості підприємств з використанням панельних даних обумовлена тим, що досліджувані підприємства хоча і є представниками фармацевтичної галузі, однак очевидно є їхня неоднорідність, що має бути враховано.

Для відібраних для аналізу показників було здійснено візуалізацію (рис. 3.4), яка дозволяє зробити припущення про наявність взаємозалежності між змінними, що передбачено включити до моделі.

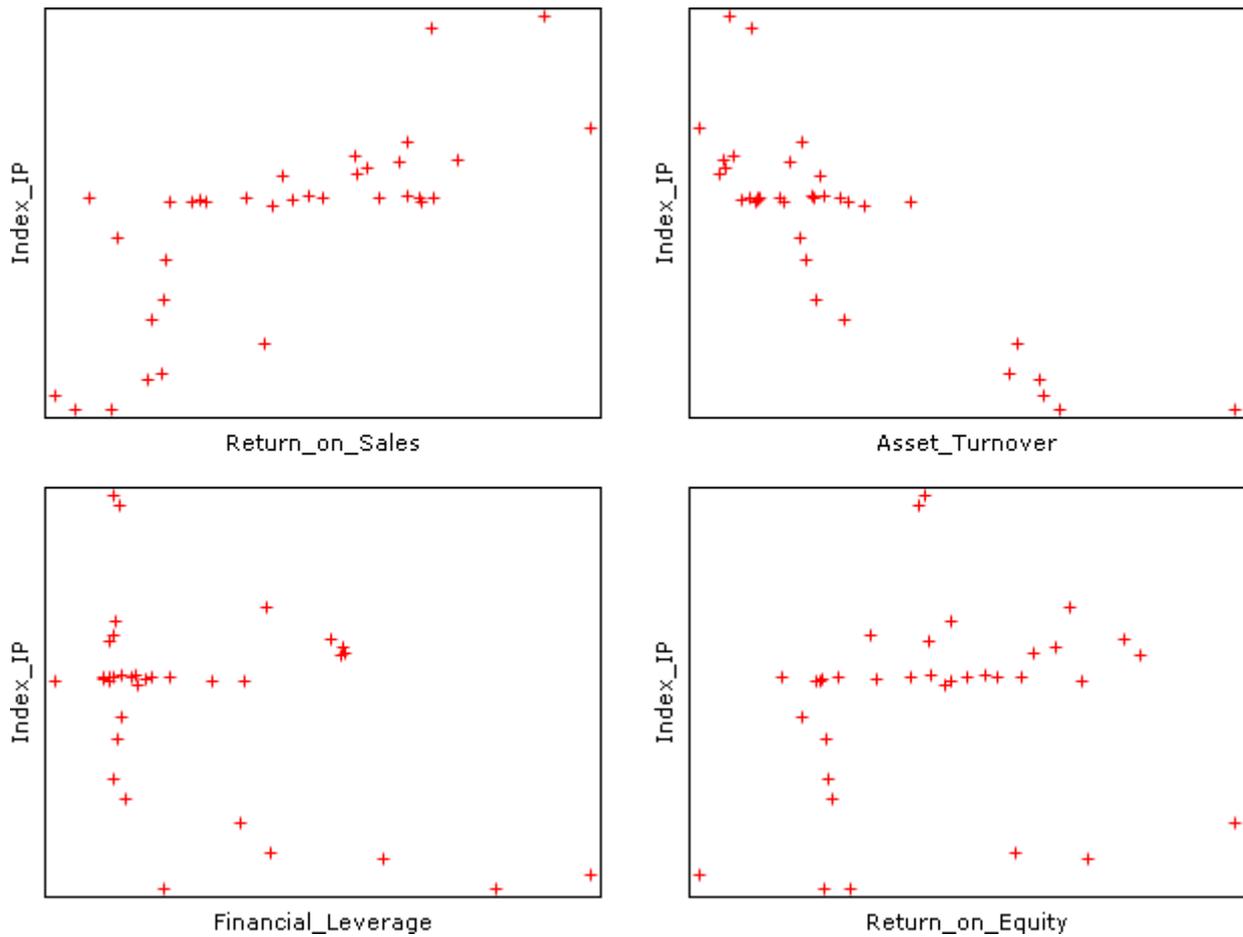

Рис. 3.4. Візуалізація залежності між визначеним рівнем інвестиційної привабливості (Index_IP) та показниками рентабельності продажу (Return on Sales), оборотності активів (Asset Turnover), фінансового важеля (Financial Leverage) та рентабельністю власного капіталу (Return on Equity)

Висновки до розділу 3

Дослідження, що проведені у розділі свідчать ПрАТ «Дарниця» забезпечує близько 7-9% фармацевтичної продукції вітчизняного виробництва, кожна сьома одиниця продукції, представлена у вітчизняній аптечній мережі, виготовлена на цьому підприємстві. Чисельність зайнятих у виробничих, торговельних та інших підрозділах підприємства складає майже 5% від чисельності усіх зайнятих у фармацевтичній промисловості в Україні.

Аналіз фінансового стану підприємства показав, що показники фінансової стійкості підприємства постійно зростають. Це є результатом описаної вище

консервативної політики власників підприємств щодо управління власним капіталом – прагнення мінімізувати обсягах залучених до обороту позикових коштів.

Підприємство має також високий рівень ділової активності. Негативний вплив на рівень ділової активності спричиняє зростання періоду погашення дебіторської заборгованості, що фактично означає надання підприємством кредитів споживачам.

Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства дало змогу зробити наступні висновки. Було здійснено розрахунок інтегрального коефіцієнта інвестиційної привабливості для групи підприємств. Зведені результати розрахунків дозволяють стверджувати, що фармацевтична компанія має високий рівень інвестиційної привабливості.

РОЗДІЛ 4

ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ДАРНИЦЯ»

4.1. Заходи щодо покращення результатів господарської діяльності та підвищення рівня інвестиційної привабливості підприємства

Розглянемо основні напрями забезпечення інвестиційної привабливості підприємства.

З метою підвищення інвестиційної привабливості ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» пропонується впровадити виробництво нового виду продукції – інфузійних розчинів. Як показала практика боротьби з пандемією COVID-19 та кровозамінники препаратами під час лікування постраждалих від російської агресії на сучасному етапі, ринок незаповнений. Попит не може бути задоволений повною мірою.

Інфузійні розчини – складні сольові розчини, які за своїм осмотичним тиском, іонним складом і рівнем рН близькі до плазми крові, здатні підтримувати життєдіяльність клітин та органів і не викликати суттєвих змін фізіологічної рівноваги в організмі. Їх називають ще фізіологічними, плазмозамінними або кровозамінними розчинами.

Звичайні сольові розчини мають істотний недолік: їх дія короткочасна (приблизно через 2 год виводиться з організму). В результаті цього кількість рідини у кров'яному руслі різко зменшується і АТ знижується.

При виготовленні інфузійних препаратів використовується передова інноваційна технологія (Blow-Fill-Seal – видування/наповнення/запаювання), яка дає змогу забезпечити найвищий рівень стерильності лікарського засобу і, відповідно, безпеки для пацієнтів.

На сьогодні розвиток ринку інфузійних розчинів України можна розділити на два етапи – до початку 2021 року, коли попит був стабільним і

обмежувався ринком B2B (медичних установ і лабораторій, виробництва харчових продуктів і HoReCa) і невеликими інфузійними розчинами для особистого користування, і після лютого 2022 року, коли попит різко зріс [90].

За підсумками 2021 року ринок інфузійних розчинів становив близько 4 тис. т: 1 тис. т імпорту і близько 3 тис. т внутрішнього виробництва. До того ж близько 70% споживання інфузійних розчинів в Україні припадало на сегмент B2B.

На тлі пандемії коронавірусу і карантину, запровадженого в Україні і в більшості країн світу, стався різкий стрибок попиту на інфузійні розчини. В Україні виявився помітним дефіцит на ринку інфузійних розчинів, особливо після 24 лютого 2022 року.

Дефіцит інфузійних розчинів викликали два основних фактори: «бюрократичний бар'єр»; нестача сировини для виготовлення.

По-перше, за 2018-2021 роки компанії-виробники інфузійних розчинів стикалися з неможливістю здійснити державну реєстрацію інфузійних розчинів, яка є необхідною через його складові.

По-друге, існує брак сировини на ринку, яка використовується для виробництва інфузійних розчинів через монополію виробництва, яка тривала до початку 2020 року і супроводжувалася неефективним управлінням підприємством [90]. 30 березня 2020 року Верховна Рада на позачерговому засіданні проголосувала за законопроект, який дозволяє виробляти сировину для інфузійних розчинів на базі заводів державних підприємств. Під ці цілі будуть працювати додаткові заводи компанії. На ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» планується виготовляти планується такі позиції інфузійних розчинів (табл. 4.1).

Для виробництва інфузійних розчинів необхідне наступне обладнання: в рамках поширеної технології виробництва інфузійних розчинів використовуються великі ємності, в яких за допомогою мішалок відбувається об'єднання компонентів в готовий продукт. З метою відмови від змішувальних ємностей, що дозволить заощадити площі, збільшити продуктивність,

оптимізувати технологічний процес і привести його у відповідність до сучасних вимог, пропонується придбати установку УСБ компанії Blow-Fill-Seal.

Таблиця 4.1

Номенклатура продукції проекту виробництва інфузійних розчинів
ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»

№	Номенклатура	Об'єм	Ціна, грн
1	Інфузійний засіб	100 мл	70,00
2	Інфузійний засіб	250 мл	130,00
3	Інфузійний засіб	1 л	140,00
8	Інфузійний засіб	5 л	850,00
9	Інфузійний засіб	10 л	1450,00

Установки УСБ змішують необмежену кількість компонентів, витрати кожного з яких контролюється дозатором. У процесі виробництва сировина витрачається оптимально: використовується рівно стільки, скільки потрібно для досягнення якості інфузійного розчину. Змішування компонентів відбувається в потоку за рахунок гідродинамічної кавітації та триває лічені секунди. Змішувальні ємності не потрібні. Після проходження через установку УСБ інфузійний розчин можна відразу подавати для фасування в тару.

Компанія Blow-Fill-Seal пропонує ці установки по 4 800 дол. Для забезпечення великого об'єму виробництва інфузійного розчину пропонується придбати 3 одиниці обладнання, а отже вартість із доставкою становитиме 15 000 дол. У табл. 4.2 наведемо технічні характеристики установки.

Визначимо собівартість 1 л. інфузійного розчину, маючи рецептуру для виготовлення (табл. 4.3). На стандартний флакон об'ємом 100 мл. витрачається:

- натрію хлорид– 60-70 мл.;
- кальцію хлорид – 30 мл.;
- калію хлорид– 3-5 крапель.

Рис. 4.1. Установка УСБ для виробництва інфузійних розчинів [88]

Таблиця 4.2

Технічні характеристики установки УСБ для виробництва інфузійних розчинів [88]

№	Найменування показника	Значення
1	Кількість компонентів до змішування	4
2	Продуктивність, м ³ / год. (залежить від рецептури) л. / год.	0,15-0,3 150-300
3	Обсяг ємності, л робочий повний	150 220
4	Потужність, кВт	1,1
5	Число обертів змішувача, об/хв.	750
6	Габаритні розміри, мм, не більше довжина ширина висота	700 770 1450
7	Маса, кг.	150

Таблиця 4.3

Визначення собівартості 1 л. інфузійного розчину, грн

№	Складова	Обсяг, л.	Ціна за 1л., грн	Вартість складової, грн.=
1	натрію хлорид	0,07	80	5,6
2	натрію хлорид	0,03	176	5,28
3	калію хлорид	0,01	560	5,6
4	Витрати на оплату праці (ставка в день 1000 грн. /125 грн / 1 година), за 1 годину 150 літрів, працюють 3 співробітники. ПДФ+ВЗ = 19,5% + 22 % ЄСВ		3,79	3,79
	Всього			20,27

Виробнича собівартість 1 л. інфузійного розчину становить 20,27 грн.

Наведемо у табл. 4.4 план продажів інфузійного розчину ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» на 2022-2025 рр. 1 установка УСБ виготовляє за 1 годину 150 л. інфузійного розчину, планується придбати 3 установки. За 1 робочий день тривалістю 8 годин 3 установки виготовлятимуть 3600 л., за 1 рік при кількості робочих днів 250 – 900000 л. Планується на 2022 рік – 75% використання виробничої потужності, на 2023 рік – 80%, на 2024 рік – 85%, на 2025 рік – 95%.

Таблиця 4.4

План продажів інфузійного розчину ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» на 2022-2025 р.

№	План продажів інфузійного розчину	2022	2023	2024	2025
1	Використання виробничої потужності, %	75	80	85	95
2	План продажів інфузійного розчину, л.	675000	720000	765000	855000

Таким чином, на ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» планується щороку нарощувати обсяги виробництва інфузійного розчину.

2. Основним напрямом забезпечення інвестиційної привабливості підприємства ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» стала реалізація першої фази системи електронного документообігу EasyDoc в листопаді 2021 року.

ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» у листопаді приступила до експлуатації першої фази системи електронного документообігу EasyDoc. Це перший подібний проект на фармацевтичному ринку України, реалізація якого охоплює весь життєвий цикл лікарського засобу. EasyDoc – це інноваційна модульна платформа, яка спрощує всі процеси, методи та технології корпоративного управління, щоб зробити інформацію простою та своєчасною. Створений відповідно до чинного законодавства, EasyDoc пропонує набір функцій, які охоплюють весь цикл управління документами, гарантують внутрішньо-зовнішню та внутрішню комунікацію та обмін робочими процесами.

Він легко та ефективно керує складними та простими організаційними структурами та створює нові класи документів із спеціальними правилами перевірки залежно від конкретних потреб кожної компанії. Його модульна архітектура означає, що його можна налаштувати до крайнього рівня, що робить EasyDoc продуктом, який можна використовувати в будь-якому робочому середовищі, від окремих професіоналів та невеликих компаній до приватних корпорацій та публічної адміністрації.

За даними компанії, така система є стандартом для багатьох країн світу. Після остаточного впровадження системи кількість її авторизованих користувачів складе близько 400. Вони зможуть одночасно працювати над документами, при цьому зберігаючи всі згенеровані версії та коментарі.

Це прискорить процес формування досьє і дозволить уникнути помилок, що виникають в результаті одночасного залучення великої кількості експертів.

Стратегія ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» передбачає побудову міжнародного фармацевтичного бренду. Для цього компанія здійснює цифрову трансформацію компанії і впроваджує найсучасніші інструменти, відповідні фармацевтичним стандартам ЄС і США. ФК «Дарниця» готова формувати досьє в електронному вигляді.

Впровадження проекту електронного документообігу почалося в лютому 2022 року, загальна його тривалість становить 15 місяців. Партнери «Дарниці»

– канадська компанія OpenText, мультинаціональна компанія Stratesys і німецький розробник автоматизованих систем управління SAP.

Особливості EasyDoc:

- сертифіковане отримання та передача електронної пошти, факс-сервер, електронна пошта з цифровим підписом та оцифрування паперової кореспонденції;
- довідка на сайті та безперервна підтримка;
- сертифікований менеджер електронної пошти, багаторівневе управління довідковими файлами, багаторівнева організаційна структура, обов'язкові періоди зберігання, поточні архіви та сховище;
- переадресація документа з / без цифрового підпису до організаційних структур, конфігурація настроюваних правил, заснованих на потребах;
- видалення цифрового підпису, менеджер пакетів, юридичне електронне зберігання та архівація, розсилка по пошті;
- документаційний пошук за метаданими чи вмістом та індексація вмісту для кожного окремого документа;
- адміністративна прозорість.

EasyDoc пропонує наступні рішення для підприємств фармацевтичної галузі та галузі охорони здоров'я.

- комплексне управління документами: комп'ютерна реорганізація, класифікація та управління документами охорони здоров'я;
- аналіз та порівняння даних про охорону здоров'я та соціальні послуги;
- управління та аналіз активів підприємства;
- перевірка та контроль повноти медичних записів, рецептури медичних препаратів;
- зберігання всіх документів відповідно до законодавства;
- служба управління офісом для надання медичної документації;
- операційна зона для оцифрування документів та проведення безпаперових заходів.

Переваги EasyDoc: простий та інтуїтивно зрозумілий веб-інтерфейс; довідка доступна сім днів на тиждень; безпечне розповсюдження інформації; оптимальне управління документообігом/обміном файлами; економія грошових коштів за допомогою безпаперового офісу; безпечний та ексклюзивний доступ; мінімальний негативний вплив на навколишнє середовище.

Враховуючи особливості та переваги EasyDoc можемо стверджувати, що даний проект позитивним чином вплине на рівень інвестиційної привабливості ПрАТ «Дарниця».

Таким чином, запропоновано 2 напрями забезпечення інвестиційної привабливості підприємства: виготовлення нового виду продукції – інфузійного розчину та реалізація системи електронного документообігу EasyDoc.

4.2. Організаційний план впровадження інвестиційного проекту та оцінювання ризиків

Управління проектом для забезпечення його успішного виконання можна розділити на наступні галузі:

1. Управління змістом проекту і якістю. До цієї галузі входять чітке визначення цілей проекту, його точного змісту.
2. Управління ресурсами проекту. Ця галузь включає виконання оцінок ресурсомісткості робіт, включаючи їх вартість і тривалість, складання графіків виконання робіт у проекті.

Проект 1 «Виробництво інфузійного розчину». Структурна декомпозиція робіт проекту 1 наведена у табл. 4.5.

Проект 2. У табл. 4.7 наведемо структурну декомпозицію робіт проекту «Впровадження системи документообороту EasyDoc з метою підвищення інвестиційної привабливості підприємства».

Таблиця 4.5

Управління змістом проекту і якістю

№	Складові етапу	Проект 1	Проект 2
1	Тип проекту	інноваційний	інвестиційний
2	Актуальність проекту	випуск нової продукції дозволить зайняти підприємству нову нішу на ринку, тим самим підвищивши свою вартість та інвестиційну привабливість	можливість вдосконалення системи документообороту компанії без надання шкоди навколишнього середовища. Причиною ініціації проекту є розширення ринку, підвищення прибутковості, необхідність підвищення інвестиційної привабливості провідної компанії на ринку
3	Цілі проекту	зростання обсягів продажів; отримання частки на ринку інфузійних розчинів; отримання додаткового прибутку	організувати впровадження системи EasyDoc; отримати додатковий прибуток; підвищити рентабельність діяльності підприємства; залучити додаткових клієнтів; розширити частку на ринку
4	Результати проекту	отримання частки на ринку; підвищення іміджу; підвищення інноваційно-технологічного рівня компанії; підвищення інвестиційної привабливості компанії на ринку	розширення частки ринку; підвищення іміджу; підвищення інноваційно-технологічного рівня компанії; підвищення інвестиційної привабливості компанії на ринку
5	Обмеження і припущення	запуск проекту протягом 2022 року; інвестиції не більше ніж 8,0 млн 500 тис. грн	тривалість проекту не більше 15 місяців; інвестиції не більше ніж 8,0 млн грн

Таким чином, у реалізації проекту задіяні такі трудові ресурси: відділ маркетингу, головний інженер, заступник директора з питань інформатизації.

Тривалість фази впровадження проекту – 15 місяців.

3. Управління ризиками. Управління проектними ризиками пов'язане з подоланням або використанням на благо проекту наслідків невизначеності, що завжди оточує його, і помилок, які люди допускають у будь-якій складній діяльності.

Таблиця 4.6

Структурна декомпозиція робіт проекту 1 «Виробництво інфузійного розчину»

№	Цілі / Підцілі	Результати
1	Впровадження ідеї виходу на новий ринок	
1.1	Підготовчий етап	
1.1.1	Збір інформації про продукт – інфузійний розчин	звіт маркетингового відділу
1.1.2	Збір даних про технологію виробництва інфузійного розчину	звіт маркетингового відділу
1.1.3	Збір даних про обладнання	перелік необхідного обладнання
1.1.4	Підготовка бізнес-плану проекту, прийняття рішення про реалізацію	складання шаблону бізнес-плану
1.2	Закупівля обладнання	укладання договорів з постачальниками обладнання
1.2.1	Підготовка документації для проведення тендеру	документи для участі в тендері
1.2.2	Розсилка пропозицій на участь в тендері	пропозиції на участь в тендері
1.2.3	Проведення тендеру, аналіз та вибір постачальника	документи для участі в тендері і пропозиції на участь в тендері
1.3	Пробна партія виробництва	технічні характеристики обладнання
1.3.1	Розробка рецептури	технічні характеристики обладнання
1.3.2	Налагодження обладнання	технічні характеристики обладнання
1.3.3	Тестування обладнання	технічні характеристики обладнання
1.3.4	Підготовка технічної документації	технічні характеристики обладнання
1.3.5	Навчання персоналу	інструктаж
1.4	Реалізація проекту	документи по проекту

Ризики проектів наведені у табл. 4.8. Як вже згадувалось, головні потенційні ризики, які можуть виникнути у процесі здійснення проекту, поділяються за такими категоріями: фінансові ризики; валютні ризики; технологічні та виробничі ризики.

Розробимо заходи щодо планування оперативних дій в разі настання різних ризиків за проектами (табл. 4.9).

Таблиця 4.7

Структурна декомпозиція робіт проекту «Впровадження системи документообороту EasyDoc із метою підвищення інвестиційної привабливості підприємства»

№	Цілі / Підцілі	Результати
1	Впровадження системи документообороту EasyDoc	
1.1	Підготовчий етап	
1.1.1	Збір інформації про продукт	звіт маркетингового відділу
1.1.2	Збір даних про інформаційні системи підтримки	звіт маркетингового відділу
1.1.3	Оцінка технічних можливостей системи	звіт маркетингового відділу
1.1.4	Збір даних про обладнання	перелік необхідного обладнання
1.1.5	Підготовка бізнес-плану проекту, прийняття рішення про реалізацію	складання шаблону бізнес-плану
1.2	Закупівля обладнання	укладання договорів з постачальниками обладнання
1.2.1	Підготовка документації для проведення тендеру	документи для участі в тендері
1.2.2	Розсилка пропозицій на участь в тендері	пропозиції на участь в тендері
1.2.3	Проведення тендеру, аналіз та вибір постачальника	документи для участі в тендері і пропозиції на участь в тендері
1.3	Технологічні дослідження	технічні характеристики обладнання
1.3.1	Розробка інформаційного забезпечення	технічні характеристики обладнання
1.3.2	Налагодження обладнання	технічні характеристики обладнання
1.3.3	Тестування обладнання	технічні характеристики обладнання
1.3.4	Підготовка технічної документації	технічні характеристики обладнання
1.3.5	Навчання персоналу	інструктаж
1.4	Реалізація проекту	документи по проекту

4. Управління комунікаціями й інформаційне забезпечення проекту. Включає вибір продавців, постачальників і субпідрядників, ведення переговорів, визначення інформаційної політики для зовнішніх зацікавлених осіб і усередині проектної команди.

Відповідно до визначення галузей управління проектом побудуємо організаційну структуру для кожного проекту (рис. 4.2, рис.4.3) та визначимо характеристики та функціональні обов'язки кожного підрозділу (табл. 4.10, табл. 4.11).

Таблиця 4.8

Ризики реалізації проектів з підвищення інвестиційної привабливості
компанії

№	Група ризиків	Складові	Заходи зі зменшення
1	2	3	4
1	Фінансові	отримання виручки нижче запланованого рівня в перший рік реалізації проекту; отримання виручки нижче 50% плану протягом двох років; інфляція; зміна валютних курсів; технічні ризики; зміни вартості проекту через зростання цін і/або непередбачені витрати, враховуються та мінімізуються шляхом постійного уточнення вартості проекту; ризик підвищення вартості проекту внаслідок змін в національному податковому або в іншому законодавстві усувається шляхом: створення фонду непередбачених витрат; отримання певних пільг із реалізації проекту; затримка реалізації проекту може бути викликана такими причинами: збільшенням періоду модифікації продукту; недосягненням проектних потужностей або інших параметрів	Негативний вплив даних чинників може бути усунений шляхом прийняття рішення, створення матриці відповідальності в проекті для його управління. Можливий негативний вплив іншого чинника може бути усунений шляхом проведення незалежного технічного обстеження. Ризик затримки повернення інвестицій може бути усунений: страхуванням комерційних ризиків; розробкою оптимальної схеми фінансування проекту; передплатою поставок і робіт, що виконуються
2	Валютні	зміна вартості проекту через валютні коливання. Валютний ризик може мати великий вплив на реалізацію проекту у зв'язку із значним розміром дефіциту державного бюджету, нестачею коштів для виплати короткострокового державного боргу і, як наслідок, можливим високим рівнем коливань обмінних курсів.	Усунення валютних ризиків проекту досягається: ефективним банківським обслуговуванням, що забезпечує твердою валютою виплати або репатріацію отриманого прибутку; отриманням гарантій від міжнародних фінансових організацій для хеджування фінансових/валютних ризиків
3	Технологічні	Технологічні та виробничі ризики призводять до зміни тривалості проекту та його собівартості.	Усуваються шляхом: календарного планування; чіткого управління реалізацією проекту.
4	Кадрові	невідповідність кадрів новим проектам	може бути усунений шляхом: навчання персоналу; призначенням кураторів по кожній із стадій проекту та резервуванням преміального фонду для оплати ймовірних додаткових затрат по навчанню шляхом преміювання

Таблиця 4.9

План дій в разі настання різних ризиків за проектами

№ п/п	Ризик	Ймовірність настання	План дій
1	Отримання виручки нижче запланованого рівня в перший рік реалізації проекту	0,3	Обрати проміжний строк для прийняття рішень. Встановити, що датою оцінки має бути 1 рік після запровадження проекту. Якщо виручка нижча за 50% планового рівня, компанія переглядає маркетинговий план на наступний рік, переглядає сегментацію ринку та цінову політику
2	Отримання виручки нижче 50% плану протягом двох років	0,15	Обрати остаточний строк для прийняття рішень. Встановити, що датою оцінки має бути 2 рік після запровадження проекту. Якщо виручка нижча за 50% планового рівня, компанія отримує збиток і вважає даний напрямок не перспективним для розвитку. Напрямок слід закрити.
3	Інфляція	0,4	При збільшенні середнього рівня цін в країні більш ніж на 30%, переглянути ціни, прийняти рішення про підвищення цін.
4	Зміна валютних курсів	0,25	При зміні курсу валюти більше ніж на 25% переглянути ціни, прийняти рішення про підвищення цін.
5	Технічні ризики	0,1	При виявленні технічних проблем необхідно в найкоротший строк виявити можливість їх усунення.

Таким чином, менеджерами проекту «Інфузійний розчин» керівник відділу маркетингу, фінансовий директор, головний інженер та технолог. Проектна група включає групу процесу розробки, групу тестування, забезпечення якості, управління продажами та групу навчання.

На рис. 4.3 наведено організаційну структуру проекту «реалізація системи електронного документообігу EasyDoc».

Таким чином, менеджерами проекту «Реалізація системи електронного документообігу EasyDoc» керівник груп системної та програмної інженерії та група підтримки розробки.

У табл. 4.10 наведемо характеристику і функції підрозділів управління проектом «Інфузійний розчин».

У табл. 4.11 наведемо характеристику і функції підрозділів управління проектом «Реалізація системи електронного документообігу EasyDoc».

5. Управління конфігураціями та змінами. Ця галузь пов'язана з установленням процедур обробки змін і запитів на їхнє виконання, включення їх в зміст проекту (або видалення за його рамки).

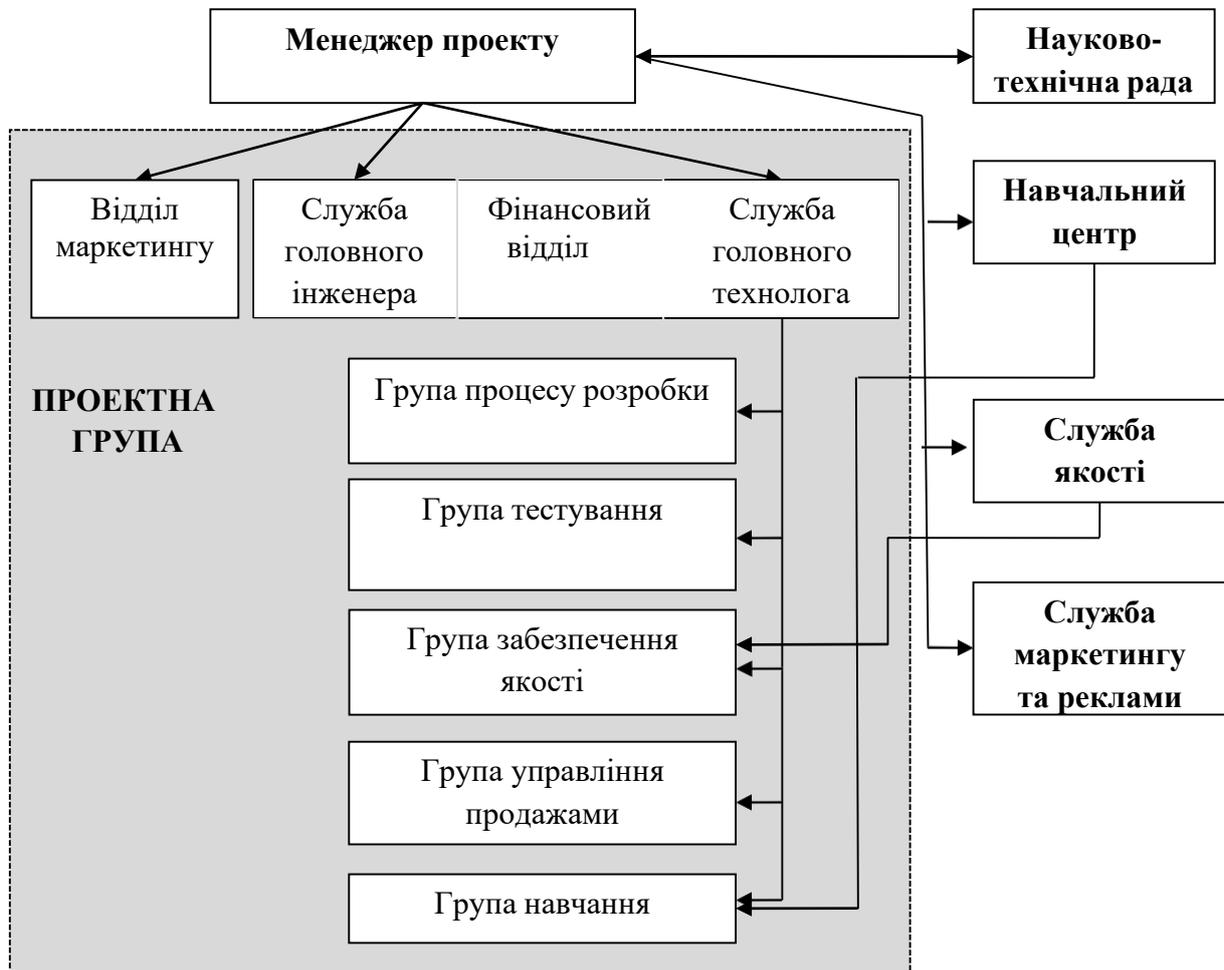

Рис. 4.2. Організаційна структура проекту «Інфузійний розчин»

Враховуючи те, що вартість проектів досить суттєва, то рішення замовників є достатньо виваженими та обґрунтованими і формуються протягом певного періоду часу. Рішення приймаються керівництвом підприємств-замовників або колом осіб, яким делеговані повноваження про прийняття таких рішень. Тому особливого значення набувають аспекти особистої взаємодії з ними, особистого впливу, встановлення довірчих відносин та наявність їх зворотної реакції.

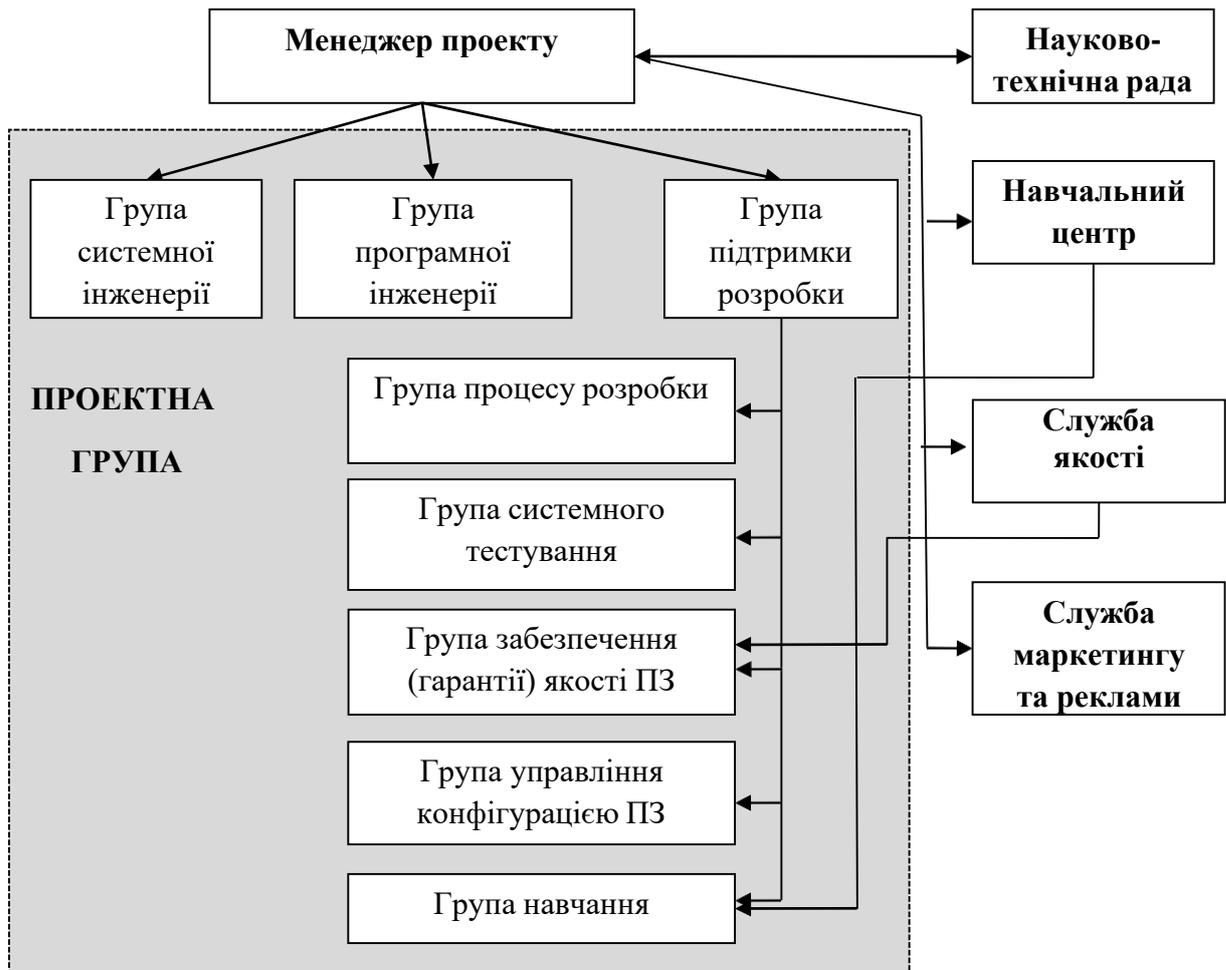

Рис. 4.3. Організаційна структура проекту «реалізація системи електронного документообігу EasyDoc»

6. Управління проектним середовищем і технологіями. У рамках цієї діяльності визначаються методи, техніки, інструменти й технології, використовувані в проекті, підбираються необхідні інструменти. Внутрішня організаційна структура проекту відповідає вимогам щодо побудови організаційної структури управління підприємством.

7. Контроль і моніторинг стану проекту. Ця область включає всі дії, пов'язані з одержанням достовірної інформації про поточний стан проекту, відстеження виконання всіх планів і процедур.

Таблиця 4.10

Характеристика і функції підрозділів управління проектом «Інфузійний розчин»

Підрозділ	Характеристика і функції
Менеджер проекту	Керує розробкою проекту. Несе повну фінансову відповідальність за виконання проекту. Контролює ресурси проекту
Відділ маркетингу	Аналіз і прогнозування ринку, розробка комунікаційної політики, заходів стимулювання збуту. рекламна діяльність
Служба головного інженера	Аналіз наявного обладнання на ринку, вибір необхідного обладнання, підготовка тендерної документації, налагодження та тестування обладнання
Фінансовий відділ	Розрахунок собівартості, формування ціни, складання бізнес-плану
Служба головного технолога	Розробка рецептури, тестування пробної партії виробництва
Група підтримки розробки	Колективи виконавців (менеджери і штат), пов'язаних з різними аспектами реалізації проекту, але не несуть пряму відповідальність за продукт, що розробляється
Група тестування	Колектив виконавців (розробники і штат), які несуть відповідальність за планування та проведення незалежного тестування з метою встановлення відповідності продукції вимогам
Група забезпечення якості	Колектив виконавців (менеджери і штат), що виконують планування і реалізацію дій, що гарантують дотримання дисципліни розробки проекту до вимог технологічного процесу і стандартів.
Група управління продажами	Колектив виконавців (менеджери і штат), які несуть відповідальність за планування, координацію та реалізацію планів продаж продукту
Група навчання	Колектив виконавців (менеджери і штат), які несуть відповідальність за координацію та систематизацію діяльності з навчання в організації (підготовка навчальних матеріалів, проведення навчання).
Навчальний центр	Забезпечення ознайомлення працівників з нововведеннями продукту, проведенням тренінгів
Науково-технічна рада	Науково-технічна рада розглядає та обговорює найважливіші технічні питання щодо діяльності компанії, розглядає концепції з перспективних напрямків розвитку, стратегічні питання
Служба якості	З метою зниження ризику, пов'язаного з розробкою проекту, працює незалежно від менеджера проекту і несе відповідальність безпосередньо перед віце-президентом.

Таблиця 4.11

Характеристика і функції підрозділів управління проектом «Реалізація системи електронного документообігу EasyDoc»

Підрозділ	Характеристика і функції
Менеджер проекту (project manager)	Керує розробкою програмної системи. Несе повну фінансову відповідальність за виконання проекту. Контролює ресурси проекту
Група системної інженерії (system engineering group).	Колектив виконавців, які несуть відповідальність за специфікацію системних вимог; їх розподіл за програмно-апаратних компонентів; специфікацію інтерфейсів між компонентами; моніторинг проектування та реалізації цих компонентів у відповідності зі специфікаціями
Група програмної інженерії (software engineering group).	Це колектив виконавців проекту (розробників і менеджерів), які несуть відповідальність за розробку і супровід ПЗ проекту.
Група підтримки розробки.	Колективи виконавців (менеджери і штат), пов'язаних з різними аспектами програмної інженерії (оцінкою якості, управлінням конфігурацією та ін.), але не несуть пряму відповідальність за продукт, що розробляється
Група процесу розробки ПЗ (software engineering process group).	Колектив фахівців, що займаються визначенням, супроводом і поліпшенням технологічного процесу
Група системного тестування (system test group).	Колектив виконавців (розробники і штат), які несуть відповідальність за планування та проведення незалежного системного тестування ПЗ з метою встановлення відповідності продукту ПЗ вимогам.
Група забезпечення (гарантії) якості ПЗ (software quality assurance group).	Колектив виконавців (менеджери і штат), що виконують планування і реалізацію дій, що гарантують дотримання дисципліни розробки відповідно до вимог технологічного процесу і стандартів.
Група управління конфігурацією ПЗ (software configuration management group).	Колектив виконавців (менеджери і штат), які несуть відповідальність за планування, координацію та реалізацію формальних дій з управління конфігурацією проекту ПЗ.
Група навчання (training group).	Колектив виконавців (менеджери і штат), які несуть відповідальність за координацію та систематизацію діяльності з навчання в організації (підготовка навчальних матеріалів, проведення навчання).
Навчальний центр	Забезпечення ознайомлення працівників з нововведеннями продукту, проведенням тренінгів
Науково-технічна рада	Науково-технічна рада розглядає та обговорює найважливіші технічні питання щодо діяльності компанії, розглядає концепції з перспективних напрямків розвитку, стратегічні питання
Служба якості	З метою зниження ризику, пов'язаного з розробкою проектів ПЗ, працює незалежно від менеджера проекту і несе відповідальність безпосередньо перед віце-президентом.
Служба маркетингу та реклами	Аналіз і прогнозування ринку, розробка комунікаційної політики, заходів стимулювання збуту. рекламна діяльність

У табл. 4.12 зведені витрати на щомісячне обслуговування програми.

Таблиця 4.12

Ліцензійна політика та рівень цін на модифікований продукт EasyDoc

Назва групи/компонента системи	Вартість одного робочого місця (у.о., з урахуванням ПДВ)			
	5-10	11-30	31-100	Більше 100
Базові програмні модулі (компоненти платформи)				
1	2	3	4	5
Електронний архів	185	165	150	135
Автоматизація ділових процесів (Workflow)	120	105	95	90
Обмін даними (Data Exchange)	1000			
Адміністрування та безпека	450	400		
Функціональні підсистеми				
Діловодство та контроль виконавчої дисципліни	250	225	200	180
Звернення громадян	250	225	200	180
Підготовка документів	60	50	40	35
Архівна справа	350	280	170	150
Додаткові модулі				
1	2	3	4	5
Повнотекстовий пошук	30	25	20	18
Штрих-кодування	30	25	20	18
Сканування та розпізнавання	210	190	180	
Будівник процесів	850			
Web-клієнт	170			
Інструментарій розробника	500			
Загальна вартість робіт	3 906			

Таким чином, загальна вартість обслуговування EasyDoc щомісяця становитиме 100 тис. грн (3 906 дол). Отже, вартість розробки системи документообігу EasyDoc на 400 користувачів становить 8,0 млн грн. Реалізація проекту виробництво інфузійного розчину передбачає залучення інвестиційних коштів розміром 500 тис. грн.

4.3. Економічне обґрунтування проекту забезпечення інвестиційної привабливості підприємства

Враховуючи вищенаведені обґрунтування щодо реалізації двох проектів «Інфузійний розчин» та «Реалізація системи електронного документообігу EasyDoc», здійснимо економічне обґрунтування проектів забезпечення

інвестиційної привабливості та оцінимо їх вплив на фінансові результати підприємства.

Витрати проекту «Інфузійний розчин» представлені у табл. 4.13.

Таблиця 4.13

Витрати на реалізацію проекту «Інфузійний розчин» із метою підвищення інвестиційної привабливості підприємства»

Етап	Назва фази/задачі	Витрати
1	2	3
	ІНВЕСТИЦІЙНІ ВИТРАТИ	500000 грн
1	Впровадження ідеї виходу на новий ринок	95000 грн
1.1	Підготовчий етап	20000 грн
1.1.1	Збір інформації про продукт – інфузійний розчин	5000 грн
1.1.2	Збір даних про технологію виробництва інфузійного розчину	5000 грн
1.1.3	Збір даних про обладнання	8000 грн
1.1.4	Підготовка бізнес-плану проекту, прийняття рішення про реалізацію	2000 грн
1.2	Закупівля обладнання	35000 грн
1.2.1	Підготовка документації для проведення тендеру	15000 грн
1.2.2	Розсилка пропозицій на участь в тендері	10000 грн
1.2.3	Проведення тендеру, аналіз та вибір постачальника	10000 грн
1.3	Пробна партія виробництва	40000 грн
1.3.1	Розробка рецептури	10000 грн
1.3.2	Налагодження обладнання	10000 грн
1.3.3	Тестування обладнання	5000 грн
1.3.4	Підготовка технічної документації	5000 грн
1.3.5	Навчання персоналу	10000 грн
1.4	Реалізація проекту	
	ВИТРАТИ НА ПРИДБАННЯ ОБЛАДНАННЯ	
	Обладнання	405000 грн

Таким чином, інвестиційні витрати по проекту становлять 500000 грн, з них 405000 грн – витрати на обладнання.

У табл. 4.14 зведено витрати на реалізацію проекту «Впровадження системи документообороту EasyDoc».

Таблиця 4.14

Витрати на реалізацію проекту «Впровадження системи документобороту EasyDoc» із метою підвищення інвестиційної привабливості підприємства»

Етап	Назва фази/задачі	Витрати
1	2	3
	ІНВЕСТИЦІЙНІ ВИТРАТИ	7 074 873,17 грн
1	Впровадження системи документобороту EasyDoc	74 873,17 грн
1.1	Підготовчий етап	25 985,17 грн
1.1.1	Збір інформації про продукт	4 256,00 грн
1.1.2	Збір даних про інформаційні системи підтримки	6 080,00 грн
1.1.3	Оцінка технічних можливостей системи	4 320,00 грн
1.1.4	Збір даних про обладнання	409,17 грн
1.1.5	Підготовка бізнес-плану проекту, прийняття рішення про реалізацію	10 920,00 грн
1.2	Закупівля обладнання	3 360,00 грн
1.2.1	Підготовка документації для проведення тендеру	1 680,00 грн
1.2.2	Розсилка пропозицій на участь в тендері	240,00 грн
1.2.3	Проведення тендеру, аналіз та вибір постачальника	1 440,00 грн
1.3	Технологічні дослідження	29 520,00 грн
1.3.1	Розробка інформаційного забезпечення	10 800,00 грн
1.3.2	Налагодження обладнання	7 200,00 грн
1.3.3	Тестування обладнання	5 040,00 грн
1.3.4	Підготовка технічної документації	3 600,00 грн
1.3.5	Навчання персоналу	2 880,00 грн
1.4	Реалізація проекту	16 008,00 грн
	ВИТРАТИ НА ПРИДБАННЯ ОБЛАДНАННЯ	
	Обладнання	7 000 000 грн

Таким чином, інвестиційні витрати за проектом 2 становлять 7 074 тис. грн, 7 000 тис. грн – це витрати на придбання обладнання для впровадження проекту «Впровадження системи документобороту EasyDoc із метою підвищення інвестиційної привабливості підприємства».

74 тис. грн складають витрати на впровадження системи документобороту EasyDoc, зокрема на підготовчий етап та процес організації вибору та проведення тендеру на придбання обладнання (рис. 4.4).

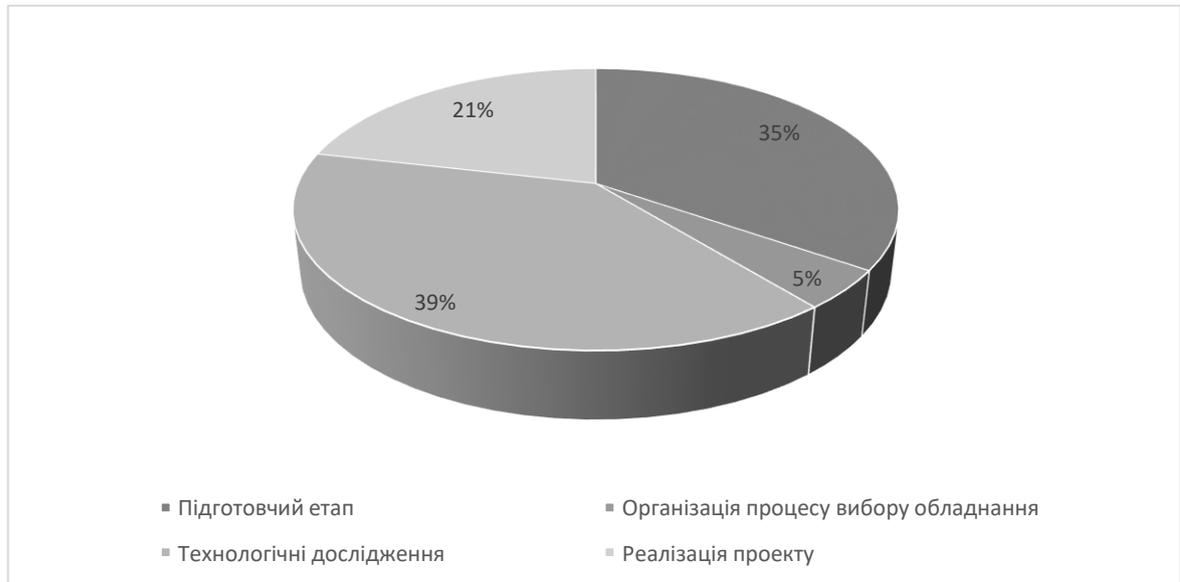

Рис. 4.4. Структура витрат на впровадження системи документообороту EasyDoc – підготовчий етап, технологічні дослідження, вибір обладнання та реалізація проекту

Здійснимо економічне обґрунтування проекту забезпечення інвестиційної привабливості. Враховуючи фактичні показники діяльності ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» у 2016-2021 рр. побудуємо моделі та визначимо прогнозні показники діяльності підприємства на 2022-2024. Для цього скористаємося засобами MS Excel та побудуємо рівняння регресії (рис. 4.5, 4.6).

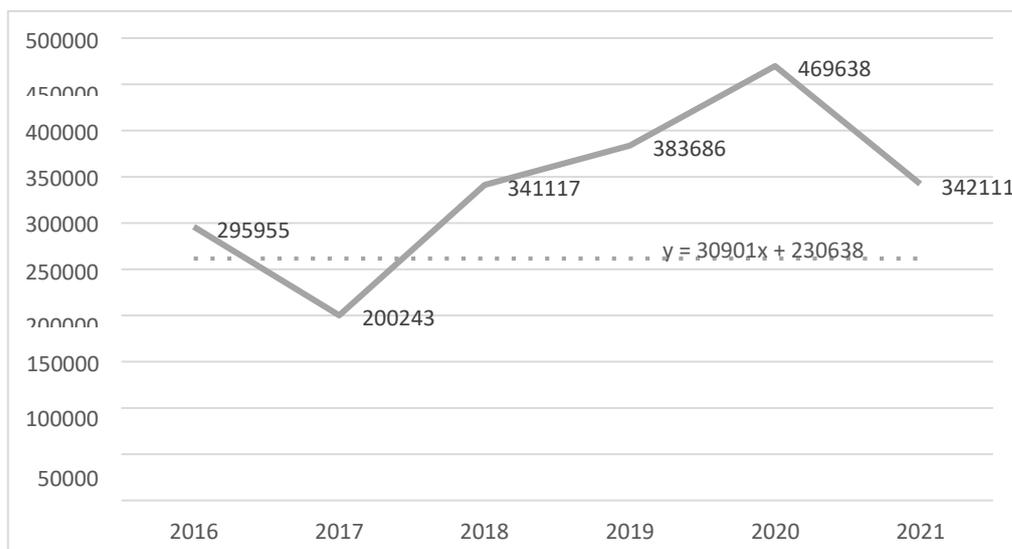

Рис. 4.5. Лінія тренду динаміки чистого прибутку

Отже, використаємо рівняння регресії

$$y = 30901x + 230638$$

для прогнозування чистого прибутку на 2022-2025 роки (період 7-10).

2022 рік 446945 тис. грн.

2023 рік 477846 тис. грн.

2024 рік 508747 тис. грн.

2025 рік 539648 тис. грн.

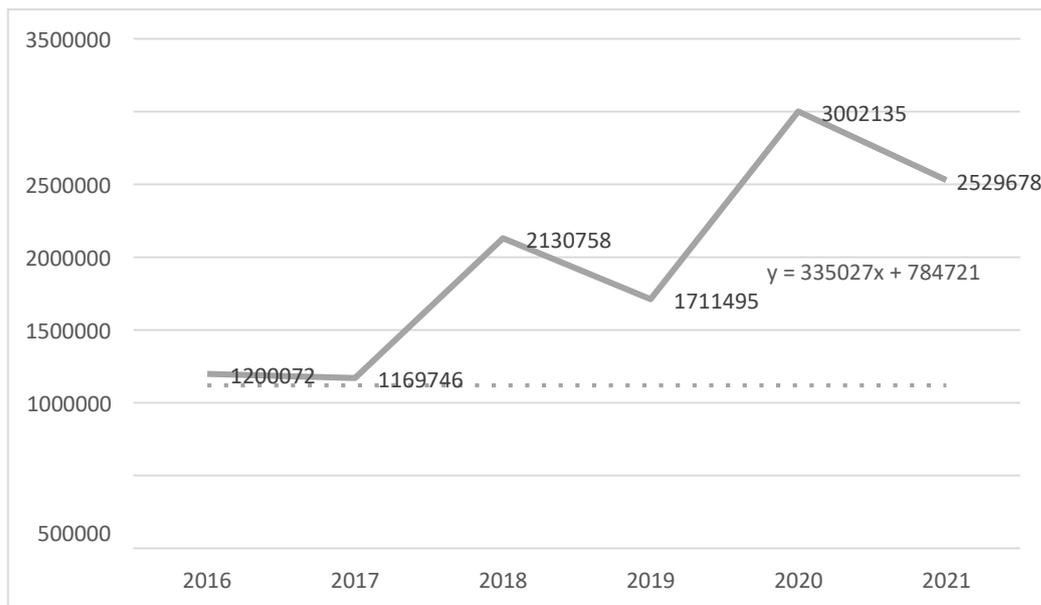

Рис 4.6. Лінія тренду динаміки виручки

Отже, використаємо рівняння регресії

$$y = 335027x + 784721$$

для прогнозування виручки на 2022-2025 роки (період 7-10).

2022 рік 3 129 910 тис. грн.

2023 рік 3 464 937 тис. грн.

2024 рік 3 799 964 тис. грн.

2025 рік 4 134 991 тис. грн.

Зробимо аналогічні розрахунки для прогнозу активів та власного капіталу (рис. 4.7, 4.8).

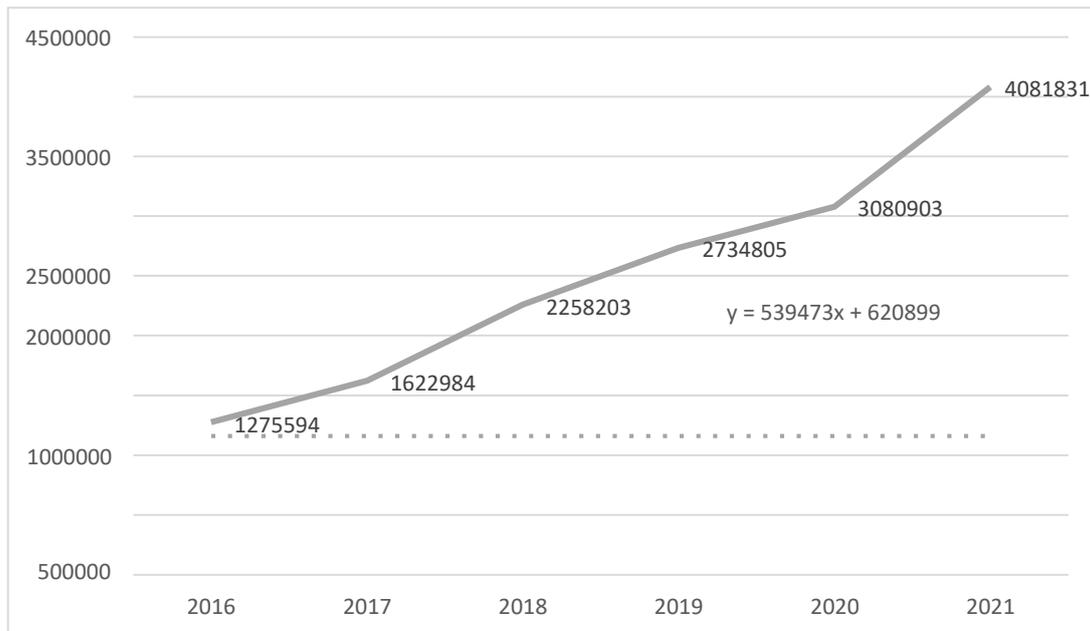

Рис. 4.7. Лінія тренду динаміки активів

Отже, використаємо рівняння регресії

$$y = 539473x + 620899$$

для прогнозування активів на 2022-2025 роки (період 7-10).

2022 рік 4397210 тис. грн.

2023 рік 4936683 тис. грн.

2024 рік 5476156 тис. грн.

2025 рік 6015629 тис. грн.

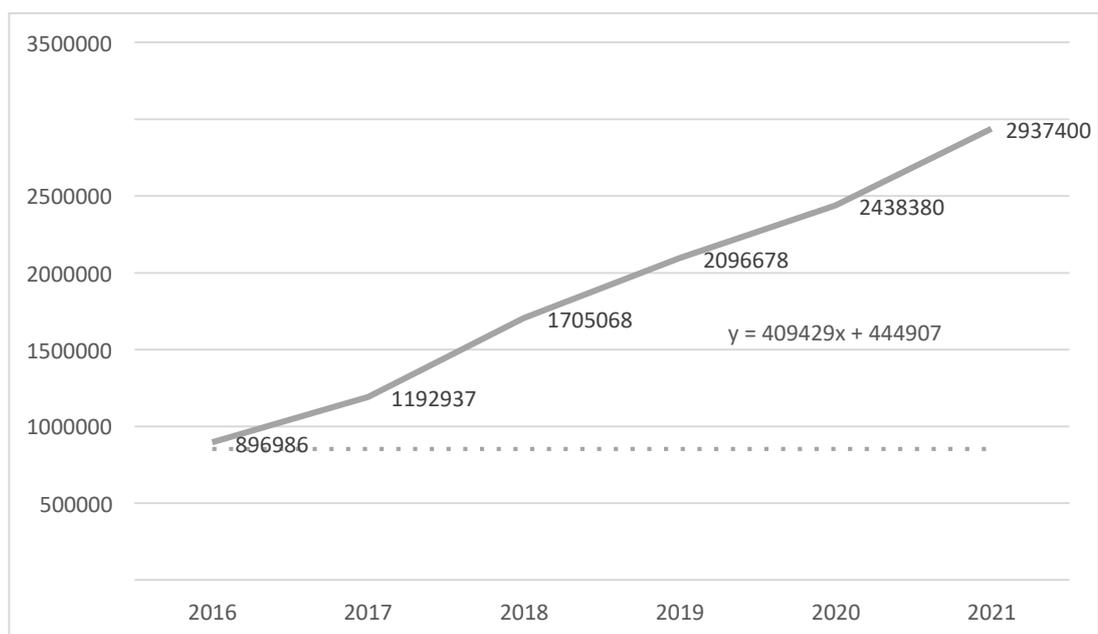

Рис. 4.8. Лінія тренду динаміки власного капіталу

Отже, використаємо рівняння регресії

$$y = 409429x + 444907$$

для прогнозування власного капіталу на 2022-2025 роки (період 7-10).

2022 рік 3310910 тис. грн.

2023 рік 3720339 тис. грн.

2024 рік 4129768 тис. грн.

2025 рік 4539197 тис. грн.

У табл. 4.15 зведемо показники для розрахунку інвестиційної привабливості проекту.

Таблиця 4.15

Показники для розрахунку інвестиційної привабливості проекту

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7
Чистий прибуток, тис. грн	469638	342111	446945	477846	508747	539648
Виручка, тис. грн	3002135	2529678	3129910	3464937	3799964	4134991
Активи, тис. грн	3080903	4081831	4397210	4936683	5476156	6015629
Власний капітал, тис. грн	2438380	2937400	3310910	3720339	4129768	4539197
Амортизація, тис. грн			700	700	700	700
Чистий грошовий потік, тис. грн			447645	478546	509447	540348
Інвестиційні витрати, тис. грн			-7574			
Коефіцієнт дисконтування (15%)			1	0,870	0,756	0,658
Дисконтований грошовий потік, тис. грн			447645	416127	385215	355288
Чистий приведений дохід			440071	416127	385215	355288
NPV, тис. грн	1596701					
Індекс дохідності	більше 100%					
Період окупності	менше 1 року					

Оскільки інвестиційні витрати підприємства у порівнянні з його показниками діяльності, зокрема з чистим прибутком, досить низькі, то інвестиційний проект привабливий для впровадження. NPV становить 1596701 тис. грн, індекс дохідності вищий за 100%, а період окупності менше 1 року при запланованому періоді реалізації 15 місяців.

Унаслідок реалізації проекту планується підвищення виручки та чистого прибутку на 2022-2025 роки (рис. 4.7).

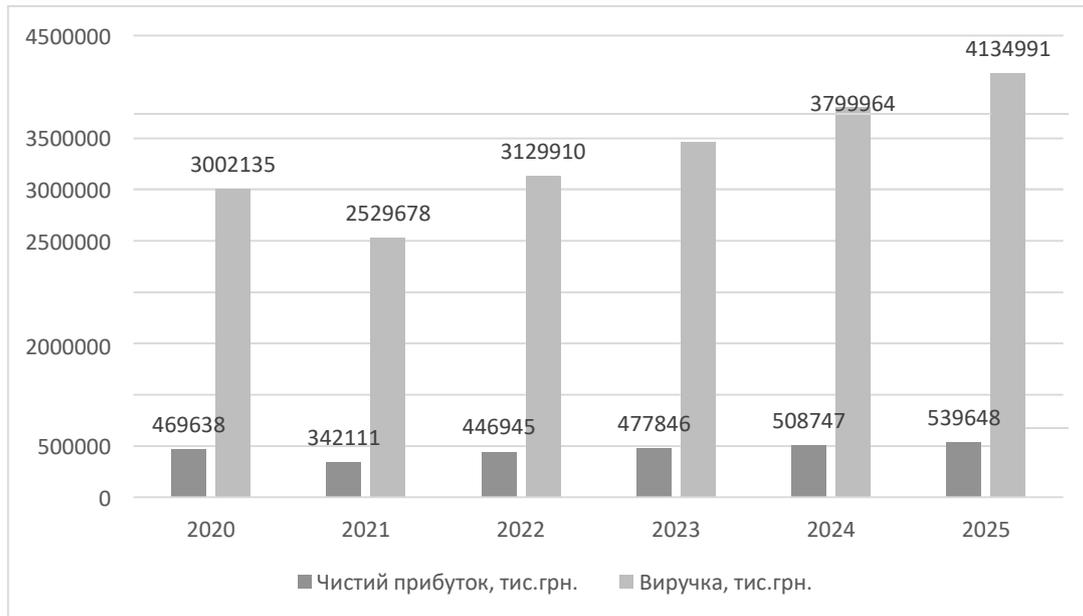

Рис. 4.7. Динаміка виручки та чистого прибутку внаслідок реалізації проекту

Також здійснимо розрахунок показників рентабельності продажу, оборотності активів, фінансового важеля та рентабельності власного капіталу за моделлю Дюпона, представленої в другому розділі (табл. 4.16).

Таблиця 4.16

Прогнозні показники ефективності діяльності за моделлю Дюпона

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Чистий прибуток, тис. грн	469638	342111	446945	477846	508747	539648
Виручка, тис. грн	3002135	2529678	3129910	3464937	3799964	4134991
Активи, тис. грн	3080903	4081831	4397210	4936683	5476156	6015629
Власний капітал, тис. грн	2438380	2937400	3310910	3720339	4129768	4539197
Рентабельність продажу (Return on Sales) RS	0,16	0,14	0,14	0,14	0,13	0,13
Оборотність активів (Asset Turnover) AT	1,03	0,71	0,74	0,74	0,73	0,72
Фінансовий важіль (Financial Leverage) FL	1,28	1,33	1,33	1,33	1,33	1,33
Рентабельність власного капіталу (Return on Equity) ROE	0,21	0,13	0,13	0,13	0,12	0,12
Індекс інвестиційної привабливості ($5,16 + 9,69 * RS - 1,17 * AT - 0,08 * FL$)	5,4029	5,5795	5,5444	5,5444	5,4592	5,4709

Розрахований індекс інвестиційної привабливості підприємства на прогностичний період має позитивну динаміку росту, що слід оцінити позитивно, а саме у 2025 році він підвищиться до рівня 5,4709, що перевищує показник 2024 року (5,4592).

Загалом слід відзначити сталість показника, без різких змін в сторону збільшення та зменшення.

Встановимо наявність взаємозв'язку між зазначеними прогнорованими показниками моделі Дюпона (рис. 4.8).

Рік	Індекс інвестиційної привабливості	Рентабельність продажу	Оборотність активів	Фінансовий важель	Рентабельність власного капіталу
2020	5,4029	0,16	1,03	1,28	0,21
2021	5,5795	0,14	0,71	1,33	0,13
2022	5,5444	0,14	0,74	1,33	0,13
2023	5,5444	0,14	0,74	1,33	0,13
2024	5,4592	0,13	0,73	1,33	0,12
2025	5,4709	0,13	0,72	1,33	0,12

	0	Столбец 1	Столбец 2	Столбец 3	Столбец 4	Столбец 5
Столбец 1		1	0	0	0	0
Столбец 2	-0,3405604		1	0	0	0
Столбец 3	-0,7174573	0,899298188		1	0	0
Столбец 4	0,7154453	-0,894427191	-0,995556308		1	0
Столбец 5	-0,6135909	0,948683298	0,988347673	-0,989949494		1

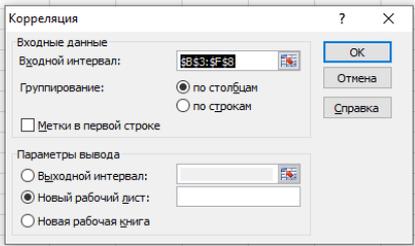

Рис. 4.8. Наявність взаємозв'язку між показниками прогностичної моделі Дюпона

З кореляційної матриці видно, що між парами досліджуваних показників існують стохастичні зв'язки. Існує дуже сильний взаємозв'язок між рентабельністю власного капіталу та рентабельністю продажу ($r=0,9486$); між рентабельністю власного капіталу та оборотністю активів ($r=0,9883$); між рентабельністю продажу та оборотністю активів ($r=0,8992$).

Висновки до розділу 4

Таким чином, прогностичні показники діяльності підприємства відповідають фактичним, що свідчить про стійкість фінансової моделі. Отже, суттєвий вплив

на інвестиційну привабливість підприємств чинить рентабельність продажів, що підтверджує попередньо висунута в другій частині гіпотеза.

Відповідно до прогнозної моделі суттєвий вплив на інвестиційну привабливість підприємств чинять рентабельність продажів, рентабельність власного капіталу та оборотність активів.

Збільшення оборотності активів і фінансовий важіль в умовах, які склалися в фармацевтичній галузі України негативно впливають на показники інвестиційної привабливості через постійну тенденцію до зростання тривалості ділових циклів та пріоритет використання підприємствами власних коштів для фінансування розширення діяльності, реалізації інвестиційних та інноваційних проектів.

Тому сталість моделі та відсутність тенденції до погіршення свідчить про високу інвестиційну привабливість підприємства для інвесторів.

ВИСНОВКИ

На основі дослідження, проведеного у дипломній роботі, слід зробити наступні висновки.

Під інвестиційною привабливістю підприємства варто розуміти сукупність усіх внутрішніх та зовнішніх чинників його розвитку, кількісний вимір яких є прийнятним і задовольняє потреби потенційного інвестора.

Інвестиційна привабливість підприємства як об'єкта інвестування є важливим показником, під яким слід розуміти його інтегральну характеристику з погляду наявного фінансового стану, можливостей розвитку технікоекономічного та організаційного рівня виробництва, соціальної безпеки та інформаційної забезпеченості тощо.

Інвестиційну привабливість слід визначати як комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись в залежності від: цілей інвесторів; виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти; економічного розвитку підприємства у минулому, на теперішній час, а також очікуваного у майбутньому економічного розвитку. Для визначення інвестиційної привабливості підприємства у практиці використовується методика визначення стану підприємства за даними бухгалтерської фінансової звітності. Інформаційною базою для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства є дані: балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал, дані статистичної звітності та оперативні дані.

Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, що є сполучною ланкою між етапом аналізу та етапом прийняття рішень про вкладення коштів, являє собою інтегральну характеристику окремих підприємств як об'єктів перспективного інвестування з позиції сталості розвитку, ефективності використання активів, їх ліквідності та цілої низки інших показників.

Повноцінна оцінка інвестиційної привабливості підприємства повинна включати у собі всі складові цього поняття, а саме, абсолютні й порівняльні методи визначення привабливості підприємства як об'єкта інвестування.

Дослідження методів визначення привабливості підприємства показало, що на сьогодні вчені пропонують велике різноманіття методик визначення інвестиційної привабливості підприємства. Всі розроблені у вітчизняній та світовій практиці методики оцінки інвестиційної привабливості щодо джерела вихідної інформації можна умовно поділити на три великі групи: методики, що ґрунтуються на різноманітних оцінках експертів; методики, що ґрунтуються на статистичній інформації; комбіновані методики, що ґрунтуються на експертно-статистичних розрахунках.

ПрАТ «Дарниця» забезпечує близько 7-9% фармацевтичної продукції вітчизняного виробництва, кожна сьома одиниця продукції, представлена у вітчизняній аптечній мережі, виготовлена на цьому підприємстві. Чисельність зайнятих у виробничих, торговельних та інших підрозділах підприємства складає майже 5% від чисельності усіх зайнятих у фармацевтичній промисловості в Україні.

Аналіз фінансового стану підприємства показав, що показники фінансової стійкості підприємства постійно зростають. Це є результатом описаної вище консервативної політики власників підприємств щодо управління власним капіталом – прагнення мінімізувати обсягах залучених до обороту позикових коштів.

Підприємство має також високий рівень ділової активності. Негативний вплив на рівень ділової активності спричиняє зростання періоду погашення дебіторської заборгованості, що фактично означає надання підприємством кредитів споживачам.

Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства дало змогу зробити наступні висновки. Було здійснено розрахунок інтегрального коефіцієнта інвестиційної привабливості для групи підприємств. Зведені результати розрахунків дозволяють стверджувати, що фармацевтична компанія

«Дарниця» вигідно вирізняється з числа інших підприємств за рівнем інвестиційної привабливості.

Це пояснюється тим, що підприємство має значно вищий рівень представленості на ринку, щорічно генерує продукцію, затребувану споживачами на внутрішньому і зовнішньому ринку, має відому торговельну марку, тощо.

В основу іншого підходу оцінювання інвестиційної активності покладено трифакторну модель Дюпона. Оцінка показників регресійної статистики свідчить про високий рівень достовірності отриманої моделі. Використання цієї моделі дозволяє стверджувати, що найбільший позитивний вплив на інвестиційну привабливість підприємств спричиняє рентабельність продажів, що підтверджує попередньо висунутої гіпотези. Збільшення оборотності активів і фінансовий важіль в умовах, які склалися в фармацевтичній галузі України негативно впливають на показники інвестиційної привабливості через постійну тенденцію до зростання тривалості ділових циклів та пріоритет використання підприємствами власних коштів для фінансування розширення діяльності, реалізації інвестиційних та інноваційних проектів.

Основним напрямком забезпечення інвестиційної привабливості підприємства Фармацевтичної компанії «Дарниця» стала реалізація двох проектів виготовлення нового виду продукції – інфузійний розчин та реалізація системи електронного документообігу EasyDoc.

Було розроблено заходи щодо планування оперативних дій в разі настання різних ризиків за проектами.

Загальна вартість обслуговування EasyDoc щомісяця становитиме 100 тис. грн (3 906 дол). Отже, вартість розробки системи документообігу EasyDoc на 400 користувачів становить 8,0 млн грн. Інвестиційні витрати по проекту виготовлення інфузійного розчину становлять 500 тис. грн.

Було проведено економічне обґрунтування проектів забезпечення інвестиційної привабливості. Оскільки інвестиційні витрати підприємства у порівнянні із його показниками діяльності, зокрема із чистим прибутком,

досить низькі, то інвестиційний проект привабливий для впровадження. NPV становить 1596701 тис. грн, індекс дохідності вищий за 100%, а період окупності менше 1 року при запланованому періоді реалізації 15 місяців.

Було здійснено розрахунок показників рентабельності продажу, оборотності активів, фінансового важеля та рентабельності власного капіталу за моделлю Дюпона, представленої в другому розділі.

Таким чином, прогнозні показники діяльності підприємства відповідають фактичним, що свідчить про стійкість фінансової моделі. Отже, суттєвий вплив на інвестиційну привабливість підприємств чинить рентабельність продажів, що підтверджує попередньо висунута в другій частині гіпотеза.

Збільшення оборотності активів і фінансовий важіль в умовах, які склалися в фармацевтичній галузі України негативно впливають на показники інвестиційної привабливості через постійну тенденцію до зростання тривалості ділових циклів та пріоритет використання підприємствами власних коштів для фінансування розширення діяльності, реалізації інвестиційних та інноваційних проектів.

Тому сталість моделі та відсутність тенденції до погіршення свідчить про високу інвестиційну привабливість підприємства для інвесторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Козяр Н. О. Методичні підходи до оцінки інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2019. № 16. С. 67–76.

2. Калишенко В. О., Швадченко В. В. Аналіз методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємств. URL: http://www.rusnauka.com/13_NPN_2010/Economics/65704.doc.htm.

3. Короткова О. В. Інвестиційна привабливість підприємства та методики її оцінювання. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2132>.

4. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств і організацій від 23.02.98 № 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98>.

5. Дмитрієв І. А. Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства та управління її показниками (на прикладі АТП Харківського регіону) / І. А. Дмитрієв, Я. С. Левченко // *Актуальні проблеми економіки*. – 2017. – № 5. – С. 89-98.

6. Вініченко І. Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства / І. Вініченко // *Аграрна наука XXI століття: реалії та перспективи: тези доп. наук.-практ. конф.* (Дніпро, 23-25 берез. 2021 р.) / МОН України; ДДАЕУ, ННІЕ. – Дніпро: Друк. «Стандарт» (ПП Бойко В.В.), 2021. – С. 92-93.

7. ДОЦЕНКО, І., & МАТВІЙЧУК, Л. (2021). МОДЕЛЬ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА. *MODELING THE DEVELOPMENT OF THE ECONOMIC SYSTEMS*, (2), 6–11.

8. Белобородова М. Теоретико-методологічні підходи до оцінювання інвестиційної привабливості промислових підприємств [Електронний ресурс] / Марія Белобородова // *Соціально-економічні проблеми і держава*. – 2020. – Вип. 2 (23). – С. 3-13.

9. Вербіцька І. І. Інвестиційна привабливість України: проблеми та перспективи. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018, Вип. 22. 150–154.
10. Гуткевич С. О. Інвестиційна привабливість: сутність, показники і чинники впливу. Інтелект XXI, 2019, № 2. 88-93. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/int XXI 2019 2 20>.
11. Стеблюк Н. Ф., Опаренко В. В. Матрична модель оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств. Вісник економічної науки України, 2019, № 2 (37). 176-178. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2\(37\)](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2(37)).
12. Оболадзе А.Н., Нечаєва І.А. Багатофакторна модель оцінки інвестиційної привабливості підприємства / Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series “Economics”, 7(2), 8-21.
13. Бочко, О. Ю., Подвальна, Г. В., & Кузяк, В. В. (2018). СТРАТЕГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА. Scientific Notes of Lviv University of Business and Law, 20, 40-44.
14. Кремень В. М. Інвестиційна привабливість підприємства: сутність та особливості оцінювання / В. М. Кремень, О. І. Кремень, О. С. Акулініна // Економіка. Фінанси. Право. – 2019. – № 12. – С. 29-34.
15. Оцінка інвестиційної привабливості продукції сільськогосподарських підприємств / Мацибора Т.В. // Економіка АПК. - 2019. - № 1 - С. 50
16. Інвестиційна привабливість підприємства: колективна монографія / Загальна редакція к.е.н., професора Т.Є. Андрєєвої – Харків: ФОП Панов А.М., 2016. – 89 с.
17. Конституція України: закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. № 179 «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року». –

URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/prozatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179> (дата звернення 12.12.2021).

19. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання іноземних інвестицій та кредитування: закон України від 27.04.2010 р. № 2155-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 26. – Ст. 270.

20. Про державно-приватне партнерство: закон України від 01.07.2010 № 2404-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 40. – Ст. 524.

21. Про захист іноземних інвестицій на Україні: закон України від 10.09.1991 р. № 1540aXII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 46. – Ст. 616.

22. Про інвестиційну діяльність: закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.

23. Про інститути спільного інвестування: закон України від 05.07.2012р. № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337.

24. Про режим іноземного інвестування: закон України від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.

25. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць: закон України від 06.09.2012 р. № 5205-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 32. – Ст. 410.

26. Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів господарювання, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження: закон України від 17.02.2000 № 1457-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 12. – Ст. 97.

27. Служба Міністра Кабінету Міністрів України. Понад \$ 1 мільярд потенційних інвестицій залучить Україна завдяки роботі інвестнянь / Урядовий портал. – 2021. – URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ponad-1-milyardpotencijnih-investicij-zaluchit-ukrayina-zavdyakiroboti-investnyan>.

28. Бондарчук Н. В. Державне регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві / Н. В. Бондарчук // Публічне управління і адміністрування в Україні. – 2020. – Вип. 17. – С. 36-40.

29. Васьова О. В. Оцінювання інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств: автореф. дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»: спец. 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / О. В. Васьова ; ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2019. – 18 с.

30. Овчаренко Т.С. Методичні підходи щодо визначення інвестиційної привабливості галузей України / Т.С. Овчаренко, А.А. Степанова // Молодий вчений. – 2017 р. – №5(45). – С. 685-689.

31. Щербіна А. Підвищення інвестиційної привабливості українських підприємств як чинник стабілізації економічної ситуації в Україні [Електронний ресурс] / А. Щербіна, О. Костенко // Economic and law paradigm of modern society. 2016. – №1. – Режим доступу: <http://studlib.org.ua/index.php/eprs/issue/view/1/>

32. Крамаренко К.М. Інвестиційна привабливість підприємства та методичні підходи до її визначення/ Крамаренко К.М. // Причорноморські економічні студії. – Вип. 10. – 2016. - С. 101-104.

33. Овчаренко Т.С. Методичні підходи щодо визначення інвестиційної привабливості галузей України / Т.С. Овчаренко, А.А. Степанова // Молодий вчений. – 2017 р. – №5(45). – С. 685-689.

34. Ходаківський В. М., Поліщук М. П. Інвестиційна привабливість сільськогосподарських підприємств у контексті їх галузевої структури виробництва. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 3. С. 31–37.

35. Ситник О. В. Економічна сутність інвестиційної привабливості підприємства та її характеристики. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 23. С. 127–130.

36. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації від 26.01.2019: сайт URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0121-01#o52>.

37. Венгуренко Т. Г., Плахотнюк В. В. Аналіз інвестиційної привабливості України. Бізнес-інформ. 2020. № 4. С. 103–111. URL: <http://www.businessinform.ne>.

38. Єпіфанова І.Ю., Гладка Г.О. Інноваційний потенціал як передумова сталого розвитку підприємства. Сучасний політичний стан в Україні та 138 розвиток статистики й обліку в умовах глобалізації, загострення енергетичних проблем: колективна монографія. Дніпро: ДНУ імені Олеся Гончара. 2018. С. 20-31.

39. Коляда, К. Г., Пуліна, Т. В., Нечаєва, І. А. (2018). Методика оцінки інвестиційної привабливості іткомпанії за допомогою показників аналізу акцій та інтегрального показника інвестиційної привабливості. Інвестиції: практика та досвід, (19). 41–45.

40. Топалов, С. А., Селезньова, К. С. (2014). Формування інвестиційної привабливості підприємств. Вісник Запорізької державної інженерної академії, (8). 130–139.

41. Крамаренко К. М. Інвестиційна привабливість підприємства та методичні підходи до її визначення [Електронний ресурс] / Крамаренко К. М. // Причорноморські економічні студії. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_10_22.

42. Соболева Г.Г. Сутність управління інвестиційною привабливістю підприємства [Електронний ресурс] / Соболева Г.Г. // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://www.easterneuropeebm.in.ua/journal/17_2018/62.pdf.

43. Коренюк П. Концептуальні підходи та методи визначення інвестиційної привабливості національної економіки [Електронний ресурс] / Коренюк П., Копил О. // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echscenu_2018_2_10.

44. Кривов'язюк І.В. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності [Електронний ресурс] /

Кривов'язюк І.В. // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. – 2018. – Вип. 31. – С. 83-90 – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_31_19.

45. Боровик М. В. Ризик-менеджмент: конспект лекцій для студентів магістратури усіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент / М. В. Боровик ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 65 с.

46. Міністерство фінансів України – [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://minfin.com.ua/ua/>

47. Державна служба статистики України – [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

48. Дзеніс В.О. 1. Міжнародна інвестиційна привабливість підприємства [Електронний ресурс] / Дзеніс В.О., Дзеніс О.О., Шестакова О.А. // Світове господарство і міжнародні економічні відносини. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/5_2017_ukr/6.pdf.

49. Зелінська О.М. Теоретичні засади визначення інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств в умовах сучасних євроінтеграційних процесів [Електронний ресурс] / Зелінська О.М, Галазюк Н.М. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://globalnational.in.ua/archive/22-2018/12.pdf>.

50. Яцух О.О. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки [Електронний ресурс] / Яцух О.О., Захарова Н.Ю. // Гроші, фінанси і кредит. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/29_68_3/35.pdf.

51. Семенчук Л.І., Мороз С.О. Інвестиційна привабливість підприємства та методи її оцінювання. Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/186.pdf>.

52. Соколов О. Є. Інвестиційна привабливість як фактор забезпечення ефективної діяльності промислового підприємства. Інноваційна економіка. 2015. № 1. С. 109-113. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2015_1_21.

53. Loshchykhin O. Restoration of the trust to law as a recognition of the integrity of the valuable basis of relationship between Ukraine and The European Union: Collective Monograph: Association Agreement: driving integrational changes/ O. Loshchykhin, A. Shevchenko, A. Starostyuk, I. Lashchykhina. – Ottawa, Ontario, Canada: Accent Graphics Communications and Publishing. – 2020. – № 3. – P. 171-176.

54. Гаверський В.В. Правова основа державного регулювання інвестиційних процесів в Україні / В.В. Гаверський // НУ «ОЮА», Південноукраїнський центр гендерних проблем, Фенікс. – Одеса, 2014. – № 53. – С. 284.

55. Павленко І.І. Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку сільського господарства в Україні / І.І. Павленко, В.Ю. Білінська // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2015. – № 1(30). – С. 104-113.

56. Про державно-приватне партнерство: закон України від 01.07.2010 № 2404-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 40. – Ст. 524.

57. Про захист іноземних інвестицій на Україні: закон України від 10.09.1991 р. № 1540аХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 46. – Ст. 616.

58. Про інвестиційну діяльність: закон України від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.

59. Про інститути спільного інвестування: закон України від 05.07.2012 р. № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337.

60. Про режим іноземного інвестування: закон України від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.

61. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць: закон України від 06.09.2012 р. № 5205-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 32. – Ст. 410.

62. Бутинко В.В. Інвестиційна привабливість підприємств: економічний зміст та дефініції. Агросвіт. 2013. № 9. С. 61–64.

63. Стойка М. В. Інвестиційна привабливість підприємства. Збірник наукових праць здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою / за ред. Т. В. Полозової. Харків: Харківський національний університет радіоелектроніки, 2019. С. 100-106.

64. Топалов С. А., Селезньова К. С. Формування інвестиційної привабливості підприємств. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_8_130.pdf.

65. Топалов С. А., Селезньова К. С. Формування інвестиційної привабливості підприємств. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_8_130.pdf.

66. Ігнатюк В. В., Гончар Т. М., Малахова Ю. А. Вплив інвестиційної активності підприємства на його інвестиційну привабливість. Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. 2019. Т. 24. С. 93-97.

67. Семенчук Л. М., Мороз С. О. Інвестиційна привабливість підприємства та методи її оцінювання. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2016. Вип. 11. С. 898-901.

68. Вакалюк В. А. Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 16. С. 122- 126. URL: <http://global-national.in.ua/archive/16-2017/26.pdf>.

69. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст.144.

70. Забезпечення інвестиційної привабливості підприємства: монографія / [Колектив авторів], за наук. ред. Т.В. Калінеску. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. – 220 с.

71. Бланк І.О., Ситник Г.В., Андрієць В.С. Управління фінансами підприємств: підручник. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2017. 792 с.

72. Аранчій Д. С. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу та оцінка існуючих методик аналізу [Електронний ресурс] / Д. С. Аранчій, С. А. Гончаренко // Наукові праці Полтавської державної аграрної

академії. – 2011. – Режим доступу: <http://pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/3.2/59.pdf>.

73. Грідасов В.М. Вдосконалення системи оцінки інвестиційної привабливості підприємства з точки зору зовнішнього інвестора / В.М. Грідасов, А.І. Кофонова // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 3(7). – С. 180–184.

74. Скалюк Р. В., Лоїк О. І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. Вісник Хмельницького національного університету 2016, № 1. – С. 115–122.

75. Макух Т. О. Інвестиційний потенціал як фактор підвищення ефективності використання фінансових ресурсів / Т. О. Макух // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. Економіка : зб. наук. пр. – 2015. – Вип. 1 (41). – С. 175–186.

76. Стеблюк Н. Ф., Опаренко В. В. Матрична модель оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств. Вісник економічної науки України, 2019, № 2 (37). 176-178.

77. Вербіцька І. І. Інвестиційна привабливість України: проблеми та перспективи. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018, Вип. 22. 150–154.

78. Гуткевич С. О. Інвестиційна привабливість: сутність, показники і чинники впливу. Інтелект ХХІ, 2019, № 2. 88-93.

79. Короткова О.В. Інвестиційна привабливість підприємства та методика її оцінювання / О.В. Короткова // Ефективна економіка. – 2013. – № 6. – С. 32–36.

80. Гончарук А.Г., Яцик А.А. Інвестиційна привабливість промислового підприємства як об'єкт управління / А.Г. Гончарук, А.А. Яцик // Економіка харчової промисловості. – 2011. – № 4. – С. 29–33.

81. Економіка підприємства: магістерський курс [Підручник] / М.В.Загірняк, П.Г.Перерва, О.І.Маслак та ін. // Частина I / За ред. професорів Загірняка М.В., Перерви П.Г., Маслак О.І. – Кременчук, 2015. – 736 с.

82. Позняк С. П. Інвестиційна привабливість ґрунтів Карпатського регіону України / С. П. Позняк, З. П. Паньків, Т. С. Ямелинець, Н. С. Гавриш // Український географічний журнал. – № 1. – Інститут географії НАН України, 2020. – С. 26-34.

83. Харченко А. О. Інвестиційна привабливість країни та її складові / А. О. Харченко, О. В. Голенищева // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Економічні науки = Bulletin of the National Technical University "KhPI". Economic sciences : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2020. – № 1. – С. 24-31.

84. Шуба М. В. Україна в міжнародних рейтингах інвестиційної привабливості: аналіз поглядів світових агенцій та організацій / М. В. Шуба // Бізнес Інформ. – 2015. – N 9. – С. 135–139.

85. Цопа Н. В. Особенности оценки инвестиционной привлекательности регионов / Н. В. Цопа // Науковий вісник : Фінанси, банки, інвестиції. – 2017. – №1. – С. 56-59.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1

Основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Фармацевтична
фірма «Дарниця» у 2017-2021 рр.

Найменування показника	Один. вим.	Роки				
		2017	2018	2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7
1. Надходження коштів (чистий рух) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. грн	1273985	1663307	2191436	2557002	2787858
2. Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн	1200072	1711495	2130758	2529678	3002135
3. Середньооблікова кількість штатних працівників	осіб	851	813	869	970	1010
4. Середньорічна вартість основних виробничих фондів	тис. грн	459344	622807,5	577161	563782,5	586435,5
5. Фонд оплати праці штатних працівників	тис. грн	124760	144575	269212	280735	376918
6. Собівартість реалізованої продукції	тис. грн	386119	681754	966771	1171352	1412326
7. Валовий прибуток (збиток)	тис. грн	813953	1029741	1153987	1358326	1589809
8. Інші операційні доходи	тис. грн	151783	236736	21509	14663	27201
9. Адміністративні витрати	тис. грн	59151	140282	169962	213208	282890
10. Витрати на збут	тис. грн	106344	226433	368621	517341	632722
11. Повні витрати на виробництво і реалізацію продукції (п.6+п.9+п.10)	тис. грн	551614	1048469	1505354	1901901	2327938
12. Фінансовий результат від операційної діяльності, прибуток (збиток)	тис. грн	345480	444965	337293	326601	538454
13. Чистий прибуток (збиток)	тис. грн	295955	383686	341117	342111	469638
14. Продуктивність праці (п.1./п.3)	тис. грн	1497,04	2045,89	2521,79	2636,08	2760,26
15. Середньорічна заробітна плата штатного працівника (п.5/п.3)	тис. грн	146,60	177,83	309,80	289,42	373,19
16. Фондоозброєність (п.4/п.3)	тис. грн	539,77	766,06	664,17	581,22	580,63
17. Рентабельність операційної діяльності (п.13/п.1)	%	23,23	23,07	15,57	13,38	16,85

Продовження табл. А.1

Найменування показника	Один. вим.	Відхилення абсолютне, +/-				
		2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020	2021/2017
1	2	8	9	10	11	12
1. Надходження коштів (чистий рух) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. грн	389322	528129	365566	230856	1513873
2. Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн	511423	419263	398920	472457	1802063
3. Середньооблікова кількість штатних працівників	осіб	-38	56	101	40	159
4. Середньорічна вартість основних виробничих фондів	тис. грн	163463,5	-45646,5	-13378,5	22653	127091,5
5. Фонд оплати праці штатних працівників	тис. грн	19815	124637	11523	96183	252158
6. Собівартість реалізованої продукції	тис. грн	295635	285017	204581	240974	1026207
7. Валовий прибуток (збиток)	тис. грн	215788	124246	204339	231483	775856
8. Інші операційні доходи	тис. грн	84953	-215227	-6846	12538	-124582
9. Адміністративні витрати	тис. грн	81131	29680	43246	69682	223739
10. Витрати на збут	тис. грн	120089	142188	148720	115381	526378
11. Повні витрати на виробництво і реалізацію продукції (п.6+п.9+п.10)	тис. грн	496855	456885	396547	426037	1776324
12. Фінансовий результат від операційної діяльності, прибуток (збиток)	тис. грн	99485	-107672	-10692	211853	192974
13. Чистий прибуток (збиток)	тис. грн	87731	-42569	994	127527	173683
14. Продуктивність праці (п.1./п.3)	тис. грн	548,84	475,90	114,29	124,17	1263,21
15. Середньорічна заробітна плата штатного працівника (п.5/п.3)	тис. грн	31,23	131,97	-20,38	83,77	226,58
16. Фондоозброєність (п.4/п.3)	тис. грн	226,29	-101,89	-82,95	-0,59	40,86
17. Рентабельність операційної діяльності (п.13/п.1)	%	22,53	-7,50	-2,19	3,47	-6,38

Продовження табл. А.1

Найменування показника	Один. вим.	Темп росту, %				
		2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020	2021/2017
1	2	13	14	15	16	17
1. Надходження коштів (чистий рух) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. грн	130,6	131,8	116,7	109,0	218,8
2. Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн	142,6	124,5	118,7	118,7	250,2
3. Середньооблікова кількість штатних працівників	осіб	95,5	106,9	111,6	104,1	118,7
4. Середньорічна вартість основних виробничих фондів	тис. грн	135,6	92,7	97,7	104,0	127,7
5. Фонд оплати праці штатних працівників	тис. грн	115,9	186,2	104,3	134,3	302,1
6. Собівартість реалізованої продукції	тис. грн	176,6	141,8	121,2	120,6	365,8
7. Валовий прибуток (збиток)	тис. грн	126,5	112,1	117,7	117,0	195,3
8. Інші операційні доходи	тис. грн	156,0	9,1	68,2	185,5	17,9
9. Адміністративні витрати	тис. грн	237,2	121,2	125,4	132,7	478,3
10. Витрати на збут	тис. грн	212,9	162,8	140,3	122,3	595,0
11. Повні витрати на виробництво і реалізацію продукції (п.6+п.9+п.10)	тис. грн	190,1	143,6	126,3	122,4	422,0
12. Фінансовий результат від операційної діяльності, прибуток (збиток)	тис. грн	128,8	75,8	96,8	164,9	155,9
13. Чистий прибуток (збиток)	тис. грн	129,6	88,9	100,3	137,3	158,7
14. Продуктивність праці (п.1./п.3)	тис. грн	136,7	123,3	104,5	104,7	184,4
15. Середньорічна заробітна плата штатного працівника (п.5/п.3)	тис. грн	121,3	174,2	93,4	128,9	254,6
16. Фондоозброєність (п.4/п.3)	тис. грн	141,9	86,7	87,5	99,9	107,6
17. Рентабельність операційної діяльності (п.13/п.1)	%	99,3	67,5	86,0	125,9	72,5

Додаток Б

Таблиця Б.1

Аналітичний баланс ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» за 2019 р.

Назва статті	Абсолютні величини		Питома вага, %		Зміни			
	на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду	на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду	в абсолютних величинах (3 - 2)	у питомій вазі (5 - 4)	у процентах на початок періоду (6 : 2 * 100)	у процентах до зміни підсумку балансу (6 : 6б * 100)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Активи								
Необоротні активи	849 627,00	918 853,00	37,62	33,60	+69 226,00	-4,03	+8,15	+14,52
Оборотні активи	1 408 576,00	1 815 952,00	62,38	66,40	+407 376,00	+4,03	+28,92	+85,48
- запаси	535 007,00	589 804,00	23,69	21,57	+54 797,00	-2,13	+10,24	+11,50
- дебіторська заборгованість	555 715,00	687 243,00	24,61	25,13	+131 528,00	+0,52	+23,67	+27,60
- грошові кошти	317 807,00	537 629,00	14,07	19,66	+219 822,00	+5,59	+69,17	+46,12
- інші оборотні активи	47,00	1 276,00	0,00	0,05	+1 229,00	+0,04	+2 614,89	+0,26
Баланс	2 258 203,00	2 734 805,00	100,00	100,00	+476 602,00	0,00	+21,11	+100,00
Пасиви								
Власний капітал	1 705 068,00	2 096 678,00	75,51	76,67	+391 610,00	+1,16	+22,97	+82,17
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	6 873,00	8 291,00	0,30	0,30	+1 418,00	0,00	+20,63	+0,30
Поточні зобов'язання	546 262,00	629 836,00	24,19	23,03	+83 574,00	-1,16	+15,30	+17,54
- кредиторська заборгованість	522 398,00	599 983,00	23,13	21,94	+77 585,00	-1,19	+14,85	+16,28
- інші поточні зобов'язання	23 864,00	29 853,00	1,06	1,09	+5 989,00	+0,03	+25,10	+1,26
Баланс	2 258 203,00	2 734 805,00	100,00	100,00	+476 602,00	0,00	+21,11	+100,00

Таблиця Б.2

Аналітичний баланс ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» за 2020 р.

Назва статті	Абсолютні величини		Питома вага, %		Зміни			
	на початок звітної періоду	на кінець звітної періоду	на початок звітної періоду	на кінець звітної періоду	в абсолютних величинах (3 - 2)	у питомій вазі (5 - 4)	у процентах на початок періоду (6 : 2 * 100)	у процентах до зміни підсумку балансу (6 : 6б * 100)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Активи								
Необоротні активи	918 853,00	941 740,00	33,60	30,57	+22 887,00	-3,03	+2,49	+6,61
Оборотні активи	1 815 952,00	2 139 163,00	66,40	69,43	+323 211,00	+3,03	+17,80	+93,39
- запаси	589 804,00	538 043,00	21,57	17,46	-51 761,00	-4,10	-8,78	-14,96
- дебіторська заборгованість	687 243,00	801 183,00	25,13	26,00	+113 940,00	+0,88	+16,58	+32,92
- грошові кошти	537 629,00	797 623,00	19,66	25,89	+259 994,00	+6,23	+48,36	+75,12
- інші оборотні активи	1 276,00	2 314,00	0,05	0,08	+1 038,00	+0,03	+81,35	+0,30
Баланс	2 734 805,00	3 080 903,00	100,00	100,00	+346 098,00	0,00	+12,66	+100,00
Пасиви								
Власний капітал	2 096 678,00	2 438 380,00	76,67	79,14	+341 702,00	+2,48	+16,30	+98,73
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	8 291,00	310 157,00	0,30	10,07	+301 866,00	+9,76	+3 640,89	+87,22
Поточні зобов'язання	629 836,00	332 366,00	23,03	10,79	-297 470,00	-12,24	-47,23	-85,95
- кредиторська заборгованість	599 983,00	260 991,00	21,94	8,47	-338 992,00	-13,47	-56,50	-97,95
- інші поточні зобов'язання	29 853,00	71 375,00	1,09	2,32	+41 522,00	+1,23	+139,09	+12,00
Баланс	2 734 805,00	3 080 903,00	100,00	100,00	+346 098,00	0,00	+12,66	+100,00

Таблиця Б.3

Аналітичний баланс ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» за 2021 р.

Назва статті	Абсолютні величини		Питома вага, %		Зміни			
	на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду	на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду	в абсолютних величинах (3 - 2)	у питомій вазі (5 - 4)	у процентах на початок періоду (6 : 2 * 100)	у процентах до зміни підсумку балансу (6 : 6б * 100)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Активи								
Необоротні активи	941 740,00	2 025 441,00	30,57	49,62	+1 083 701,00	+19,05	+115,07	+108,27
Оборотні активи	2 139 163,00	2 056 390,00	69,43	50,38	-82 773,00	-19,05	-3,87	-8,27
- запаси	538 043,00	532 345,00	17,46	13,04	-5 698,00	-4,42	-1,06	-0,57
- дебіторська заборгованість	801 183,00	1 199 785,00	26,00	29,39	+398 602,00	+3,39	+49,75	+39,82
- грошові кошти	797 623,00	323 946,00	25,89	7,94	-473 677,00	-17,95	-59,39	-47,32
- інші оборотні активи	2 314,00	314,00	0,08	0,01	-2 000,00	-0,07	-86,43	-0,20
Баланс	3 080 903,00	4 081 831,00	100,00	100,00	+1 000 928,00	0,00	+32,49	+100,00
Пасиви								
Власний капітал	2 438 380,00	2 937 400,00	79,14	71,96	+499 020,00	-7,18	+20,47	+49,86
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	310 157,00	879 704,00	10,07	21,55	+569 547,00	+11,48	+183,63	+56,90
Поточні зобов'язання	332 366,00	264 727,00	10,79	6,49	-67 639,00	-4,30	-20,35	-6,76
- кредиторська заборгованість	260 991,00	166 391,00	8,47	4,08	-94 600,00	-4,39	-36,25	-9,45
- інші поточні зобов'язання	71 375,00	98 336,00	2,32	2,41	+26 961,00	+0,09	+37,77	+2,69
Баланс	3 080 903,00	4 081 831,00	100,00	100,00	+1 000 928,00	0,00	+32,49	+100,00

Додаток В

Таблиця В.1

Аналітичний звіт про фінансові результати ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» за 2019 р.

Назва статті	Абсолютні величини		Питома вага, %		Зміни			
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	в абсолютних величинах (3 - 2)	у питомій вазі (5 - 4)	у процентах до попереднього періоду (6 : 2 * 100)	у процентах до зміни загальної величини (6 : 6р * 100)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Доходи								
Виручка	2 130 758,00	1 711 495,00	94,64	86,31	-419 263,00	-8,33	-19,68	+156,13
Інші операційні доходи	21 509,00	236 736,00	0,96	11,94	+215 227,00	+10,98	+1 000,64	-80,15
Фінансові доходи	90 898,00	22 517,00	4,04	1,14	-68 381,00	-2,90	-75,23	+25,47
Інші доходи	8 296,00	12 184,00	0,37	0,61	+3 888,00	+0,25	+46,87	-1,45
Разом	2 251 461,00	1 982 932,00	100,00	100,00	-268 529,00	0,00	-11,93	+100,00
Витрати								
Непрямі податки	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Собівартість продукції	976 771,00	681 754,00	51,13	42,63	-295 017,00	-8,50	-30,20	+94,83
Операційні витрати	838 203,00	821 512,00	43,88	51,37	-16 691,00	+7,49	-1,99	+5,37
Фінансові витрати	24 013,00	12,00	1,26	0,00	-24 001,00	-1,26	-99,95	+7,71
Інші витрати	206,00	476,00	0,01	0,03	+270,00	+0,02	+131,07	-0,09
Податок на прибуток	71 151,00	95 492,00	3,72	5,97	+24 341,00	+2,25	+34,21	-7,82
Разом	1 910 344,00	1 599 246,00	100,00	100,00	-311 098,00	0,00	-16,28	+100,00
Елементи операційних витрат								
Матеріальні затрати	946 532,00	594 182,00	49,28	38,75	-352 350,00	-10,53	-37,23	+90,98
Витрати на оплату праці	161 375,00	107 837,00	8,40	7,03	-53 538,00	-1,37	-33,18	+13,82
Відрахування на соціальні заходи	31 146,00	36 738,00	1,62	2,40	+5 592,00	+0,77	+17,95	-1,44
Амортизація	93 741,00	82 650,00	4,88	5,39	-11 091,00	+0,51	-11,83	+2,86
Інші операційні витрати	687 976,00	712 066,00	35,82	46,43	+24 090,00	+10,62	+3,50	-6,22
Разом	1 920 770,00	1 533 473,00	100,00	100,00	-387 297,00	0,00	-20,16	+100,00

Таблиця В.2

Аналітичний звіт про фінансові результати ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» за 2020 р.

Назва статті	Абсолютні величини		Питома вага, %		Зміни			
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	в абсолютних величинах (3 - 2)	у питомій вазі (5 - 4)	у процентах до попереднього періоду (6 : 2 * 100)	у процентах до зміни загальної величини (6 : 6р * 100)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Доходи								
Виручка	1 711 495,00	3 002 135,00	86,31	95,82	+1 290 640,00	+9,51	+75,41	+112,22
Інші операційні доходи	236 736,00	27 201,00	11,94	0,87	-209 535,00	-11,07	-88,51	-18,22
Фінансові доходи	22 517,00	65 404,00	1,14	2,09	+42 887,00	+0,95	+190,46	+3,73
Інші доходи	12 184,00	38 341,00	0,61	1,22	+26 157,00	+0,61	+214,68	+2,27
Разом	1 982 932,00	3 133 081,00	100,00	100,00	+1 150 149,00	0,00	+58,00	+100,00
Непрямі податки	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Собівартість продукції	681 754,00	1 412 326,00	42,63	53,03	+730 572,00	+10,40	+107,16	+68,65
Операційні витрати	821 512,00	1 078 556,00	51,37	40,49	+257 044,00	-10,87	+31,29	+24,15
Фінансові витрати	12,00	67 988,00	0,00	2,55	+67 976,00	+2,55	+566 466,67	+6,39
Інші витрати	476,00	0,00	0,03	0,00	-476,00	-0,03	-100,00	-0,04
Податок на прибуток	95 492,00	104 573,00	5,97	3,93	+9 081,00	-2,04	+9,51	+0,85
Разом	1 599 246,00	2 663 443,00	100,00	100,00	+1 064 197,00	0,00	+66,54	+100,00
Елементи операційних витрат								
Матеріальні затрати	594 182,00	1 253 479,00	38,75	50,71	+659 297,00	+11,96	+110,96	+70,24
Витрати на оплату праці	107 837,00	318 109,00	7,03	12,87	+210 272,00	+5,84	+194,99	+22,40
Відрахування на соціальні заходи	36 738,00	58 809,00	2,40	2,38	+22 071,00	-0,02	+60,08	+2,35
Амортизація	82 650,00	101 899,00	5,39	4,12	+19 249,00	-1,27	+23,29	+2,05
Інші операційні витрати	712 066,00	739 772,00	46,43	29,93	+27 706,00	-16,51	+3,89	+2,95
Разом	1 533 473,00	2 472 068,00	100,00	100,00	+938 595,00	0,00	+61,21	+100,00

Таблиця В.3

Аналітичний звіт про фінансові результати ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» за 2021 р.

Назва статті	Абсолютні величини		Питома вага, %		Зміни			
	за попередній період	за звітний період	за попередній період	за звітний період	в абсолютних величинах (3 - 2)	у питомій вазі (5 - 4)	у процентах до попереднього періоду (6 : 2 * 100)	у процентах до зміни загальної величини (6 : 6р * 100)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Доходи								
Виручка	3 002 135,00	2 529 678,00	95,82	95,51	-472 457,00	-0,31	-15,74	+97,54
Інші операційні доходи	27 201,00	14 663,00	0,87	0,55	-12 538,00	-0,31	-46,09	+2,59
Фінансові доходи	65 404,00	50 010,00	2,09	1,89	-15 394,00	-0,20	-23,54	+3,18
Інші доходи	38 341,00	54 337,00	1,22	2,05	+15 996,00	+0,83	+41,72	-3,30
Разом	3 133 081,00	2 648 688,00	100,00	100,00	-484 393,00	0,00	-15,46	+100,00
Витрати								
Собівартість продукції	1 412 326,00	1 171 352,00	53,03	50,78	-240 974,00	-2,24	-17,06	+67,53
Операційні витрати	1 078 556,00	1 046 388,00	40,49	45,37	-32 168,00	+4,87	-2,98	+9,01
Фінансові витрати	67 988,00	7 916,00	2,55	0,34	-60 072,00	-2,21	-88,36	+16,83
Податок на прибуток	104 573,00	80 849,00	3,93	3,51	-23 724,00	-0,42	-22,69	+6,65
Разом	2 663 443,00	2 306 577,00	100,00	100,00	-356 866,00	0,00	-13,40	+100,00
Елементи операційних витрат								
Матеріальні затрати	1 253 479,00	1 083 329,00	50,71	48,36	-170 150,00	-2,34	-13,57	+73,29
Витрати на оплату праці	318 109,00	235 700,00	12,87	10,52	-82 409,00	-2,35	-25,91	+35,50
Відрахування на соціальні заходи	58 809,00	45 035,00	2,38	2,01	-13 774,00	-0,37	-23,42	+5,93
Амортизація	101 899,00	91 280,00	4,12	4,08	-10 619,00	-0,05	-10,42	+4,57
Інші операційні витрати	739 772,00	784 574,00	29,93	35,03	+44 802,00	+5,10	+6,06	-19,30
Разом	2 472 068,00	2 239 918,00	100,00	100,00	-232 150,00	0,00	-9,39	+100,00

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ФАРМАЦЕВТИЧНА ФІРМА "ДАРНИЦЯ"		за ЄДРПОУ	2020.01.01 00481212
Територія	ДАРНИЦЬКИЙ	за КОАТУУ	8036300000
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КВЕД	21.20

Середня кількість працівників 869
 Адреса, вулиця Бориспільська, 13, місто Київ, Дарницький р-н, 02093, Україна, 0(44) 566-68-78
 телефон

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2019 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	52683	70778
первісна вартість	1001	59331	89382
накопичена амортизація	1002	6648	18604
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	591414	562908
первісна вартість	1011	1129996	1180214
знос	1012	538582	617306
Інвестиційна нерухомість	1015	4213	4147
<i>первісна вартість інвестиційної нерухомості</i>	<i>1016</i>	0	0
<i>знос інвестиційної нерухомості</i>	<i>1017</i>	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
<i>первісна вартість довгострокових біологічних активів</i>	<i>1021</i>	0	0
<i>накопичена амортизація довгострокових біологічних активів</i>	<i>1022</i>	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	195591	279884
інші фінансові інвестиції	1035	0	765
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	5726	371
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
<i>Гудвіл</i>	<i>1050</i>	0	0
<i>Відстрочені аквізиційні витрати</i>	<i>1060</i>	0	0
<i>Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах</i>	<i>1065</i>	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	849627	918853

1	2	3	4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	535007	589803
<i>Виробничі запаси</i>	1101	313035	307613
<i>Незавершене виробництво</i>	1102	13830	17415
<i>Готова продукція</i>	1103	207942	264457
<i>Товари</i>	1104	200	318
Поточні біологічні активи	1110	0	0
<i>Депозити перестраховання</i>	1115	0	0
<i>Векселі одержані</i>	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	416057	488971
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	22703	27570
з бюджетом	1135	5240	19376
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
<i>Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів</i>	1140	5	1019
<i>Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків</i>	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	111710	150307
Поточні фінансові інвестиції	1160	260825	520956
Гроші та їх еквіваленти	1165	56982	16674
<i>Готівка</i>	1166	3	5
<i>Рахунки в банках</i>	1167	56979	16669
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
<i>Частка перестраховика у страхових резервах</i>	1180	0	0
у тому числі в:	1181	0	0
<i>резервах довгострокових зобов'язань</i>			
<i>резервах збитків або резервах належних виплат</i>	1182	0	0
<i>резервах незароблених премій</i>	1183	0	0
<i>інших страхових резервах</i>	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	47	1276
Усього за розділом II	1195	1408576	1815952
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	2258203	2734805

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	179528	179528
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	50493
Додатковий капітал	1410	1012216	1012216
<i>Емісійний дохід</i>	1411	0	0
<i>Накопичені курсові різниці</i>	1412	0	0
Резервний капітал	1415	49883	69883
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	463441	784558
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
<i>Інші резерви</i>	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	1705068	2096678
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	6762	8180
<i>Пенсійні зобов'язання</i>	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	111	111
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
<i>Довгострокові забезпечення витрат персоналу</i>	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
<i>Благодійна допомога</i>	1526	0	0
<i>Страхові резерви</i>	1530	0	0
у тому числі:	1531	0	0
<i>резерв довгострокових зобов'язань</i>			
<i>резерв збитків або резерв належних виплат</i>	1532	0	0
<i>резерв незароблених премій</i>	1533	0	0
<i>інші страхові резерви</i>	1534	0	0
<i>Інвестиційні контракти</i>	1535	0	0
<i>Призовий фонд</i>	1540	0	0
<i>Резерв на виплату джек-поту</i>	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	6873	8291
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
<i>Векселі видані</i>	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	481071	567371
розрахунками з бюджетом	1620	26669	6643
у тому числі з податку на прибуток	1621	25064	3772
розрахунками зі страхування	1625	882	549
розрахунками з оплати праці	1630	2817	12393
<i>Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами</i>	1635	403	339
<i>Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками</i>	1640	0	0
<i>Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків</i>	1645	0	0
<i>Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю</i>	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	10556	12688
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
<i>Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків</i>	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	23864	29853
Усього за розділом III	1695	546262	629836

1	2	3	4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	2258203	2734805

Примітки: д/н

Керівник

Діденко С.В.

Головний бухгалтер

Тихонова І.А.

КОДИ
2020.01.01
00481212

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2130758	1711495
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	0	0
<i>Премії підписані, валова сума</i>	2011	0	0
<i>Премії, передані у перестраховання</i>	2012	0	0
<i>Зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	0	0
<i>Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(976771)	(681754)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	(0)	(0)
Валовий:	2090	1153987	1029741
прибуток			
збиток	2095	(0)	(0)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	0	0
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	0	0
<i>Зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	0	0
<i>Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	21509	236736
<i>Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2121	0	0
<i>Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	0	0
<i>Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(169962)	(140282)
Витрати на збут	2150	(368621)	(226433)
Інші операційні витрати	2180	(299620)	(454797)
<i>Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2181	(0)	(0)
<i>Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	337293	444965
прибуток			
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	31734	0
Інші фінансові доходи	2220	59164	22517
Інші доходи	2240	8296	12184
<i>Дохід від благодійної допомоги</i>	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(24013)	(12)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(206)	(476)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:	2290	412268	479178
прибуток			
збиток	2295	(0)	(0)

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(71151)	(95492)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:	2350	341117	383686
прибуток			
збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	50493	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	50493	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	50493	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	391610	383686

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	946532	594182
Витрати на оплату праці	2505	161375	107837
Відрахування на соціальні заходи	2510	31146	36738
Амортизація	2515	93741	82650
Інші операційні витрати	2520	687976	712066
Разом	2550	1920770	1533473

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки: д/н

Керівник

Діденко С.В.

Головний бухгалтер

Тихонова І.А.

КОДИ
2020.01.01
00481212

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2019 рік**

Форма № 3

Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	2191436	1663307
Повернення податків і зборів	3005	0	41025
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	40979
Цільового фінансування	3010	2195	2572
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	17222	10070
Надходження від повернення авансів	3020	4106	1492
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	8654	12310
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	387	0
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	1598431	32207
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(1097655)	(958132)
Праці	3105	(142521)	(95132)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(31413)	(40521)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(131584)	(117928)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(91030)	(81584)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(0)	(8815)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(40554)	(27529)
Витрачання на оплату авансів	3135	(331686)	(266391)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(0)	(180)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(15117)	(3344)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(2010782)	(151169)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	61673	130186
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	163	571
Надходження від отриманих: відсотків	3215	49482	28945
дивідендів	3220	4974	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	2206612	207928
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0

1	2	3	4
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(7791)	(182184)
необоротних активів	3260	(86382)	(37536)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(2244144)	(267390)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(77086)	(249666)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	1576997	304271
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	(0)	(0)
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(30)	(5)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(1602150)	(541493)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(25183)	(237227)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	(40596)	(356707)
Залишок коштів на початок року	3405	56982	310405
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	288	103284
Залишок коштів на кінець року	3415	16674	56982

Примітки: д/н

Керівник

Діденко С.В.

Головний бухгалтер

Тихонова І.А.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	0	0	0	0	0	0	0	0
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	0	0	0	0	0	0	0	0
Погашення заборгованості з капіталу	4245	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	0	0	0	0	0	0	0	0
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	0	0	0	0	0	0	0	0
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення частки в капіталі	4275	0	0	0	0	0	0	0	0
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші зміни в капіталі	4290	0	0	0	0	0	0	0	0
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	0	0	0	0	0	0	0	0
Разом змін у капіталі	4295	0	50493	0	20000	321117	0	0	391610
Залишок на кінець року	4300	179528	50493	1012216	69883	784558	0	0	2096678

Примітки: д/н

Керівник

Діденко С.В.

Головний бухгалтер

Тихонова І.А.

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ФАРМАЦЕВТИЧНА ФІРМА "ДАРНИЦЯ"	за ЄДРПОУ	2019.01.01 00481212
Територія ДАРНИЦЬКИЙ	за КОАТУУ	8036300000
Організаційно- правова форма господарювання	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	за КВЕД	21.20

Середня кількість працівників 970

Адреса, вулиця Бориспільська, 13, місто Київ, Дарницький р-н, 02093, Україна, 0(44) 566-68-78
телефон

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2020 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	70778	70383
первісна вартість	1001	89382	105018
накопичена амортизація	1002	18604	34635
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	562908	564657
первісна вартість	1011	1180214	1246413
знос	1012	617306	681756
Інвестиційна нерухомість	1015	4147	4080
<i>первісна вартість інвестиційної нерухомості</i>	<i>1016</i>	0	0
<i>знос інвестиційної нерухомості</i>	<i>1017</i>	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
<i>первісна вартість довгострокових біологічних активів</i>	<i>1021</i>	0	0
<i>накопичена амортизація довгострокових біологічних активів</i>	<i>1022</i>	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	279884	301825
інші фінансові інвестиції	1035	765	765
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	371	30
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
<i>Гудвіл</i>	<i>1050</i>	0	0
<i>Відстрочені аквізиційні витрати</i>	<i>1060</i>	0	0
<i>Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах</i>	<i>1065</i>	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	918853	941740

1	2	3	4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	589588	538043
<i>Виробничі запаси</i>	1101	307418	265792
<i>Незавершене виробництво</i>	1102	17415	35496
<i>Готова продукція</i>	1103	264437	236541
<i>Товари</i>	1104	318	214
Поточні біологічні активи	1110	0	0
<i>Депозити перестрахування</i>	1115	0	0
<i>Векселі одержані</i>	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	488971	597492
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	27570	36339
з бюджетом	1135	19376	17862
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
<i>Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів</i>	1140	1019	1527
<i>Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків</i>	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	150307	147978
Поточні фінансові інвестиції	1160	520956	690649
Гроші та їх еквіваленти	1165	16674	106974
<i>Готівка</i>	1166	5	7
<i>Рахунки в банках</i>	1167	16669	106967
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
<i>Частка перестраховика у страхових резервах</i>	1180	0	0
у тому числі в:	1181	0	0
<i>резервах довгострокових зобов'язань</i>			
<i>резервах збитків або резервах належних виплат</i>	1182	0	0
<i>резервах незароблених премій</i>	1183	0	0
<i>інших страхових резервах</i>	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1276	2314
Усього за розділом II	1195	1815737	2139178
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	2734590	3080918

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	179528	179528
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	50493	50493
Додатковий капітал	1410	1012216	1012216
<i>Емісійний дохід</i>	1411	0	0
<i>Накопичені курсові різниці</i>	1412	0	0
Резервний капітал	1415	69883	84883
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	784394	1111505
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
<i>Інші резерви</i>	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	2096514	2438625
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	8180	8410
<i>Пенсійні зобов'язання</i>	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	111	301747
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
<i>Довгострокові забезпечення витрат персоналу</i>	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
<i>Благодійна допомога</i>	1526	0	0
<i>Страхові резерви</i>	1530	0	0
<i>у тому числі:</i>	1531	0	0
<i>резерв довгострокових зобов'язань</i>			
<i>резерв збитків або резерв належних виплат</i>	1532	0	0
<i>резерв незароблених премій</i>	1533	0	0
<i>інші страхові резерви</i>	1534	0	0
<i>Інвестиційні контракти</i>	1535	0	0
<i>Призовий фонд</i>	1540	0	0
<i>Резерв на виплату джек-поту</i>	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	8291	310157
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
<i>Векселі видані</i>	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	567496	195580
розрахунками з бюджетом	1620	6643	21998
у тому числі з податку на прибуток	1621	3772	15230
розрахунками зі страхування	1625	501	849
розрахунками з оплати праці	1630	12265	1625
<i>Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами</i>	1635	339	1684
<i>Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками</i>	1640	0	0
<i>Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків</i>	1645	0	0
<i>Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю</i>	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	12688	39025
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
<i>Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків</i>	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	29853	71375
Усього за розділом III	1695	629785	332136

1	2	3	4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	2734590	3080918

Примітки: д/н

Керівник

Діденко С.В.

Головний бухгалтер

Тихонова І.А.

КОДИ
2018.01.01
00481212

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2529678	2130758
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	0	0
<i>Премії підписані, валова сума</i>	2011	0	0
<i>Премії, передані у перестраховання</i>	2012	0	0
<i>Зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	0	0
<i>Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1171352)	(976771)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	(0)	(0)
Валовий:	2090	1358326	1153987
прибуток			
збиток	2095	(0)	(0)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	0	0
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	0	0
<i>Зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	0	0
<i>Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	14663	21509
<i>Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2121	0	0
<i>Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	0	0
<i>Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(213208)	(169962)
Витрати на збут	2150	(517341)	(368621)
Інші операційні витрати	2180	(315839)	(299620)
<i>Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2181	(0)	(0)
<i>Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	326601	337293
прибуток			
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	26415	31734
Інші фінансові доходи	2220	23595	59164
Інші доходи	2240	54337	8296
<i>Дохід від благодійної допомоги</i>	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(7916)	(24013)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(72)	(206)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:	2290	422960	412268
прибуток			
збиток	2295	(0)	(0)

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(80849)	(71151)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:	2350	342111	341117
прибуток			
збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	50493
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	50493
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	50493
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	342111	391610

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1083329	946532
Витрати на оплату праці	2505	235700	161375
Відрахування на соціальні заходи	2510	45035	31146
Амортизація	2515	91280	93741
Інші операційні витрати	2520	784574	687976
Разом	2550	2239918	1920770

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки: д/н

Керівник

Діденко С.В.

Головний бухгалтер

Тихонова І.А.

КОДИ
2019.01.01
00481212

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2020 рік**

Форма № 3

Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	2557002	2191436
Повернення податків і зборів	3005	10724	0
у тому числі податку на додану вартість	3006	10664	0
Цільового фінансування	3010	2214	2195
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	37992	17222
Надходження від повернення авансів	3020	1792	4106
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	7113	8654
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	796	387
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	1167282	1598431
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(1730254)	(1097655)
Праці	3105	(166928)	(142521)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(39380)	(31413)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(121410)	(131584)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(69160)	(91030)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(52250)	(40554)
Витрачання на оплату авансів	3135	(364773)	(331686)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(5203)	(0)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(13248)	(15117)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(1449049)	(2010782)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	(105330)	61673
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	3328	163
Надходження від отриманих: відсотків	3215	19	49482
дивідендів	3220	5755	4974
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	236692	2206612
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0

1	2	3	4
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(1239)	(7791)
необоротних активів	3260	(95123)	(86382)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(259530)	(2244144)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(1100)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(111198)	(77086)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	7000	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	306957	1576997
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	(7000)	(0)
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(30)	(30)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(0)	(1602150)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	306927	(25183)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	90399	(40596)
Залишок коштів на початок року	3405	16674	56982
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(99)	288
Залишок коштів на кінець року	3415	106974	16674

Примітки: д/н

Керівник

Діденко С.В.

Головний бухгалтер

Тихонова І.А.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	0	0	0	0	0	0	0	0
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	0	0	0	0	0	0	0	0
Погашення заборгованості з капіталу	4245	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	0	0	0	0	0	0	0	0
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	0	0	0	0	0	0	0	0
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення частки в капіталі	4275	0	0	0	0	0	0	0	0
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші зміни в капіталі	4290	0	0	0	0	0	0	0	0
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	0	0	0	0	0	0	0	0
Разом змін у капіталі	4295	0	0	0	15000	327111	0	0	342111
Залишок на кінець року	4300	179528	50493	1012216	84883	1111505	0	0	2438625

Примітки: д/н

Керівник

Діденко С.В.

Головний бухгалтер

Тихонова І.А.

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ФАРМАЦЕВТИЧНА ФІРМА "ДАРНИЦЯ"		за ЄДРПОУ	2020.01.01 00481212
Територія	ДАРНИЦЬКИЙ	за КОАТУУ	8036300000
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КВЕД	21.20

Середня кількість працівників 1010

Адреса, вулиця Бориспільська, 13, місто Київ, Дарницький р-н, 02093, Україна, 0(44) 566-68-78
телефон

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2021 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	70383	62303
первісна вартість	1001	105018	113916
накопичена амортизація	1002	34635	51613
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	564657	608214
первісна вартість	1011	1246413	1365337
знос	1012	681756	757123
Інвестиційна нерухомість	1015	4080	4014
<i>первісна вартість інвестиційної нерухомості</i>	<i>1016</i>	0	0
<i>знос інвестиційної нерухомості</i>	<i>1017</i>	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
<i>первісна вартість довгострокових біологічних активів</i>	<i>1021</i>	0	0
<i>накопичена амортизація довгострокових біологічних активів</i>	<i>1022</i>	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	301825	1350137
інші фінансові інвестиції	1035	765	765
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	30	8
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
<i>Гудвіл</i>	<i>1050</i>	0	0
<i>Відстрочені аквізиційні витрати</i>	<i>1060</i>	0	0
<i>Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах</i>	<i>1065</i>	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	941740	2025441

1	2	3	4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	538043	532345
<i>Виробничі запаси</i>	1101	265792	311116
<i>Незавершене виробництво</i>	1102	35496	48588
<i>Готова продукція</i>	1103	236541	172460
<i>Товари</i>	1104	214	181
Поточні біологічні активи	1110	0	0
<i>Депозити перестраховання</i>	1115	0	0
<i>Векселі одержані</i>	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	597492	989784
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	36339	54573
з бюджетом	1135	17862	23142
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
<i>Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів</i>	1140	1527	1320
<i>Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків</i>	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	147963	130966
Поточні фінансові інвестиції	1160	690649	111517
Гроші та їх еквіваленти	1165	106974	212429
<i>Готівка</i>	1166	7	6
<i>Рахунки в банках</i>	1167	106967	212423
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
<i>Частка перестраховика у страхових резервах</i>	1180	0	0
у тому числі в:	1181	0	0
<i>резервах довгострокових зобов'язань</i>			
<i>резервах збитків або резервах належних виплат</i>	1182	0	0
<i>резервах незароблених премій</i>	1183	0	0
<i>інших страхових резервах</i>	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	2314	314
Усього за розділом II	1195	2139163	2056390
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	3080903	4081831

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	179528	179528
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	50493	79875
Додатковий капітал	1410	1012216	1012216
<i>Емісійний дохід</i>	1411	0	0
<i>Накопичені курсові різниці</i>	1412	0	0
Резервний капітал	1415	84883	84883
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1111260	1580898
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
<i>Інші резерви</i>	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	2438380	2937400
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	8410	9035
<i>Пенсійні зобов'язання</i>	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	301747	870669
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
<i>Довгострокові забезпечення витрат персоналу</i>	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
<i>Благодійна допомога</i>	1526	0	0
<i>Страхові резерви</i>	1530	0	0
<i>у тому числі:</i>	1531	0	0
<i>резерв довгострокових зобов'язань</i>			
<i>резерв збитків або резерв належних виплат</i>	1532	0	0
<i>резерв незароблених премій</i>	1533	0	0
<i>інші страхові резерви</i>	1534	0	0
<i>Інвестиційні контракти</i>	1535	0	0
<i>Призовий фонд</i>	1540	0	0
<i>Резерв на виплату джек-поту</i>	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	310157	879704
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
<i>Векселі видані</i>	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	195810	88530
розрахунками з бюджетом	1620	21998	16080
у тому числі з податку на прибуток	1621	15230	6338
розрахунками зі страхування	1625	849	1136
розрахунками з оплати праці	1630	1625	7562
<i>Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами</i>	1635	1684	6078
<i>Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками</i>	1640	0	0
<i>Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків</i>	1645	0	0
<i>Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю</i>	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	39025	47005
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
<i>Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків</i>	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	71375	98336
Усього за розділом III	1695	332366	264727

1	2	3	4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	3080903	4081831

Примітки: д/н

Керівник

Обрізан А.А.

Головний бухгалтер

Тихонова І.А.

КОДИ
2021.01.01
00481212

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3002135	2529678
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	0	0
<i>Премії підписані, валова сума</i>	2011	0	0
<i>Премії, передані у перестраховання</i>	2012	0	0
<i>Зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	0	0
<i>Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1412326)	(1171352)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	(0)	(0)
Валовий:	2090	1589809	1358326
прибуток			
збиток	2095	(0)	(0)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	0	0
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	0	0
<i>Зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	0	0
<i>Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	27201	14663
<i>Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2121	0	0
<i>Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	0	0
<i>Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(282890)	(213208)
Витрати на збут	2150	(632722)	(517341)
Інші операційні витрати	2180	(162944)	(315839)
<i>Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2181	(0)	(0)
<i>Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	538454	326601
прибуток			
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	21354	26415
Інші фінансові доходи	2220	44050	23595
Інші доходи	2240	38341	54337
<i>Дохід від благодійної допомоги</i>	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(67988)	(7916)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(72)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:	2290	574211	422960
прибуток			
збиток	2295	(0)	(0)

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(104573)	(80849)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:	2350	469638	342111
прибуток			
збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	29382	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	29382	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	29382	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	499020	342111

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1253479	1083329
Витрати на оплату праці	2505	318109	235700
Відрахування на соціальні заходи	2510	58809	45035
Амортизація	2515	101899	91280
Інші операційні витрати	2520	739772	784574
Разом	2550	2472068	2239918

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	561024	561024
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	561024	561024
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	837,11	609,8
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	837,11	609,8
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки: д/н

Керівник

Обрізан А.А.

Головний бухгалтер

Тихонова І.А.

КОДИ
2020.01.01
00481212

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2021 рік**

Форма № 3

Код за ДКУД **1801004**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	2787858	2557002
Повернення податків і зборів	3005	23289	10724
у тому числі податку на додану вартість	3006	22917	10664
Цільового фінансування	3010	3152	2214
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	32960	37992
Надходження від повернення авансів	3020	4199	1792
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	19522	7113
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	316	796
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	1633651	1167282
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(1492691)	(1730254)
Праці	3105	(245199)	(166928)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(57303)	(39380)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(184237)	(121410)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(113123)	(69160)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(71114)	(52250)
Витрачання на оплату авансів	3135	(598281)	(364773)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(0)	(5203)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(12180)	(13248)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(1221739)	(1449049)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	693317	(105330)
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	1536	3328
Надходження від отриманих: відсотків	3215	574	19
дивідендів	3220	6397	5755
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	160248	236692
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0

1	2	3	4
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(1001000)	(1239)
необоротних активів	3260	(139991)	(95123)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(142500)	(259530)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(1100)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(1114736)	(111198)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	7000	7000
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	594264	306957
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	(7000)	(7000)
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(67562)	(30)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(0)	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	526702	306927
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	105283	90399
Залишок коштів на початок року	3405	106974	16674
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	172	(99)
Залишок коштів на кінець року	3415	212429	106974

Примітки: д/н

Керівник

Обрізан А.А.

Головний бухгалтер

Тихонова І.А.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	0	0	0	0	0	0	0	0
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	0	0	0	0	0	0	0	0
Погашення заборгованості з капіталу	4245	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	0	0	0	0	0	0	0	0
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	0	0	0	0	0	0	0	0
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучення частки в капіталі	4275	0	0	0	0	0	0	0	0
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші зміни в капіталі	4290	0	0	0	0	0	0	0	0
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	0	0	0	0	0	0	0	0
Разом змін у капіталі	4295	0	29382	0	0	469638	0	0	499020
Залишок на кінець року	4300	179528	79875	1012216	84883	1580898	0	0	2937400

Примітки: д/н

Керівник

Обрізан А.А.

Головний бухгалтер

Тихонова І.А.